

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม
วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

**FACTORS RELATING TO THE MESSAGE EXPOSURE OF
KON MUEANG KHON PRE-COMMUNITY RADIO IN
TAMBON BANPED, AMPHOE MUEANG,
CHANGWAT KHON KAEN**

นางสาวบุญทริกา ไตรโกมุท

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๐

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร

สาขา

ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิฑูรชน
คนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

Factors Relating to the Message Exposure of Kon Mueang Khon Pre-Community Radio
in Tambon Banped, Amphoe Mueang, Changwat Khon Kaen

นางผู้วิจัย นางสาวบุณทริกา ไตรโกมุท

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุพร สุวรรณวาทกิจ, ศษ.ม.)

กรรมการ

(อาจารย์กิตติ สิมศิริวงษ์, วท.ม.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ สังข์เดช, ศษ.ม.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์พิชัย ทองดีเลิศ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิฤตชุมชนคนเมืองขอนแก่น
ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

Factors Relating to the Message Exposure of Kon Mueang Khon Pre-Community Radio in
Tambon Banped, Amphoe Mueang, Changwat Khon Kaen

โดย

นางสาวบุณทริกา ไตรโกมุท

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

พ.ศ. 2550

บุญทริกา ไตร โคมุท 2550: ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร
ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร ปรชานกรรณการที่ปริกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุพร สุวรรณวาทกกลกสิกิจ, ศษ.ม. 178 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้ดำเนินรายการและกลุ่มผู้ฟังรวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสารของผู้ฟังรายการ 2) ศึกษาการดำเนินงาน รูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการและช่วงเวลาที่นำเสนอ 3) ศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง 4) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ดำเนินรายการและกลุ่มผู้ฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ดำเนินรายการ และกลุ่มผู้ฟังจากฐานข้อมูลของสถานีในเดือนกรกฎาคม 2548 จำนวน 180 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาและใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยค่า Chi-Square

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานีเน้นนโยบายสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ต้องการให้สถานีเป็นสื่อกลาง เสนอรายการที่ให้ความรู้ ความบันเทิง ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ผู้ดำเนินรายการเป็นเพศชาย เป็นนักเรียน/นักศึกษาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทำรายการประเภทบันเทิงมากที่สุด รูปแบบ และเนื้อหารายการเป็นเพลง แทรกสาระ เปิดให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในชุมชน กลุ่มผู้รับฟังรายการเป็นเพศหญิง อายุ 46 –55 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ติดต่อกับสถานีโดยใช้โทรศัพท์ เพราะต้องการคนพูดคุย รองลงมาคือต้องการเผยแพร่ข่าวสารในชุมชน ฟังรายการ 1-3 ชั่วโมง/ครั้ง ทุกวันจันทร์-ศุกร์ 09.00–13.00 น. เลือกฟังเฉพาะรายการที่สนใจ โดยฟังประเภทรายการบันเทิงในรูปแบบและเนื้อหาเพลงสลับสาระสั้นในสำเนียงท้องถิ่นอีสาน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการและประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังอยู่ในระดับปานกลาง ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า ปัจจัยทางด้านลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม (ได้แก่ อาชีพ การศึกษา ภูมิฐานะ) และปัจจัยทางการสื่อสาร (ได้แก่ รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟัง) มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

Buntharika Trikomut 2007: Factors Relating to the Message Exposure of Kon Mueang Khon Pre-Community Radio in Tambon Banped, Amphoe Mueang, Changwat Khon Kaen. Master of Science (Agriculture), Major Field: Agricultural Extension, Department of Agricultural Extension and Communication Thesis Advisor: Assistant Professor Anuporn Suwanvajukkasikij, M.Ed. 178 pages.

The objectives of the research were to study 1) the primary economical and social data of the radio announcers and the audiences, including the factors relating to the listener exposure behavior; 2) radio station management, format, contents, type and broadcasting time; 3) the profits from listening to the program; and 4) problems of and suggestions from administrators, radio announcers and the listeners. The samples of the research were administrators, radio announcers and the 180 listeners, obtained from the radio station database in July, 2005. Statistical analysis was done by using percentage, mean, standard deviation and chi-square.

It was found that the radio station management has formulated policies for the welfare of the community. They prefer to mass communication advertising the relationship with the community by their programs i.e. information, entertainment and community news. Radio announcers were male, studying, ran entertainment programs in which the listener can express their opinions by phone; they talk about local events. The listeners were female, 46-55 years old, had completed primary-level education, ran their own business. The listeners contact to the station by phone to talk and explain community news. They listens to the programs average 1-3 hour per times from Monday to Friday at 9.00 a.m.–13.00 p.m. They only listen to interesting program in north-east-native language. The confidence in announcers level and program profit level were in intermediate level. The results of the hypothesis testing concluded that the factors of the primary economical and social data (occupation, education and residence) and communication data (program's type, program's format and listener participation) were correlated to the exposure of Kon Mueang Khon Pre-Community Radio.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุพร สุวรรณวาทกิจกิจ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์กิตติ สิมศิริวงษ์ กรรมการวิชาการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ สังข์เดช กรรมการวิชาการและรองศาสตราจารย์สุรัชย์ ประเสริฐสรวย ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการ และ ผู้ดำเนินรายการของจุฬปฏิบัติกรเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล และให้ความร่วมมืออย่างดี โดยเฉพาะพี่รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ประสานงานข้อมูลให้กับผู้วิจัย และขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับพี่สุดใจ อติตผู้ใหญ่บ้าน และคุณอาเคน ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านขามเจริญ ผู้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในพื้นที่จริง รวมทั้งขอขอบพระคุณกลุ่มผู้ฟังรายการ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้งานวิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ และที่สำคัญ คือ น้ำใจที่มีให้ผู้วิจัย ตลอดจนการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาท วิชาทุกท่าน รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสารบทความต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนก๊อปปี้ ต้อม พงษ์ ดา พี่น้ำ พี่แนน พี่ก๊วย และ พี่ๆ สถาบันวิทยุ ม.ก.ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจเสมอมา คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้วิจัย

บุญทริกา ไตรโกมุท

ตุลาคม 2550

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	11
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร	12
พฤติกรรม的开รับข่าวสาร	21
แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุชุมชน	23
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาการวิทยุชุมชน	30
กฎหมายและข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิทยุชุมชน	31
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร	33
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตำบลบ้านเป็ด	34
ประวัติการก่อตั้งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	36
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
สมมติฐานการวิจัย	40
กรอบแนวคิดการวิจัย	41
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	47
ผลการวิจัย	47
ข้อวิจารณ์	116
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	133
สรุปผลการวิจัย	133
ข้อเสนอแนะ	140
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	141
ภาคผนวก	150
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยสำหรับคณะกรรมการบริหาร	151
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยสำหรับผู้ดำเนินรายการ	156
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้ฟัง	161
ภาคผนวก ง ตารางการออกอากาศของ	
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	174
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	178

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามเพศ	55
2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามอายุ	56
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามอาชีพ	57
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามภูมิลำเนา	58
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามการนับถือศาสนา	58
6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามระดับการศึกษา สูงสุด	59
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	60
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามตำแหน่งในชุมชน	61
9	แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทรายการที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการ เตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	62
10	แสดงจำนวนและร้อยละของรายการที่มีการโฆษณา หรือการบริการธุรกิจ ในรายการที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	63
11	แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบรายการที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการ เตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	แสดงจำนวนและร้อยละของเนื้อหารายการที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	65
13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเป้าหมายของผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	66
14	แสดงจำนวนและร้อยละของช่องทางการติดต่อที่ผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการ	67
15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามเพศ	71
16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามอายุ	72
17	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามภูมิภานา	73
18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามศาสนา	74
19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	74
20	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามอาชีพ	75
21	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	76
22	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ดำเนินรายการ	78
24	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามสาเหตุการติดต่อ	80
25	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามความถี่การเข้าร่วมกิจกรรม	81
26	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามกิจกรรมในอนาคตที่ผู้ฟังต้องการมีส่วนร่วม	82
27	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามระยะเวลาการเปิดรับข่าวสาร ประกอบด้วระยะเวลาการรับฟัง ความถี่ในการรับฟังต่อสัปดาห์ และเวลาการรับฟังในแต่ละครั้ง	83
28	แสดงจำนวนและร้อยละของวันและเวลาการรับฟังรายการของผู้ฟัง	85
29	แสดงจำนวนและร้อยละของวันและเวลาการรับฟังรายการจำแนกตามลักษณะการรับฟังรายการ	86
30	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามแหล่งที่ทำให้รู้จักจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น	87
31	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามสถานที่รับฟังรายการ	88
32	แสดงจำนวนและร้อยละกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามประเภทรายการที่รับฟัง	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
33	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามรูปแบบรายการที่รับฟัง	89
34	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามเนื้อหารายการที่รับฟัง	90
35	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามการเลือกรับฟัง สำเนียงภาษา	91
36	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามการเลือกรับฟังรายการ	92
37	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามระดับความ น่าเชื่อถือของผู้ดำเนินรายการ	94
38	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามประโยชน์ที่ได้รับ จากการเปิดรับรายการและข่าว	96
39	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟัง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิลำเนา กับ การเปิดรับจุด ปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	100
40	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ รูปแบบ เนื้อหา รายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วม ของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน คนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
41	แสดงผลสรุปสมมติฐานการวิจัย	112
42	แสดงข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้รับฟังรายการ	114

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงแบบจำลอง การสื่อสารของเบอร์โล (Berlo) แสดงองค์ประกอบของการสื่อสาร	17
2	แสดงแบบจำลองการสื่อสารของเดอ เฟลอร์ (Defleur)	20
3	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	41

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การสื่อสารเป็นกระบวนการ (process) ที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา จนอาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นฟันเฟืองของเครื่องจักรกลแห่งสังคมที่ทำให้สังคมดำเนินไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง เนื่องจากเป็นทั้งเครื่องมือ (instrument) และวิธีการ (means) ในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกบุคคล ต่อองค์กร และต่อสังคม (กิติมา สุรสนธิ, 2541) การดำรงชีวิตในสังคมไม่อาจหลีกเลี่ยงการติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ โดยธรรมชาติของมนุษย์มักจะมีลักษณะของ “การแสวงหา” อยู่ตลอดเวลา เช่น แสวงหาอาหารเพื่อดำรงชีพ แสวงหาวิธีการเพื่อเอาชีวิตรอด แสวงหาพรรคพวกเพื่อควมมีพลังอำนาจ แสวงหาสิ่งใหม่ๆ เพื่อชีวิตที่ดีกว่า ลักษณะการแสวงหาเช่นนี้ทำให้มนุษย์ต้องดิ้นรนค้นคว้า และติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน อยู่ตลอดเวลา (นภาพรณ อัจฉริยะกุล และอมรรมาศ คงธรรม, 2545)

จากการที่วิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าสื่อชนิดอื่น เป็นเพราะธรรมชาติของตัวสื่อวิทยุเองที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อคนทุกเพศทุกวัย และทุกระดับชั้น ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ก็สามารถฟังวิทยุได้ (อุษา จันทรประภาส, 2535) นอกจากนั้นผู้ฟังยังสามารถฟังวิทยุพร้อมกับทำกิจการงานอื่นๆ ได้ไปพร้อมๆ กัน และเป็นสื่อที่สามารถเคลื่อนย้ายพกพาไปได้ทุกสถานที่แม้ไม่มีไฟฟ้า ทำให้สะดวกสบายในการใช้งาน อีกทั้งยังมีราคาไม่แพง ทำให้ปริมาณเครื่องรับวิทยุ และการเข้าถึงสื่อเป็นไปได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นโอกาสการเข้าถึงสารของผู้ฟังจึงมีมากตามไปด้วย

ภายหลังปี ค.ศ.1920 (พ.ศ.2463) เป็นต้นมา วิทยุกระจายเสียงเริ่มมีความสำคัญและเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง แต่ปัญหาวิทยุกระจายเสียงในช่วงศตวรรษที่ 20 ที่ประสบเหมือนกันทั้งในยุโรปและอเมริกา คือ รายการต่างๆ มุ่งเน้นรายการบันเทิงเป็นหลัก ในส่วนของรายการประเภทให้ข่าวสารสาระหรือรายการข่าวก็มีลักษณะเป็นการนำเสนอข่าวสารด้านเดียว (one side presentation) มีแต่เสียงของผู้มีตำแหน่ง มีอำนาจในสังคม ผู้นำชุมชน ส่วนประชาชนทั่วไปไม่ค่อยได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็น (Summers, 1971 อ้างใน สุระชัย ชูพกา, 2547) รายการที่ให้บริการสาธารณะ

จึงไม่ค่อยมีมากนัก ทั้งๆที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เพราะวิทยุต้องพึ่งเงินทุนจากโฆษณา รายการที่นำเสนอส่วนมากจึงตกอยู่ภายใต้ภาครัฐกิจ ในสหรัฐอเมริการัฐบาลกำหนดให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่เพื่อการกระจายการประเภทบริการสาธารณะอันเป็นการจัดตั้งสถานีวิทยุสาธารณะแบบไม่แสวงหากำไร (non commercial station) มีรัฐเป็นผู้ให้งบประมาณสนับสนุน (Summers, 1971 อ้างใน สุระชัย ชูผลา, 2547) โดยให้ชุมชน อาทิ โรงเรียน องค์กร ศาสนา หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เป็นผู้ดำเนินการส่งกระจายเสียงในระดับกว้างขวางทั่วไปซึ่งลักษณะดังกล่าวนับได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของวิทยุชุมชนในเวลาต่อมา (สุระชัย ชูผลา, 2547)

แนวคิดของสื่อกระจายเสียงเพื่อชุมชน (community broadcasting) เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้น และมีการปฏิบัติจริงในหลายประเทศ โดยนักวิชาการสื่อสารมวลชนชาวตะวันตกให้ความเห็นว่าประชาชนของประเทศต่างๆ ยังคงยึดหลัก “ความเป็นท้องถิ่น” (localism) และ “ความเป็นชุมชน” (community) ถึงแม้ว่าจะมีการไหลเวียนของข้อมูล ข่าวสาร และวัฒนธรรมจากต่างชาติที่เป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสื่อกระจายเสียงระหว่างประเทศ ซึ่งหลักความเป็นท้องถิ่นดังกล่าวเชื่อว่า ระบบของสื่อกระจายเสียงยังคงทำหน้าที่ในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นด้วย (กช., 2545)

วิทยุชุมชนเป็นรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรสื่อกระจายเสียงในระดับท้องถิ่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่ตอบสนองความต้องการอันหลากหลายของปัจเจกบุคคลที่รวมตัวกันเป็นชุมชนรวมทั้งเชื่อมโยงสมาชิกของชุมชน

วิทยุชุมชนในประเทศไทยเป็นผลมาจากการปฏิรูปสื่อที่บัญญัติไว้ในมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติไว้ว่า

คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยดำเนินการดังกล่าวต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่นทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม

จากรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ดังกล่าว ทำให้เกิด พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยในมาตรา 26 กำหนดว่าเพื่อประโยชน์ในการจัดสรรคลื่นความถี่ให้ภาคประชาชนได้ใช้และสนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ของภาคประชาชน โดยอย่างน้อยภาคประชาชนนั้นต้องดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวทำให้ภาคประชาชนได้เคลื่อนไหวจัดตั้งวิทยุชุมชนขึ้น การดำเนินการนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการสนับสนุนสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกี่ยวกับการสื่อสาร (กรมประชาสัมพันธ์, ม.ป.ป.) โดยสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยที่ว่า หลักการดำเนินการวิทยุชุมชนนั้นเป็นของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน กล่าวคือประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมบริหารจัดการท้องถิ่นของตนผ่านสื่อชุมชน เผยแพร่ข่าวสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ด้านวิทยาการอาชีพ ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ของชุมชน ถ่ายทอดสู่วงกว้าง เป็นสื่อที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ สอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (participatory communication) ของ Servaes, 1990 อ้างใน ลักษณา คล้ายแก้ว, 2547) ที่กระตุ้นให้ชาวบ้านเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และให้ชุมชนท้องถิ่นมีอำนาจการตัดสินใจอย่างแท้จริงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของพวกเขา วิทยุสามารถเป็นเครื่องมือของคนในชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงตัวตน และภูมิปัญญาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งถูกถ่ายทอดสู่สาธารณชนในวงกว้าง การสนทนาโต้ตอบเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ประสบการณ์ ความคิดเห็น สามารถพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน และอาจนำไปสู่การแก้ปัญหาในชุมชนได้

ในปัจจุบัน การเตรียมความพร้อมและความเข้าใจต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 40 ได้ปรากฏเป็นรูปธรรมในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ เพียงแต่ว่าด้วยช่องทางตามกฎหมายอาจเป็นอุปสรรคต่อการจัดตั้งวิทยุชุมชนอยู่บ้าง เนื่องจากมาตรา 80 ของ พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ได้บัญญัติเรื่องการพิจารณาจัดสรรคลื่นความถี่ การออกใบอนุญาตประกอบการพิจารณาและประกอบการกิจการเพิ่มเติมจึงไม่สามารถดำเนินการได้จนกว่าจะมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ซึ่งทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระของภาครัฐเกิดขึ้น ในขณะที่ กสช. ยังไม่จัดตั้ง กรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐจึงทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยงในการเตรียมความพร้อม และ เปิดช่องทางที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมให้ภาคประชาชนเข้ามาดำเนินการ หรือ ดำเนินการรายการวิทยุชุมชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงสื่อ (access) มีส่วนร่วม (participation)

และจัดการด้วยตนเอง (self-management) ตามแนวคิดและหลักการของวิद्यุชุมชน (กช., 2545) โดยใช้ชื่อว่าจุลปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนซึ่งในขณะนี้ทั่วประเทศมีจุลปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนประมาณ 2,500 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 11 เมษายน 2548) ซึ่งผู้จัดตั้งมีทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรภาคประชาชน องค์กรศาสนา

อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง จึงเป็นเหตุให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2540 ถูกยกเลิก แต่ พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ยังคงมีผลบังคับใช้ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2550 หมวด 3 สิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่า

คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ สื่อมวลชนสาธารณะ

การกำกับการประกอบกิจการตามวรรคสองต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันการครอบงำ หรือการครอบงำระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคมมิได้ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าวมิได้

จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้สิทธิและเสรีภาพกับประชาชนในเรื่องการใช้สื่อสาธารณะ นอกจากนี้ ในวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ.2550 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ

ร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ... แล้ว โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสื่อสาธารณะ ในมาตรา 90 ว่า

เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลและการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงบริการชุมชน ชั่วคราว ในระหว่างเวลาที่ยังมิได้จัดตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แห่งชาติให้มีคณะกรรมการชั่วคราวกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชนและการประกอบกิจการ ที่ไม่ใช่คลื่นความถี่ตามมาตรา 8(2) เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ กวช. ประกอบด้วย

(1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(2) อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือผู้แทน ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือผู้แทน และเลขาธิการคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือผู้แทน เป็นกรรมการ

(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางด้านนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์หรือสื่อสารมวลชน กฎหมายมหาชน เทคโนโลยีการสื่อสาร หรือ ด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการกำกับกิจการ เป็น กรรมการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (3) ต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการ การการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งของพรรคการเมือง และต้อง ไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งโดยตรงและโดยอ้อมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ให้อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์แต่งตั้งข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์คนหนึ่งเป็นเลขานุการ คณะกรรมการ กวช. และแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการตามความเหมาะสม

ให้กรมประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการในการดำเนินงานของคณะกรรมการ กวช. โดยคณะกรรมการกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชน (กวช.) เป็นผู้ทำหน้าที่ออกใบอนุญาต ให้ผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงชุมชนเป็นการชั่วคราวมีอายุไม่เกิน 1 ปี รวมทั้งกำหนดสัดส่วน รายการ ผังรายการและควบคุมดูแลให้การส่งหรือแพร่เสียงของผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นไปตามขนาด

กำลังและพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต เมื่อได้จัดตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติขึ้นแล้วให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ กวช. ลสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คณะกรรมการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติเข้ารับหน้าที่ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกิจการที่คณะกรรมการ กวช. ได้สั่งการอนุญาต หรือ ดำเนินการในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลนี้ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ... ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณารายละเอียดข้อความสมบูรณ์ทางกฎหมายของร่าง จากนั้นจะนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วจึงประกาศใช้

ต่อมาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2550 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ประชุมพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการแก้ไขกฎหมายโทรคมนาคมและการสื่อสารซึ่งคณะกรรมการวิชาการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพิจารณาเสร็จแล้วและมีมติเห็นด้วยกับรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ที่ได้เสนอร่างกฎหมายดังกล่าว โดยได้ยกร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกระจายเสียง กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ... ด้วยเหตุผลที่ว่า พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกระจายเสียง กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานแต่ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติทำให้เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินการหลายประการ นอกจากนั้นบทบัญญัติในหลายส่วนยังไม่สอดคล้องกับพัฒนาการทางเทคโนโลยี สภาพตลาด และสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งการบริการทางด้านโทรคมนาคมและวิทยุโทรทัศน์ได้หลอมรวมเข้าด้วยกันจนไม่อาจแบ่งแยกการกำกับดูแลอย่างชัดเจน ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องนี้ จึงให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า กสทช. ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

แม้จะมีการจัดตั้ง กสทช. ขึ้นแต่การดำเนินการของวิทยุชุมชนตามจังหวัดต่างๆ ของประเทศก็ยังคงเป็นปัญหาที่ กสทช. จะต้องแก้ไขให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิทยุชุมชนที่เน้นประโยชน์เพื่อชุมชนเป็นหลัก ซึ่งจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการตื่นตัวด้านสิทธิเสรีภาพของสื่อและเล็งเห็นประโยชน์จากการใช้วิทยุกระจายเสียงในชุมชนที่จะสามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ แจ้งข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเสมือนการสร้างเครือข่ายร่วมกันในชุมชนจนนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในที่สุด ทั้งนี้จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เอฟ เอ็ม 96.25 เมกะเฮิรตซ์ ก็ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้ประชาชนในชุมชน

ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนโดยผ่านสื่อวิทยุชุมชน สอดคล้องกับหลักการ
ดำเนินการวิทยุชุมชนที่เป็นของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นจัดตั้งโดยชุมชนตำบลบ้านเป็ด
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้เปิดดำเนินการกระจายเสียงอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม
พ.ศ. 2547 เป็นการดำเนินการโดยคนในชุมชน หลังจากเปิดดำเนินการเพียง 3 เดือนก็ได้รับความ
สนใจจากผู้ฟัง เป็นแบบอย่างแก่จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่หลายแห่ง
มีการเปิดสายให้ผู้ฟังรายการได้เสนอความคิดเห็น รายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์
ในชุมชน เป็นสื่อกลางในการรับฟังและร่วมแก้ไขปัญหาชุมชน ผู้จัดทำรายการได้แก่ ผู้นำชุมชน
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส ปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจ อบต.

กลุ่มผู้นำความคิดเหล่านี้มีส่วนทำให้จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมือง
ขอนแก่นเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างรวดเร็วหรือไม่ รูปแบบลักษณะรายการ โครงสร้างการบริหาร
จัดการได้เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเพียงใด ผู้ฟังในชุมชนได้รับ
ประโยชน์ตรงตามความต้องการจากรายการหรือไม่อย่างไร ปัจจัยใดที่มีผลต่อการเปิดรับรายการ
ของคนในชุมชน การเปิดรับนั้นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความรู้สึกมีส่วนร่วมต่อการ
พัฒนาชุมชนอย่างไร ปัจจัยใดที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของวิทยุชุมชนบรรลุผลสำเร็จในอันที่จะเป็น
เสมือนสื่อกลางข่าวสารชุมชนจนนำไปสู่การพัฒนา จึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาเพื่อนำผลการวิจัย
เป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน
คนเมืองขอนแก่น และเป็นแนวทางสำหรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้ดำเนินรายการ และ
กลุ่มผู้ฟังรายการ รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสารของผู้ฟังรายการจากจุดปฏิบัติการ
เตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงาน รูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่นำเสนอของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

3. เพื่อศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

4. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ผู้ดำเนินรายการ และกลุ่มผู้ฟังรายการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะได้ประโยชน์จากการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อนำปัจจัยและข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตรายการ การบริหารจัดการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนคนเมืองขอนแก่น เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น

2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินการ และพัฒนาจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะคณะกรรมการ กลุ่มผู้ดำเนินรายการ และกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

นิยามศัพท์

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกันในความหมายของคำที่ใช้ ผู้วิจัยจึงขอ
นิยามศัพท์ ดังนี้

การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน หมายถึง การที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ รับรู้ และ เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเปิดรับข่าวสารจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น โดยวัดจาก ความถี่ในการรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการ

วิทยุชุมชน หมายถึง การประกอบกิจการวิทยุเพื่อบริการสาธารณะในพื้นที่การกระจายเสียงที่กำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งเชื่อมโยงสมาชิกของชุมชนผ่านทางการแลกเปลี่ยนความรู้และทัศนคติ การสร้างความเข้าใจ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งยิ่งขึ้น

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน หมายถึง การประกอบกิจการวิทยุชุมชนตามโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ในระหว่างที่ยังไม่มี กสช.

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น หมายถึง การประกอบกิจการวิทยุชุมชนของกลุ่มชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในพื้นที่ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สถานี หมายถึง จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการบริหารจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ผู้ดำเนินรายการ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่จัดทำรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ผู้ฟัง หมายถึง ผู้ที่รับฟังรายการจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ปัจจัยด้านลักษณะเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการกลุ่มผู้ดำเนินรายการ และกลุ่มผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในเรื่องเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิฐานะ

ปัจจัยทางการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการทางการสื่อสาร ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร เนื้อหาของสาร สื่อ ผู้ฟัง และผลสะท้อนกลับของการสื่อสาร ของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

การมีส่วนร่วม หมายถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการในจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ฐานะทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมของผู้อาศัยอยู่ในตำบล เช่น เจ้าอาวาส ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ลูกบ้าน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม
วิทย์ชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร
2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับวิทย์ชุมชน
 - หลักการเกี่ยวกับวิทย์กระจายเสียง
 - หลักการเกี่ยวกับวิทย์ชุมชน
4. กฎหมาย และ ข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิทย์ชุมชน
5. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหารายการวิทย์ชุมชน
6. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร
7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตำบลบ้านเป็ด
8. ประวัติการก่อตั้งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทย์ชุมชนคนเมืองขอนแก่น
9. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร

แนวคิดโดยทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสาร

การสื่อสาร หมายถึง การสร้างความร่วมกันความคล้ายคลึงกันให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารที่สอดคล้องต้องกัน การสื่อสารจึงจะประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารลักษณะใดก็มักมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ ผู้ส่งสาร (sender) สาร (message) ช่องสาร (channel) และผู้รับสาร (receiver) องค์ประกอบเหล่านี้จะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ เมื่อองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อองค์ประกอบตัวอื่นๆ ด้วยลักษณะธรรมชาติของการสื่อสารมีอยู่หลายลักษณะ เช่น การสื่อสารในเชิงของกระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบ การสื่อสารที่มีบทบาทเป็นเครื่องมือของสังคม และการสื่อสารในลักษณะความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของบุคคล จึงจัดได้ว่าการสื่อสารเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา จนอาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นฟันเฟืองของเครื่องจักรกลแห่งสังคมที่ทำให้สังคมดำเนินไปได้ไม่หยุดยั้ง เนื่องจากการสื่อสารเป็นทั้งเครื่องมือ (instrument) และวิธีการ (means) ในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกบุคคล ต่อองค์กร และต่อสังคม (กิตติมา สุรสนธิ, 2541)

ปรมะ สตะเวทิน (2541) กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารต่อมนุษย์ไว้ 5 ประการ คือ

1. ความสำคัญต่อความเป็นสังคม การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการทำให้นุษย์รวมตัวกันเข้าเป็นสังคม ดำรงความเป็นสังคม และเปลี่ยนแปลงสังคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน เพื่อสร้างกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อปรับทัศนคติ และพฤติกรรมของสมาชิกสังคม อันจะทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขในสังคม

2. ความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน การสื่อสารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเรา อาจกล่าวได้ว่าตลอดเวลาที่เราตื่น เราทำการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา กิจกรรมต่างๆ มีการสื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ ไม่ในฐานะผู้ส่งสาร ก็ในฐานะผู้รับสาร ทั้งในการทำงาน การสมาคม และการพักผ่อน

3. ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมและธุรกิจ การประกอบอุตสาหกรรม และการดำเนินธุรกิจ ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญ เช่น ใช้ในการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและบุคคลกลุ่มต่างๆ ในการบริหารงาน และปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กร

4. ความสำคัญต่อการปกครอง ในการดำเนินการปกครองนั้น รัฐบาลหรือผู้ปกครองต้องเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนทราบเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และได้รับความร่วมมือจากประชาชน รวมทั้งต้องตรวจสอบประชาติเพื่อให้ทราบความรู้สึกนึกคิดของประชาชน

5. ความสำคัญต่อการเมืองระหว่างประเทศ สังคมโลกในปัจจุบันเป็นสังคมระหว่างประเทศ ประเทศแต่ละประเทศจำเป็นต้องหาความสนับสนุนทางด้านการเมืองจากประเทศอื่น และประชาชนของประเทศอื่น ซึ่งทำให้จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือ

แนวคิดเรื่องความสำคัญของการสื่อสารต่อมนุษย์นี้สอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารในส่วนที่มีประสิทธิผลต่อสังคม ดังมีผู้ให้แนวคิดไว้หลายแนวคิด ดังนี้

คณะกรรมการแม็คไบรด์ (Mc Bride Commission, 1980 อ้างใน สมควร กวียะ, 2541) ซึ่งกล่าวในหนังสือ Many Voice One World จำแนกบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารไว้ 8 ประการ คือ

1. การให้ข่าวสาร (information) เพื่อยังผลให้เกิดความเข้าใจและมีปฏิกิริยาอย่างถูกต้องตามภาวะของบุคคล สภาพแวดล้อม ประเทศและสังคมนานาชาติ นอกจากนี้จะยังช่วยนำไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมด้วย

2. การสังคมประกิต หรือ สังคมกรรม (socialization) ได้แก่ การได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจที่จะทำให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะสมาชิกของสังคมช่วยให้เกิดความสำนึกในการอยู่ร่วมสังคมกับบุคคลอื่น

3. การกระตุ้นเร้า (motivation) กระตุ้นให้บุคคลเกิดความมานะพยายามและ ตัดสินใจเลือกแนวทางและพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ยินยอมพร้อมใจกันกำหนดไว้แล้ว

4. การถกเถียงอภิปราย (debate and discussion) คือ การแลกเปลี่ยน ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นระหว่างฝ่ายต่างๆในสังคม เพื่อก่อให้เกิดความตกลงยินยอมที่มีผลดีต่อส่วนรวม

5. การให้การศึกษา (education) การสื่อสารช่วยถ่ายทอดวิชาความรู้ทำให้เกิดการพัฒนาสติปัญญา อุนิสัย ทักษะและสมรรถภาพของบุคคล ตลอดจนทุกช่วงเวลาของชีวิต

6. การส่งเสริมวัฒนธรรม (cultural promotion) เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาวัฒนธรรมโดยการส่งเสริมสติปัญญาและจินตนาการของปัจเจกชน

7. การให้ความบันเทิง (entertainment) เพื่อความสนุกสนานรื่นเริงและการพักผ่อนหย่อนใจ

8. การประสานสามัคคี (integration) การให้บุคคล กลุ่มและประชาชาติได้รับรู้ข่าวสารที่จำเป็นต่อการเพิ่มพูนความรู้ และความเข้าใจซึ่งกันและกันในแง่ของการดำรงชีวิต ทักษะและความใฝ่ฝันทะเยอทะยาน

Mc Quail (1983 อ้างใน สมควร กวียะ, 2541) มุ่งเน้นบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในแง่ของความประสงค์ที่จะให้เป็นไป สรุปเป็นความคิดพื้นฐานได้ 5 ประการ คือ

1. การให้ข่าวสาร (information) ให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพการณ์ในสังคมและในโลก ช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม การปรับตัวและความก้าวหน้า

2. การสานสัมพันธ์ (correlation) ประสานกิจกรรมต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความยินยอมพร้อมใจกัน

3. ความต่อเนื่อง (continuity) แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมหลักและยอมรับวัฒนธรรมรวมทั้งพัฒนาการของวัฒนธรรมใหม่

4. ความบันเทิงเรีงรมย์ (entertainment) ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินและวิธีการพักผ่อนหย่อนใจ ลดความตึงเครียดทางสังคม

5. การระดมสรรพกำลัง (mobilization) ทรัพยากรด้านการเมือง สงคราม การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การทำงานและบางครั้งการศาสนา เพื่อวัตถุประสงค์ของส่วนรวม

ดังนั้น เราอาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา และยังมีส่วนที่ทำให้เกิดประสิทธิผลต่อสังคมในแง่การให้ข่าวสาร การประสานความสัมพันธ์ ในสังคม ส่งเสริมวัฒนธรรม และให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม

องค์ประกอบของการสื่อสาร

การสื่อสารในแต่ละครั้งของมนุษย์นั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายที่จะถ่ายทอดข่าวสาร แสดงความรู้สึนึกคิด ให้ผู้อื่นได้รับรู้ การที่มนุษย์จะสื่อสารให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาส่วนต่างๆ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในจุดต่างๆ ของการสื่อสารได้ สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารนั้นได้มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

กิติมา สุรสนธิ (2541) กล่าวว่า กระบวนการสื่อสารนั้นจะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ 4 ส่วน คือ

1. ผู้ส่งสาร หมายถึง บุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่มีความคิดมีความต้องการ มีความตั้งใจที่จะส่งข่าวสาร อารมณ์ ความรู้สึนึกคิด ความคิดเห็น ทศนคติ ความเชื่อ และอื่นๆ ไปยังผู้รับสาร

2. สาร หมายถึง เรื่องราวอันมีความหมาย และแสดงออกมาโดยอาศัยภาษาหรือสัญลักษณ์ใดๆ ก็ตามที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

3. ช่องทางการสื่อสาร หรือ สื่อ หมายถึง พาหนะที่นำ หรือ พาข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

4. ผู้รับสาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสาร ซึ่งการสื่อสารจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้รับสารว่าจะเลือกรับสาร หรือเลือกตีความต่อข่าวสารนั้นอย่างไร

เช่นเดียวกับที่ อรุณี วิริยะจิตรา (2532) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารของมนุษย์จะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ส่งสาร – ผู้รับสาร คือ บุคคลอย่างน้อยสองคนที่มีบทบาทร่วมกันอยู่ในกระบวนการสื่อสาร

2. สาร หมายถึง เรื่องราวอันมีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัยภาษา หรือสิ่งใดก็ตามซึ่งสามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้

3. พาหะของสาร หรือ สื่อ หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยถ่ายทอดเรื่องราวที่ผู้ส่งสาร ต้องการส่งไปยังผู้รับสาร หากขาดสื่อย่อมไม่มีทางที่สารจะถูกถ่ายทอดจากผู้ส่งไปถึงผู้รับได้

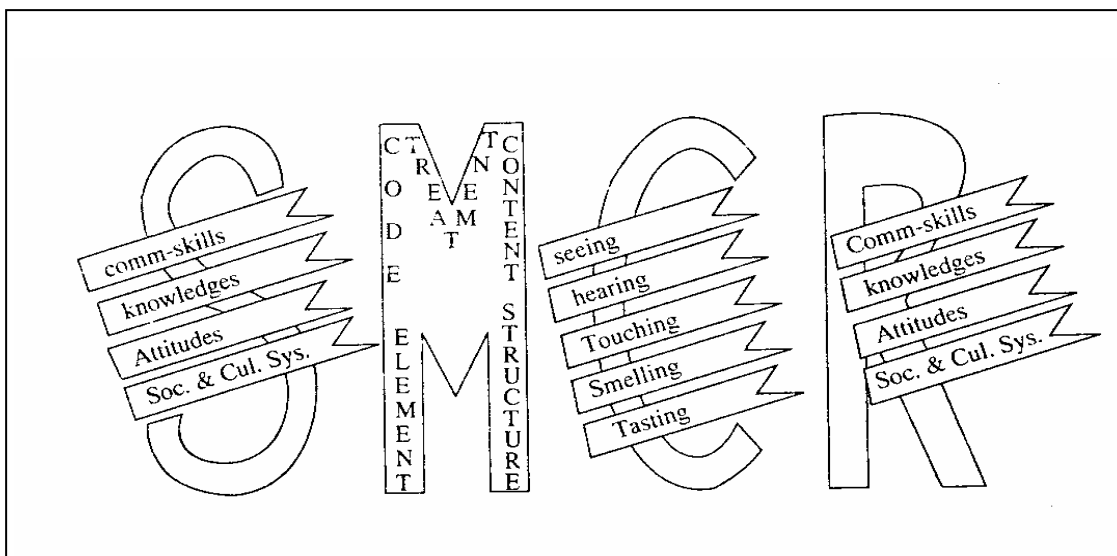
4. ผลที่เกิดขึ้น หมายถึง การเปลี่ยนแปลงท่าทีและพฤติกรรมของผู้รับสาร อันเป็นผลโดยตรงจากที่ได้รับสาร

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการสื่อสาร มีดังนี้คือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร และ ผลที่เกิดขึ้น

แบบจำลองและทฤษฎีการสื่อสาร

แบบจำลองและทฤษฎีการสื่อสารมีความหมายอย่างเดียวกัน ทฤษฎีและแบบจำลองมีบทบาทหน้าที่ในการจัดระเบียบข้อมูลใช้ทำนายหรือคาดการณ์เกี่ยวกับกระบวนการและผลของกระบวนการ กระตุ้นความคิดนำไปสู่ข้อเท็จจริง ได้มีนักวิชาการหลายท่านพยายามเสนอแบบจำลองของการสื่อสารไว้มากมาย แต่ในที่นี้จะเสนอแบบจำลองการสื่อสารที่มีผู้กล่าวถึงและเกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

แบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โล (1960 อ้างใน กิตติมา, 2541) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะและปัจจัยในกระบวนการสื่อสาร ซึ่งอาจสรุปเป็นองค์ประกอบใหญ่ๆ ได้ 4 ประการ ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร ดังแบบจำลองนี้

ภาพที่ 1 แสดงแบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โล (Berlo) แสดงองค์ประกอบของการสื่อสาร
ที่มา: กิตติมา สุรสนธิ (2541: 53)

1. ผู้ส่งสาร (source) หมายถึง บุคคลที่ส่งหรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้สึนึกคิด โดยการเข้ารหัส ออกไปเป็นสัญญาณ สัญลักษณ์ กริยาท่าทาง ซึ่งเบอร์โล เชื่อว่า การสื่อสารจะสำเร็จได้ ผู้ส่งสารจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จและประสิทธิผลของการสื่อสาร ดังนี้

1.1 ทักษะในการสื่อสาร (communication skills) ได้แก่ ความสามารถ ความชำนาญในการเข้ารหัสสาร รวมทั้งการตีความข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้วย

1.2 ความรู้ (knowledge) หมายถึง ความรู้เรื่องข้อมูลข่าวสารที่ผู้ส่งถ่ายทอด หรือ ส่งไปยังผู้รับสาร รวมถึงความรู้เรื่องกระบวนการสื่อสาร

1.3 ทักษะคติ (attitude) หมายถึง ความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคล หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ที่จะมีผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคล

1.4 ระบบสังคมและวัฒนธรรม (social and culture system) เป็นตัวกำหนดรูปแบบวิธีการสื่อสารของผู้ส่งสาร และยังเป็นตัวกำหนดการคัดเลือกเนื้อหาข่าวสารที่ผู้ส่งจะส่งออกไป

2. สาร (message) ได้แก่ ผลผลิตของความรู้สึกลึกซึ้ง ความคิด ความต้องการ อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ หรือ เนื้อหาสาระที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อออกไป องค์ประกอบของสารมีอยู่ 5 ส่วน คือ

2.1 รหัสสาร (message code) หมายถึง ส่วนที่เล็กที่สุดของสาร ได้แก่ สระ พยัญชนะ หรือ วรรณยุกต์ต่างๆ ที่นำมาประกอบเป็นคำที่มีความหมาย

2.2 เนื้อหาของสาร (message content) หมายถึง สาระที่ผู้ส่งตั้งใจและต้องการที่จะสื่อออกไปยังผู้รับ

2.3 การจัดเรียงลำดับสาร (message treatment) หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาของสารตามรูปแบบของแต่ละบุคคล

2.4 องค์ประกอบย่อยของสาร (elements) เป็นการพิจารณาสารในแง่คำหนึ่ง ประโยคหนึ่ง ย่อหน้าหนึ่ง เรื่องหนึ่ง

2.5 โครงสร้างของสาร (structure) หมายถึง การใช้โครงสร้างและการจัดเรียงรูปประโยคที่ถูกต้องตามหลักภาษา

3. ช่องสาร (channel) ได้แก่ ตัวกลางที่ใช้ในการส่งหรือถ่ายทอดสาร ซึ่งเบอร์โล เชื่อว่ามนุษย์เราสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การมองเห็น (seeing) การได้ยิน (hearing) การดมกลิ่น (smelling) การลิ้มรส (tasting) และการสัมผัส (touching) อย่างไรก็ตาม เบอร์โล ได้สรุปถึงช่องทางการสื่อสารไว้ 3 ลักษณะ คือ

3.1 การเข้ารหัสและการถอดรหัส ได้แก่ การพูด การฟัง การเขียน การอ่าน

3.2 พาหะที่บรรจุข่าวสารนั้น ได้แก่ จอภาพ หน้ากระดาษ เครื่องส่ง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์

3.3 พาหะที่นำหรือ พาหะที่บรรจุข่าวสารนั้นไป ได้แก่ อากาศ คลื่นแสง คลื่นเสียง

4. ผู้รับสาร (receiver) ได้แก่ บุคคลที่เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสาร ซึ่งในการสื่อสารจะสำเร็จได้หรือไม่ ผู้รับสารต้องมีคุณลักษณะดังนี้

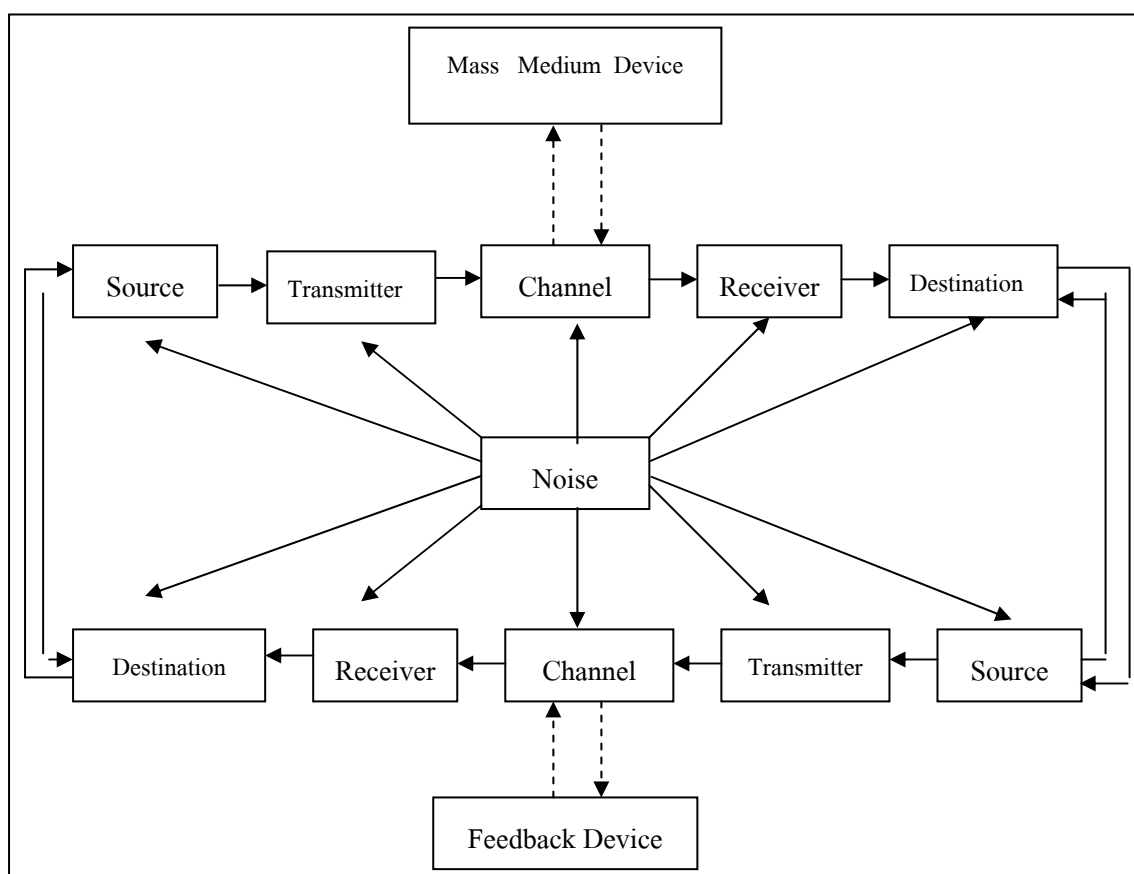
4.1 ความสามารถ ความชำนาญในการสื่อสาร (communication skill) ได้แก่ ความสามารถในการอ่าน การฟัง การตีความ การจับใจความสำคัญ

4.2 ความรู้ (knowledge) ได้แก่ ความรู้ในการอ่านออกเขียนได้ของบุคคล ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่จะรับและความรู้ในเรื่องกระบวนการสื่อสาร

4.3 ทักษะคติ (attitude) ทักษะคติของผู้รับสารมีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสาร เนื่องจากหากผู้รับสารมีความรู้สึกในทางไม่ดี มีอคติกับองค์ประกอบของการสื่อสารแล้วจะทำให้เกิดการหลีกเลี่ยง ขาดความสนใจ และปฏิเสธข่าวสารจากผู้ส่งสาร

4.4 ระบบสังคมและวัฒนธรรมของผู้รับสาร (social and culture system) เนื่องจากผู้รับสารเป็นบุคคลเช่นเดียวกับผู้ส่งสารและอาศัยอยู่ในสังคมที่มีระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ และพฤติกรรมของบุคคล รวมทั้งอิทธิพลของความเป็นกลุ่มก็จะมีผลต่อสิ่งเหล่านี้ด้วย บุคคลที่อยู่ในระดับสังคม วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมมีความชื่นชอบ มีการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร หรือมีการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันไป เช่น คนที่อยู่ภาคเหนือด้วยกันมักพูดคุยกัยเป็นเพื่อนกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมเดียวกันพูดคุยกัยในสิ่งเดียวกัน เป็นต้น หรือคนภาคใต้อาจเปิดฟังสถานีวิทยุที่มีผู้จัดรายการเป็นชาวใต้ และชื่นชอบเป็นพิเศษ ส่วนการตีความคนเรามากตีความตามประสบการณ์ที่มี ความเชื่อ อันมีผลต่อการรับรู้ การตีความของบุคคลในสังคมนั้นๆ

แบบจำลองการสื่อสารของ เดอ เฟลอร์ (Defleur) (1966 อ้างใน ธนวดี บุญลือ, 2544) เป็นแบบจำลองที่เน้นปฏิกริยาย้อนกลับ (feedback) ซึ่งขยายจากแบบจำลองของแชนนอนและวีเวอร์ (Shannon and Weaver) โดยได้ศึกษาถึงความสอดคล้องกันระหว่างความหมายในเนื้อหาข่าวสารของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งเดอเฟลอร์ (Defleur) เน้นว่าในกระบวนการสื่อความหมายในเนื้อหาสาระ ข้อมูลข่าวสารจะได้รับการจัดระเบียบและเรียบเรียงออกมาเป็นข้อความและผ่านไปยังช่องสาร เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือเครื่องมือสื่อสารมวลชนอื่นๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งผู้รับสารหรือเครื่องรับจะแปลความข่าวสารไปยังจุดหมายปลายทางหรือผู้รับสาร ซึ่งถ้าผู้ส่งสารและผู้รับสารถอดหรือแปลข่าวสารนั้นออกมาตรงกันการสื่อสารก็จะสมบูรณ์ แต่เดอเฟลอร์พบว่า การสื่อสารมักไม่สมบูรณ์เพราะความหมายในเนื้อหาสาระระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสารมักไม่ตรงกันทุกอย่าง จึงได้เพิ่มองค์ประกอบปฏิกริยาตอบกลับ เพื่อจะทำให้แหล่งสารสามารถทราบถึงปัญหาและปรับปรุงวิธีการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองการสื่อสารของเดอ เฟลอร์ (De fleur

ที่มา: กิตติมา สุรสนธิ (2541: 59)

Mass Medium Device	=	เครื่องมือสื่อสารมวลชน
Source	=	แหล่งสาร
Channel	=	ช่องสาร
Destination	=	จุดหมายปลายทาง หรือ ผู้รับสาร
Noise	=	เสียงรบกวน/อุปสรรคทางการสื่อสาร
Feedback Device	=	เครื่องมือส่งปฏิกิริยาย้อนกลับ/ผลสะท้อนกลับ
Transmitter	=	เครื่องส่ง
Receiver	=	เครื่องรับสาร

พฤติกรรม的开รับข่าวสาร

ข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆและการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะเมื่อบุคคลเกิดความไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งความต้องการข่าวสารและการเปิดรับข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจของตนแต่ก็ไม่ได้รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาสู่ตนทั้งหมด (ชนานันท์ คงชนาฤทธิ์, 2543) ทั้งนี้เพราะแต่ละบุคคลก็มีกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทศนคติ ความพึงพอใจ และวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน

Klapper (1960 อ้างใน สุกัญญา อำพันแสง, 2546) ได้กล่าวถึง กระบวนการการการเลือกสรรในการรับสารว่า กระบวนการเลือกสรรเปรียบเสมือนตัวกรอง (filter) ข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ประกอบด้วยการกลั่นกรอง 3 ชั้น ดังนี้

1. การเปิดรับหรือเลือกสนใจ (selective exposure or Attention) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือ เลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง โดยการเลือกเปิดรับข่าวสารนั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ระดับการศึกษา วัย อาชีพ รายได้ ความเชื่อ อุดมการณ์ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ประสบการณ์ส่วนบุคคล

2. การเลือกรับรู้หรือตีความ (selective perception or interpretation) เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใด ผู้รับสารแต่ละคนอาจจะตีความข่าวสารชิ้นเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนไม่ตรงกัน ผู้รับสารจะเลือกรับรู้และตีความหมาย ตามความเข้าใจของตัวเองหรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ ตามสภาวะร่างกาย หรือสภาวะอารมณ์ขณะนั้น เป็นต้น

3. การเลือกจดจำ (selective retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับ ความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ความเชื่อ ฯลฯ ของตน และมักจะลืมในส่วนที่ตนไม่สนใจ หรือเรื่องที่ขัดแย้งกับความคิดเห็นของตนได้ง่ายกว่า ดังนั้นการเลือกจดจำเนื้อหาของสารที่ได้รับจึงเท่ากับเป็นการช่วยเสริมให้ทัศนคติ หรือ ความเชื่อเดิมของผู้รับสารมีความมั่นคงยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

Mc Combs and Beckers (1979 อ้างใน พรศรี อภิชาติ, 2545) มีความเห็นว่าบุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการ ดังต่อไปนี้

1. ต้องการรู้เหตุการณ์ โดยการสังเกตการณ์ และติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ จากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้ทันต่อเหตุการณ์ และรู้ว่าอะไรมีความสำคัญพอที่จะเรียนรู้

2. ต้องการช่วยตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตน ทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์ต่างๆรอบตัวได้

3. ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยหรือสนทนา โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่น

4. ต้องการมีส่วนร่วม อันได้แก่ การมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว

5. ต้องการเสริมความคิดเห็น หรือสนับสนุนการตัดสินใจที่ตนเองได้กระทำไปแล้ว

6. ต้องการความบันเทิง เพื่อความเพลิดเพลิน และ ผ่อนคลายอารมณ์ของผู้รับสาร

Fleur และ Melvin (1966 อ้างใน พรศรี อภิชาติ, 2543) ได้กล่าวถึงตัวแปรแทรกที่มีอิทธิพลในกระบวนการสื่อสารมวลชนระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยเน้นให้เห็นว่าข่าวสารมิได้ไหลผ่านจากสื่อมวลชนถึงผู้รับสาร และเกิดผลโดยตรงทันที แต่มีปัจจัยบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสารแต่ละคน เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยา และสังคมที่จะมีอิทธิพลต่อการรับข่าวสารนั้น ทำให้เกิดผลไม่เหมือนกัน หรือ ไม่เป็นไปตามเจตคติของผู้ส่งสาร ทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วยกัน 3 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences theory) เป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นว่าผู้รับสารแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในทางจิตวิทยา เช่น ทักษะคิด ค่านิยม และความเชื่อทำให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสาร หรือตีความหมายข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน

2. ทฤษฎีกลุ่มสังคม (social categories theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่าบุคคลที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายกันจะแสดงพฤติกรรมการสื่อสารคล้ายคลึงกัน พฤติกรรมการสื่อสารนี้ได้แก่ การเปิดรับสื่อ ความพอใจในสื่อ และอุปนิสัยการใช้สื่อร่วมกันเป็นต้น สำหรับลักษณะทางสังคมที่สำคัญนั้น ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา อายุ เพศ ภูมิฐานะ ฯลฯ

3. ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม (the social relations theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้รับสารกับบุคคลอื่นในสังคมในลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิ หรือกลุ่มทุติยภูมิ โดยกลุ่มปฐมภูมิซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในหมู่เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน หรือในครอบครัว และวงศาคณาญาติจะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารมากกว่ากลุ่มทุติยภูมิ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดน้อยกว่า ข่าวสารต่างๆที่ได้จากสื่อมวลชนมักจะถูกรับรู้หรือตีความโดยมีอิทธิพลของกลุ่มหรือบุคคลในกลุ่มเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ เช่น ปังเจกบุคคลจะเชื่อข่าวสารจากโฆษณาใดหรือไม่นั้น มักจะได้รับอิทธิพลจากการปรึกษาหารือได้ถามเพื่อนฝูงหรือผู้ใกล้ชิด อิทธิพลที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารในลักษณะนี้เราเรียกว่า “อิทธิพลของบุคคล”

แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุชุมชน

ในช่วงยี่สิบปีที่ผ่านมา กระบวนการประชาธิปไตยในส่วนต่างๆทั่วโลกคืบหน้าไปมากขึ้น มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น มีมาตรการผ่อนคลายการควบคุมสื่อ มีรวมทั้งอนุญาตให้เอกชนและกลุ่มต่างๆเป็นเจ้าของวิทยุกระจายเสียงได้ เมื่อประจวบกับความไม่พึงพอใจในวิทยุกระจายเสียง

ธุรกิจก็ทำให้มีสถานีวิทยุชุมชนเพิ่มขึ้นและเป็นที่นิยมมากขึ้น (คอลิน เฟรเซอร์ และโซเนีย เรสเตรโพอ เอสตราดา, 2001) ซึ่งแนวคิดวิทยุชุมชนนั้นถือเป็นพัฒนาการที่ต่อเนื่องจากระบบวิทยุกระจายเสียงในวงกว้างเพื่อประโยชน์ของสาธารณะอันเป็นของสาธารณะต่างๆ ในด้านต่างๆ เป็นสำคัญ โดยวิทยุชุมชนได้ลดขนาดของการส่งกระจายเสียงให้มีวงจำกัด มีกลุ่มคนฟังชัดเจนมากขึ้นในระดับชุมชน กระจายเสียงเพื่อชุมชนโดยไม่เน้นการแสวงหากำไรเชิงธุรกิจเช่นเดียวกับวิทยุกระจายเสียงสาธารณะ (สุระชัย ชูพกา, 2547)

ทั้งนี้ วิทยุชุมชนเป็นพัฒนาการต่อเนื่องจากวิทยุกระจายเสียงที่เริ่มขึ้นภายหลังจากที่ Heinrich Hertz นักฟิสิกส์ชาวเยอรมันได้ค้นพบคลื่นวิทยุในห้องทดลองปี พ.ศ. 2430 จากนั้นได้มีการพัฒนาคิดค้นจนเกิดเป็นเครื่องรับวิทยุสำหรับประชาชนทั่วไปในยุโรปและอเมริกา โดยสหรัฐอเมริกาได้ตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งแรกในปี ค.ศ. 1909 หรือ พ.ศ. 2452 โดยภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการในเบื้องต้น

หลักการเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

สารานุกรม บริเทนิกาได้ให้ความหมายของคำว่า “วิทยุกระจายเสียง” ไว้ว่า หมายถึง การกระจาย หรือแพร่ไปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในอากาศเพื่อส่งสาร วิทยุกระจายเสียง เป็นสาขาหนึ่งของการสื่อสารแบบโทรคมนาคม

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 117 ตอนที่ 16 ก วันที่ 7 มีนาคม 2543 ได้กำหนดความหมายของ “วิทยุกระจายเสียง” ไว้ในพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 มาตรา 3 ให้ความหมายไว้ว่า การส่งหรือการแพร่เสียงด้วยคลื่นความถี่เพื่อให้บุคคลทั่วไปรับได้โดยตรง

หัวใจของการสื่อสารทางวิทยุกระจายเสียง คือ “การฝากสัญญาณเสียง หรือข้อมูลไปกับคลื่นวิทยุ” ซึ่งคลื่นวิทยุนี้บางคนเรียกว่าคลื่นพาห์ (carrier wave) เพราะเป็นตัวพาห์ หรือ พาหนะช่วยนำสัญญาณข้อมูลนั้นผ่านสายอากาศของเครื่องส่งออกอากาศไปยังสายอากาศของเครื่องรับได้ ซึ่งเรียกว่า การผสมคลื่น (modulation) การผสมคลื่นที่นิยมใช้อยู่ในระบบวิทยุกระจายเสียงทั่วไปมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบ เอ เอ็ม (AM ย่อมาจาก amplitude modulation) และ เอฟ เอ็ม (FM ย่อมาจาก frequency modulation) โดยธรรมชาติแล้ว เอ เอ็ม จะถูกรบกวนโดยสัญญาณอื่นได้ง่ายกว่า เอฟ เอ็ม

เพราะสัญญาณรบกวนสามารถทำให้ขนาดของคลื่นพาห์เปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าการทำให้ความถี่ของคลื่นพาห์เปลี่ยนแปลง สัญญาณที่ส่งและรับด้วยระบบ เอฟ เอ็ม สามารถไปได้ไกลกว่า ระบบ เอฟ เอ็ม แต่ความชัดเจนของระบบ เอฟ เอ็ม จะดีกว่าระบบ เอฟ เอ็ม (นภาพรณี อัจฉริยะกุล และ อมรราศ คงธรรม, 2545)

วิทยุกระจายเสียงทำให้มนุษย์สามารถรับรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมในฐานะสื่อมวลชนที่เป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นตัวแทนของทุกกลุ่มในสังคม และสร้างสาธารณสมบัติที่มาจากความต้องการของสังคม ทั้งยังมีบทบาทในการให้ความรู้ ข่าวสาร ทางด้านการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ ถ่ายทอดวัฒนธรรม อบรมบ่มเพาะทางสังคม และส่งเสริมภูมิปัญญา

ในพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมปี 2543 ได้กำหนดบทบาทของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ไว้ 7 ด้าน คือ

1. การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
2. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
3. การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่นๆ
4. ความมั่นคงของรัฐ
5. การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน
6. การกระจายข้อมูลข่าวสารของรัฐสภาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน
7. การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่ และให้การศึกษแก่ประชาชน เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ส่วนวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม เพื่อตอบสนองบทบาทของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ปี 2543 ดังนี้

1. การให้บริการสาธารณะ การประกอบกิจการบริการสาธารณะมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดรายการเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นส่วนรวม ทั้งที่เป็นประโยชน์ของท้องถิ่น และประโยชน์ของสาธารณะทั่วไป โดยมีการจัดหารายได้เพียงพอที่จะเหมาะสมแก่การประกอบกิจการ
2. การให้บริการชุมชน การประกอบกิจการบริการชุมชนมีวัตถุประสงค์หลักเช่นเดียวกับการประกอบกิจการบริการสาธารณะ แต่มีเจตนาเพิ่มขึ้นว่าต้องเป็นไปเพื่อความต้องการของชุมชนและสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นผู้บริหารงาน
3. การประกอบธุรกิจ การประกอบกิจการทางธุรกิจ ประกอบกิจการได้ตามความประสงค์ของผู้ได้รับอนุญาต และสามารถแสวงหาผลกำไรมา

จะเห็นได้ว่าวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ คลื่นวิทยุนี้ถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติ อันสาธารณชนพึงได้รับประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้นการวางแผนทางปฏิบัติด้านการดำเนินงานด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จึงควรมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อควบคุมคุณภาพ ให้การผลิตรายการมีคุณภาพทั้งด้านเนื้อหา และศิลปะในการผลิต (2) เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และ (3) เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ (ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร, 2545)

หลักการเกี่ยวกับวิทยุชุมชน

ภายหลังปี พ.ศ. 2463 เป็นต้นมา วิทยุก็เริ่มมีความสำคัญและเป็นที่นิยมในสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวาง โดยมีรายการข่าว เพลง ศาสนา รัฐเป็นผู้กำกับ ควบคุมการจัดสรรคลื่นความถี่ ซึ่งต่อมาการรับฟังวิทยุเริ่มเป็นที่จับใจของภาคธุรกิจอย่างมาก (Harper, 2002 อ้างใน สุระชัย, 2547) ที่มุ่งหวัง เผยแพร่โฆษณากันมากขึ้น รายการต่างๆ เริ่มเปลี่ยนไปเป็นรายการบันเทิงเพิ่มมากขึ้นเพื่อ

ดึงดูดผู้ฟัง รายการประเภทความรู้ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีน้อยลง เพราะไม่มีโฆษณาสนับสนุนรายการ

ในช่วงเดียวกันนี้เองในอังกฤษตั้งสถานีวิทยุแห่งแรกขึ้นในปีพ.ศ.2465 โดยเซอร์จอห์น ไรท์ (Sir John Reith) ในนามวิทยุ บริษัทรายอากาศเสียงแห่งอังกฤษ หรือ บีบีซี (British Broadcasting Company) โดยมุ่งให้ผลิตรายการด้านข่าวสาร การศึกษา วัฒนธรรม ซึ่งมีรายได้หลักมาจากค่าธรรมเนียมเก็บจากภาษีวิทยุ และโทรทัศน์ที่ประชาชนซื้อปราศจากการครอบงำจากภาครัฐกิจและการเมือง ส่วนสถานีวิทยุอื่นที่เกิดขึ้นมาก็มีลักษณะเปิดเสรีให้เอกชนดำเนินการเช่นเดียวกับในสหรัฐอเมริกา (สุระชัย ชูผลา, 2547)

แนวคิดเรื่องวิทยุชุมชนมีแนวกำเนิดได้หลายอย่างเริ่มต้นในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ.2491 กลุ่มประชาชนได้รวมตัวกันจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อท้องถิ่นในรูปแบบสถานีไม่มุ่งแสวงหากำไรที่เมืองเบอร์keley (Berkeley) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย และได้มีการขยายแนวความคิดนี้ออกไปอย่างกว้างขวาง ในเวลาต่อมา จนมีการรวมตัวตั้งสมาพันธ์นักวิทยุชุมชนแห่งชาติขึ้น มีสมาชิกกว่า 60 สถานี

วิทยุชุมชนของสวีเดนเป็นบริการเพื่อสาธารณะ รัฐบาลจัดสรรเงินสนับสนุนจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 โดยมีคณะกรรมการวิทยุชุมชนซึ่งรัฐสภาสวีเดนแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้บริหาร หน่วยงานที่ได้อนุญาตให้มาออกอากาศในชุมชน รัศมี 2.5 ไมล์ ประกอบด้วย สหภาพการค้า พรรคการเมือง องค์การศาสนา สโมสรกีฬา กลุ่มศิลปวัฒนธรรม สมาคมคุ้มครองผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม และวิทยาลัยชุมชน มีการทำงานคล้ายกับหนังสือพิมพ์ มีการให้ความเห็นของการบรรณาธิการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายประกันสิทธิในการได้รับคำตอบในสิ่งที่ประชาชนตรงข้าม หรือการเปิดเผยบุคคลที่กระทำความผิด (สุรินทร์ แปลงประสพโชค, 2548)

อย่างไรก็ดี รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี คณบดีคณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สรุปถึงแนวคิดวิทยุชุมชนว่า (สุรินทร์ แปลงประสพโชค, 2548)

1. วิทยุชุมชนต้องเกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชน โดยถือหลักว่า คนส่วนใหญ่แสดงความคิด ความต้องการร่วมกัน

2. วิทยุชุมชนต้องได้รับการยอมรับของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

3. วิทยุชุมชนย่อมไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมของคนในชุมชน

4. วิทยุชุมชนต้องยึดถือแนวทางการเสนอรายการและข่าวสารของชุมชนเป็นหลัก ภายใต้อำนาจแนวคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ในท้องถิ่น เป็นหัวใจของการนำเสนอข่าวสารและรายการ

5. วิทยุชุมชนจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมจัดรายการ และสามารถเข้าไปบริหาร จัดการ หรือเป็นผู้ปฏิบัติในสถานีได้ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงใดๆ ในสื่อวิทยุชุมชนให้เป็นไปตามแนวคิดและความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยยึดหลักกระบวนการทางประชาธิปไตย

6. วิทยุชุมชนเป็นสถานีที่มีรัศมีการออกอากาศครอบคลุมเฉพาะพื้นที่เท่านั้น(มีลักษณะเป็น narrowcasting ไม่ใช่ broadcasting) กำลังส่งไม่เกิน 1 กิโลวัตต์

7. วิทยุชุมชนเป็นสื่อมวลชนตามแนวคิดประชาธิปไตย (democratic media) เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน

คอลิน เฟรเซอร์ และ โซเนีย เรสเตรโป เอสตราดา กล่าวถึง หน้าที่ของวิทยุชุมชน ในหนังสือคู่มือวิทยุชุมชน ของ UNESCO (2001) ดังนี้

1. วิทยุชุมชนมีหน้าที่ในการสะท้อนเอกลักษณ์และคุณลักษณะของชุมชน จึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็เสนอข่าวและกิจกรรมภายนอกชุมชนที่ผู้ฟังสนใจหรือมีนัยเกี่ยวข้องกับชุมชนนั้นๆ ด้วย

2. สร้างความคิดเห็นที่หลากหลายทางวิทยุ วิทยุชุมชนเปิดให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม ทำให้มีความคิดเห็นที่หลากหลาย ทุกชุมชนก็ย่อมมีความคิดเห็นไม่ลงรอยกันบ้าง วิทยุชุมชนต้องเป็นกลาง โดยเสนอมุมมองของทุกฝ่าย

3. สร้างรายการและเนื้อหาที่หลากหลาย รายการวิทยุชุมชนมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าผู้ฟังชอบอะไร และรายการแบบใดจะเหมาะสมที่สุด เช่น สัมมนาโต๊ะกลม รายงาน สัมภาษณ์ พูดคุย ให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาร่วมสนทนา ถ่ายทอดประสบการณ์ชุมชน เป็นต้น

4. สนับสนุนการเจรจา และ กระบวนการประชาธิปไตย ถ้าวิทยุชุมชนถ่ายทอดการอภิปรายสาธารณะ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะได้รับรู้ รับฟัง และให้ผู้บังคับบัญชาทราบได้ ซึ่งเป็นการวางรากฐานตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

5. ส่งเสริมการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อให้ชุมชนได้รับรู้ร่วมกันว่าสถานการณ์ในชุมชนเป็นอย่างไร ได้วิเคราะห์ปัญหา ได้อภิปรายวิธีแก้ไข และระดมกำลังให้กับคนได้รับผลกระทบมากที่สุด หรือคนที่ช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้

6. ส่งเสริมประชาสังคม ประชาสังคมประกอบด้วยสถาบันทางสังคมที่ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี เป็นฝ่ายกำหนดมาตรฐานและค่านิยมพฤติกรรมกลุ่ม และพฤติกรรมส่วนบุคคลของตนเอง วิทยุชุมชนจึงสามารถสร้างความตื่นตัวเรื่องสิทธิและหน้าที่พลเมือง และพยายามอธิบายว่าประชาชนต้องมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองจึงนำมาซึ่งความสามัคคีและความก้าวหน้าในสังคม

7. ส่งเสริมธรรมาภิบาล เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนักการเมืองในชุมชนยากจน เอาใจเอาเปรียบชาวบ้านได้ง่าย วิทยุชุมชนช่วยชาวบ้านให้มีสิทธิ มีเสียงโดยเปิดเวทีให้พูดเรื่องเดือดเนื้อร้อนใจของตน ทำหน้าที่เฝ้าระวัง ทำให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและนักการเมืองสำนึกในความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น

8. สนับสนุนการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนข่าวสาร และนวัตกรรม วิทยุชุมชนช่วยให้ประชาชนได้แบ่งปันข่าวสารข้อมูล และ นวัตกรรม เปิดเวทีให้ผู้ฟังอภิปราย วิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

9. มีความหลากหลายในการเป็นเจ้าของสื่อกระจายเสียง การกระจายเสียงของชุมชน ธุรกิจ และของรัฐต่างก็มีบทบาทในสังคมแม้ว่าการกระจายเสียงชุมชนยังรั้งท้ายอยู่ วิทยุชุมชนช่วยแก้ปัญหาหนี้ และ ทำให้เกิดสมดุลของแหล่งข้อมูลที่ช่วยให้สังคมประชาธิปไตยก้าวหน้าไปได้

10. ช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการกระจายเสียง วิทยุชุมชนให้สมาชิกในชุมชนผลิตรายการทำให้อาชีพกระจายเสียงไม่ใช่เรื่องลึกลับ และยังเป็นเสมือนโรงเรียนให้นักเรียนกระจายเสียงมือใหม่ได้ฝึกมือด้วย

สรุป วิทยุชุมชนมีแนวคิดหลักที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ประชาชนเป็นศูนย์กลางของความคิดและเริ่มต้น มิใช่การคิด หรือการเริ่มต้นมาจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนผู้หนึ่งผู้ใด อย่างไรก็ดี ในบางประเทศการเริ่มต้นมาจากหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ริเริ่มภายใต้กรอบการเป็นพี่เลี้ยงให้กับประชาชน หรือ ให้ความช่วยเหลือในระยะเริ่มต้นและมีระยะเวลาที่แน่นอนสำหรับการถอนตัวออก เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาดำเนินเองตามหลักการ “เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน” ได้อย่างเต็มที่

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุชุมชน

รูปแบบรายการวิทยุชุมชนแตกต่างจากวิทยุกระจายเสียงทั่วไป กล่าวคือ วิทยุชุมชนเน้นให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ร่วมแสดงความคิดเห็น และประสบการณ์ที่คนในท้องถิ่นให้ความสนใจโดยแบ่งประเภทรายการตามการนำเสนอของเรื่อง ดังนี้ (David, 1983 อ้างใน วีระวรรณ ยังกิจการ, 2545)

1. เป็นเรื่องราวที่เพิ่งเกิดขึ้นของปัญหาต่างๆในชุมชน
2. เป็นเรื่องราวที่น่าเอออย่าง หรือ เรื่องน่าขบขัน
3. การอธิบายบริบททางสังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นตัวอย่างที่เกิดขึ้นในชุมชน
4. วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของชุมชน
5. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

สอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (คอลลิน เฟรเซอร์ และ โซเนีย เรสเตรโโป เอสตราดา, 2001) ที่ว่า รายการวิทยุชุมชน มีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับว่าผู้ฟังชอบอะไร และรายการแบบใด

จะเหมาะสมที่สุด เช่น สัมมนาโต๊ะกลม รายงาน สัมภาษณ์ พูดคุย ให้ผู้ฟังโทรเข้าร่วมสนทนา
ถ่ายทอดสดการประชุมในชุมชน เป็นต้น

ส่วนเนื้อหาที่ครอบคลุมหัวข้อต่างๆ มากมาย ตามความปรารถนาและความต้องการของผู้ฟัง
เนื้อหาส่วนมากขึ้นอยู่กับวิถีชีวิต และการยังชีพรวมทั้งปัญหาของชุมชน เรื่องสำคัญสำหรับชาว
ชนบท คือ สุขภาพอนามัย การเกษตร การประมง สิ่งแวดล้อม ทุกหัวข้อต้องอยู่ในบริบทของ
สภาพการณ์ที่แท้จริงของชุมชน

รายการข่าว ก็อาจจะเน้นเนื้อหาต่างๆ อาจจะเสนอแต่เหตุการณ์และประเด็นในท้องถิ่น หรือ
อาจจะรวมเรื่องระดับชาติเฉพาะที่มีความหมายต่อท้องถิ่นไว้ด้วย หรือถ้าชุมชนนั้นห่างไกลมากและ
ไม่มีสื่ออื่นใด วิทยุชุมชนจะเสนอข่าวในประเทศ และต่างประเทศอื่นๆ ด้วยก็ได้

กฎหมาย และ ข้อบัญญัติเกี่ยวกับวิทยุชุมชน

กระแสความเคลื่อนไหวของภาคประชาชนเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินการในหลายพื้นที่การ
ดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ในการ
ส่งเสริมและสนับสนุนเสรีภาพของประชาชนทางด้านความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์
การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ซึ่งมีหลายมาตราที่ระบุเกี่ยวกับสิทธิทางด้านสื่อมวลชน
ดังกล่าว โดยเฉพาะมาตรา 40 ได้กำหนดเกี่ยวกับคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ
โทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะและให้มีการจัดตั้ง
องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการใช้สื่อกระจายเสียงและข้อมูล
ข่าวสารให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนให้มากที่สุด พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่น
ความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543 ซึ่งเป็น
กฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 40 ดังกล่าว ได้กำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ (มาตรา 23)
วิธีการเข้าสู่ตำแหน่งและคุณสมบัติของ กสทช. (มาตรา 8, 9, 10 และ 11) รวมตลอดถึงวิธีการจัดสรรคลื่น
ความถี่และการอนุญาตให้ดำเนินบริการโดยได้ระบุให้มีการกระจายการใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์
สาธารณะในระดับท้องถิ่น การจัดให้ประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และกำหนดให้
กสทช.ต้องสนับสนุนเตรียมความพร้อม และเปิดช่องทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างเป็น
รูปธรรม (มาตรา 25, 26) แต่โดยที่มาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้กำหนดห้ามมิให้พิจารณา
จัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรือ อนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมจนกว่าการ

แต่งตั้ง กศช. หรือ กทช.จะแล้วเสร็จ ในขณะที่เดียวกันกระบวนการสรรหา กศช.ก็ยังไม่แล้วเสร็จ และไม่อาจกำหนดระยะเวลาได้ ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนที่ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเป็นรูปธรรมตามเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด และทำให้ภาคประชาชนเคลื่อนไหว เรียกร้องสิทธิโดยจัดตั้งวิทยุชุมชนขึ้นเป็นจำนวนมาก

จากผลกระทบดังกล่าวได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหา คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2546 ได้มอบให้กรมประชาสัมพันธ์รับร่างมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวจตุปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนและข้อสังเกตของสำนักงานกฤษฎีกาไปพิจารณาว่าจะสามารถดำเนินการตามมาตรการและหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้เหมาะสม สอดคล้อง รองรับ กศช.ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้เพียงใดหรือไม่ กรมประชาสัมพันธ์จึงได้จัดทำโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนตามมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว เป็นการชั่วคราวเพื่อดำเนินการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงและเตรียมความพร้อมในการเข้าถึงช่องทางสื่อสารของชุมชน ทั้งในด้านเทคนิค และเครื่องมือด้านการผลิตรายการ รวมทั้งด้านการบริหารจัดการสมบัติสาธารณะที่เป็นคลื่นความถี่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน ตลอดจนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (กรมประชาสัมพันธ์, 2547)

สำหรับการดำเนินการตามโครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ นั้นเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2546 และ มติคณะกรรมการ กทช. เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2547 โดยมีกรอบการดำเนินการ ดังนี้ (กรมประชาสัมพันธ์, 2547)

1. ลักษณะพึงประสงค์ทางเทคนิค

1.1 รัศมีการส่งกระจายเสียงไม่เกิน 15 กิโลเมตร

1.2 กำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ (ระบบ FM)

1.3 เสาสูงไม่เกิน 30 เมตร จากระดับพื้นดิน

2. รายการและโฆษณาที่ออกอากาศ

- 2.1 ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิทยุชุมชน และต้องเป็นรายการเพื่อประโยชน์สาธารณะและชุมชน
- 2.2 รูปแบบรายการ เป็นการให้สาระความรู้โดยตรง หรือผ่านรูปแบบรายการอื่น
- 2.3 รายการและโฆษณาที่ออกอากาศจะต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ผู้เข้าร่วมโครงการต้องรับผิดชอบดูแลรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนให้เป็นไปตามถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆที่เกี่ยวกับการให้บริการส่งวิทยุกระจายเสียง
- 2.5 จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนมีการโฆษณาหารายได้เท่าที่เหมาะสม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายได้ชั่วโมงละไม่เกิน 6 นาที

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร

การสื่อสารจัดเป็นพฤติกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ เมื่อบุคคลมีคุณสมบัติทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมต่างๆไปแตกต่างกัน ดังนั้น นักวิชาการสื่อสารบางกลุ่มจึงเชื่อว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับการสื่อสารของบุคคลนั้นๆจึงน่าจะแตกต่างกันไปด้วย ดังนี้

1. ภูมิฐานะ หรือเขตที่อยู่ ผู้รับสารที่มีภูมิฐานะหรือเขตที่อยู่ต่างกันทำให้มีการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิดและการยอมรับสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน (ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์, 2543)
2. อายุ เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์ เป็นตัวกำหนดหรือเป็นสิ่งที่บ่งบอกเกี่ยวกับความมีประสบการณ์ในเรื่องต่างๆของบุคคลซึ่งพบว่าคนอายุน้อยจะมีความคิดในเชิงเสรีนิยมมากกว่าคนอายุมาก คนอายุน้อยจึงถูกชักจูงใจง่ายกว่าคนอายุมาก และมี

พฤติกรรมในการสื่อสารที่ชอบเปิดรับข่าวสารด้านการบันเทิง ในขณะที่คนอายุมากจะเปิดรับข่าวสารประเภทอื่นๆ (กิติมา สุรสนธิ, 2541)

3. เพศ มีความสัมพันธ์ต่อบุคลิกลักษณะ จิตใจและอารมณ์ของบุคคล ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันทางความคิด ค่านิยมและทัศนคติ รวมถึงพฤติกรรมความต้องการ ตลอดจนการตัดสินใจยอมรับสิ่งต่างๆ ดังนั้นจึงทำให้ เพศหญิงถูกชักจูงได้ง่ายกว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ผู้หญิงมักสนใจข่าวประเภทความสวยงาม บันเทิง ในขณะที่ผู้ชายชอบข่าวสารหนักๆ (กิติมา สุรสนธิ, 2541)

4. สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ อันได้แก่ อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ และชาติพันธุ์ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารให้ตรงกับความต้องการของตน

5. การศึกษา ความรู้เป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยมของบุคคลที่มีต่อเรื่องต่างๆ เนื่องจากสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่อบรมให้บุคคลเป็นคนที่ มีบุคลิกภาพไปในทิศทางที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นตัวกำหนดในกระบวนการเลือกสรรของผู้รับ (กิติมา สุรสนธิ, 2541)

6. ศาสนา เป็นสิ่งสำคัญต่อความเชื่อ ค่านิยม และการดำเนินวิถีชีวิตของบุคคล

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตำบลบ้านเปิด

ตำบลบ้านเปิดแยกออกจากตำบลเมืองเก่า อ.เมือง จ.ขอนแก่น ก่อตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2539 เดิมตั้งอยู่ที่สถานีอนามัยตำบลบ้านเปิด ปี พ.ศ. 2540 ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2547 เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมืองขอนแก่น ประกอบด้วย 23 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ 1 บ้านเป็ด	หมู่ 2 บ้านเป็ด	หมู่ 3 บ้านเป็ด	หมู่ 4 บ้านโคกพินโปง
หมู่ 5 บ้านหัวทุ่ง	หมู่ 6 บ้านคำไฮ	หมู่ 7 บ้านกอก	หมู่ 8 บ้านหนองโจด
หมู่ 9 บ้านหนองขาม	หมู่ 10 บ้านคำไฮ	หมู่ 11 บ้านสันติสุข	หมู่ 12 บ้านหนองขาม
หมู่ 13 บ้านพรสวรรค์	หมู่ 14 บ้านหัวทุ่งนคร	หมู่ 15 บ้านขามเจริญ	หมู่ 16 บ้านแก่นพยอม
หมู่ 17 บ้านเดชา	หมู่ 18 บ้านเป็ด	หมู่ 19 บ้านก้งวาน	หมู่ 20 บ้านสุภัทรา
หมู่ 21 บ้านโคกพินโปง	หมู่ 22 บ้านแก่นทอง	หมู่ 23 บ้านไทรทอง	

สภาพทั่วไปของตำบล

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีพื้นที่สูงทางด้านทิศเหนือบริเวณพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ลาดเทไปทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นบริเวณที่ลุ่ม มีแหล่งแม่น้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สำคัญคือ บึงหนองโคตร บึงกี้ และแก่งน้ำดอนซึ่งอยู่ตอนล่างสุด พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางโดยเฉลี่ย 153 - 203 เมตร

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ	ติดต่อ ต.แดงใหญ่, ต.ศิลา และเทศบาลนครขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อ ต.เมืองเก่า
ทิศตะวันออก	ติดต่อ เทศบาลนครขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อ ต.บ้านหว้า และตำบลบ้านทุ่ม

จำนวนประชากรของตำบล

มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 5,557 ครัวเรือนมีประชากรทั้งสิ้น 25,856 คน โดยแยกเป็นชาย 12,753 คน หญิง 13,103 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2548)

ข้อมูลอาชีพของตำบล

ประชากรประกอบอาชีพหลายอย่าง เช่น ทำการเกษตร รับราชการและอาชีพอื่น ๆ เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับเทศบาลนครขอนแก่น ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง เช่น ช่างปูน ช่างไม้ ช่างทาสี กรรมกรและรับจ้างทั่วไป

ประวัติการก่อตั้งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (FM 96.25 MHz.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2547 สืบเนื่องมาจากได้เห็นความสำคัญในเรื่องข่าวสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร สังคม การศึกษา สุขภาพ รวมทั้งด้านการพัฒนาเพื่อที่จะสามารถเป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้ในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคข้อมูลสื่อสาร ฉะนั้นทางผู้นำชุมชนและชาวบ้านในเขตตำบลบ้านเป็ด จึงได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมมือกับนายต่อศักดิ์ พรหมสุวรรณ เจ้าของบ้านเลขที่ 191 ม.15 ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จัดตั้งสถานีวิทยุ FM 96.25 MHz. จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นขึ้น ซึ่งจากเดิมบ้านเลขที่ 191 หมู่ 5 นั้นมีเสาวิทยุสมัครเล่น และอุปกรณ์ power 60 เมตร โดยเปิดทำการในวันที่ 27 สิงหาคม 2547 หลังจากนั้นมา สถานีวิทยุฯ ได้ทำหน้าที่ในการสื่อสาระทั้งข่าวสารข้อมูลด้านต่างๆ และความบันเทิง ให้ทันเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนตำบลบ้านเป็ด และชุมชนอื่นๆ ที่สามารถสื่อสารได้ จนได้รับความสนใจและการตอบรับจากประชาชนเป็นจำนวนมาก

รายชื่อคณะกรรมการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนตำบลบ้านเป็ด มีดังนี้

1. นายต่อศักดิ์ พรหมสุวรรณ	ผู้อำนวยการสถานี
2. นายสงกรานต์ แฉ่งฤทธิ์	หัวหน้าสถานี
3. นางรุ่งนภา เวียงชัยภูมิ	หัวหน้าฝ่ายรายการ
4. นายเสาร์ ขุนพิบูลย์	กรรมการฝ่ายอำนวยการ
5. พระสมุหवासนา อานาลโย	คณะกรรมการ และ ผู้จัดรายการธรรมะ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุษา จันทรประกาศ (2535) ได้ศึกษา การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี จำนวน 301 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบ simple random sampling ผลการศึกษาพบว่า ผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชน เพศชายมีจำนวนใกล้เคียงกับเพศหญิงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ส่วนใหญ่จะเปิดรับฟังรายการในช่วงเวลา 11.30 – 12.30 น. มีความเห็นว่ารูปแบบรายการมีความน่าสนใจ เสนอข่าวและสาระน่ารู้เกี่ยวกับท้องถิ่น เป็นรายการที่มีกรรมการบริหารและจัดรายการโดยคนในท้องถิ่น มีความยาวของรายการเหมาะสม ช่วงเวลาออกอากาศเหมาะสม ข่าวสารที่รายการเสนอมีประโยชน์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ผู้ดำเนินรายการเป็นกันเองกับผู้ฟัง รายการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังสอบถามปัญหาต่างๆ ใช้ภาษาถิ่นในรายการรวมทั้งรายการเปิดเพลงได้เหมาะสม

จันทรเพ็ญ ปริญญาวีวัฒน์กุล (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง การเปิดรับสาร การจดจำ และทัศนคติเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้าในกิจกรรมเกมทางรายการวิทยุของกลุ่มวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร โดยวิจัยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นอายุ 12-25 ปี ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ผลิตรายการเพลงและแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่า การโฆษณาสินค้าในกิจกรรมเกมมีจุดประสงค์เพื่อขายสินค้า และสร้างความสนุกสนานแก่ทั้งผู้เล่น และผู้ฟังเป็นหลัก โดยผู้ผลิตรายการจะไม่พยายามขัดแย้งรายละเอียด หรือการขายสินค้าที่มากเกินไปในกิจกรรมเกม เพื่อไม่ให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งผู้ผลิตรายการมีความคิดเห็นตรงกันว่า รูปแบบของกิจกรรมเกมต้องมีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของสินค้าและมีการลงโฆษณาอย่างต่อเนื่องเพื่อประสิทธิผลในการจดจำแก่ผู้ฟังรายการวิทยุ ส่วนผลการวิจัยจากแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่มีเพศต่างกัน มีการเปิดรับสารจากสื่อวิทยุต่างกัน และกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุ และการศึกษาต่างกัน มีการเปิดรับสารจากกิจกรรมเกมทางรายการวิทยุต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติศักดิ์ เชื้อแดง (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง บทบาทของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ อบต. มีพฤติกรรมการสื่อสารมาก เป็นผู้นำความคิดสูง และมีความน่าเชื่อถือสูง, ประชาชนมีปริมาณการรับสารจากเจ้าหน้าที่ อบต.ระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นระดับปานกลาง ในด้าน

พฤติกรรมการสื่อสาร ความเป็นผู้นำ และความน่าเชื่อถือ ปริมาณการรับสารของประชาชนจากเจ้าหน้าที่ อบต. มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสื่อสาร การเป็นผู้นำ ความคิด ความน่าเชื่อถือ ปริมาณการรับสารของประชาชนจากเจ้าหน้าที่ อบต.

จิระวรรณ ตันกรานันท์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง การมีส่วนร่วมและบทบาทผู้นำชุมชนชาวไทยภูเขาในการจัดการวิद्यุชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ รวมผู้ให้สัมภาษณ์ 26 คน และเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มสมาชิกชุมชนชาวไทยภูเขา รวม 4 เผ่า คือ กะเหรี่ยงมูเซอ ลีซอ และแม้ว ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้นำชุมชนชาวไทยภูเขามีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการวิद्यุชุมชน โดยมีแนวคิดที่จะมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การส่งข่าวประชาสัมพันธ์ในรายการ การเป็นผู้ดำเนินรายการการร่วมเป็นคณะกรรมการบริหาร การร่วมเป็นคณะกรรมการผลิตรายการ จนถึงการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงของชุมชนเอง และ พบว่า ผู้นำชุมชนทุกคนมีบทบาทอย่างมาก ทั้งในด้านการให้ความรู้ และการระดมความคิดเห็นจากสมาชิกชุมชน รวมทั้งการวางแผนจัดการวิद्यุชุมชน ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการวิद्यุชุมชนนั้น ได้แก่ ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดการเป็นปัญหาอันดับหนึ่ง ตามด้วยปัญหากฎหมาย ปัญหาความมั่นคงปลอดภัย และปัญหาความรู้ความชำนาญ สำหรับการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนจากการสนทนากลุ่ม พบว่า สมาชิกชุมชนส่วนใหญ่ไม่เคยรู้เรื่องการจัดการวิद्यุชุมชนมาก่อน แต่ถ้าให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการวิद्यุชุมชน ก็สนใจที่จะเป็นผู้ดำเนินรายการ โดยเห็นว่าควรจะมีค่าตอบแทนให้ด้วย

วีระวรรณ ยังกิจการ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุเพื่อชุมชนของจังหวัดน่าน” ผลการศึกษาพบว่ารายการวิทยุเพื่อชุมชนจังหวัดน่าน ไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชน ตามแนวคิดวิद्यุชุมชนแต่เกิดจากนโยบายของทางสถานี ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการ โดยยึดถือแนวทางในการเสนอรายการให้มีเนื้อหาเพื่อชุมชนในท้องถิ่นเป็นหลัก วิद्यุชุมชนคนเมืองน่านมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและการดำเนินการตามแนวทางที่ชุมชนแสดงความคิดเห็นไว้ในช่วงที่จัดเป็นเวทีชาวบ้าน มีรูปแบบของการนำข่าวสารจากภาครัฐสู่ประชาชน และจากประชาชนสู่ประชาชน มีการสร้างเอกลักษณ์ของตนโดยใช้สื่อวิทยุ

พิทักษ์ศักดิ์ ทิศาภาคย์ (2546) ได้ศึกษา เรื่อง การจัดรายการวิทยุเพื่อสาธารณะ: กรณีศึกษา รายการวิทยุ “ร่วมด้วยช่วยกัน” โดยใช้วิธีสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ ผลการสำรวจพบว่า รูปแบบรายการเป็นการเปิดสายรับแจ้งเหตุตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลโทรแจ้งเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสังคม หรือชีวิตความเป็นอยู่ได้ โดยไม่จำกัดประเด็น ซึ่งรูปแบบรายการเช่นนี้พบว่าสามารถติดตามปัญหาจนสำเร็จลุล่วง และเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตก็จะคลี่คลายลงโดยผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่สื่อสาร และสรุปเนื้อหาสาระสู่ผู้ฟังและสร้างความเชื่อถือศรัทธากับประชาชน

จากแนวคิด ทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ผู้วิจัยจึงจะใช้ข้อสรุปในประเด็นต่าง ๆ มากำหนดขอบเขต และตั้งสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น บ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านลักษณะเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิฐานะ
2. ปัจจัยทางด้านการสื่อสาร ได้แก่ ฐานะทางสังคมของผู้ดำเนินรายการ เนื้อหารายการ รูปแบบรายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ ช่วงเวลาในการรับฟังรายการ

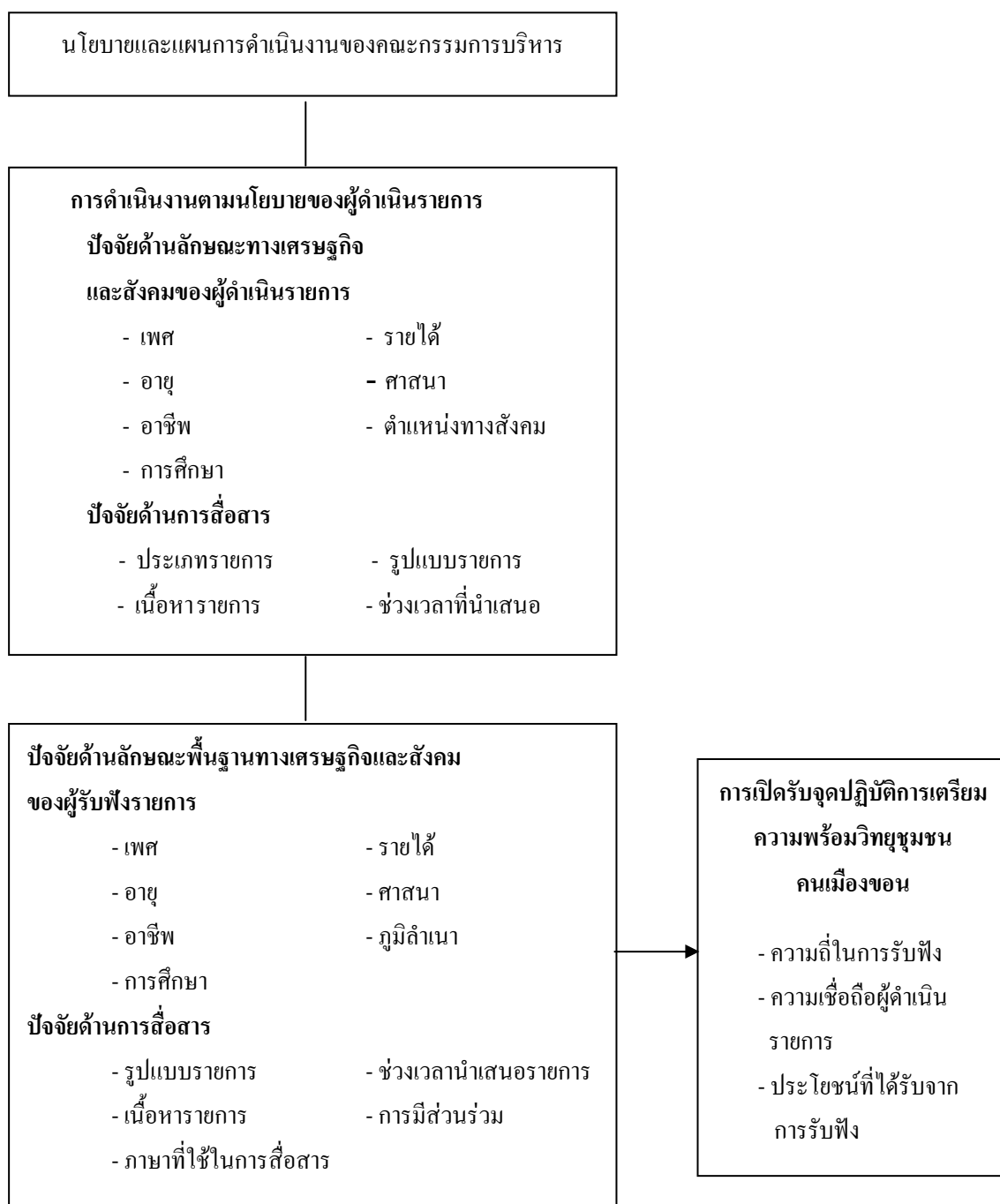
ตัวแปรตาม ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้ฟังมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน
2. ปัจจัยด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดต่อไปนี้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 5 คน กลุ่มผู้ดำเนินรายการ จำนวน 10 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2548 จำนวน 255 คน ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ได้รับจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น รวบรวมจากกลุ่มผู้ฟังที่ติดตามรับฟังรายการต่างๆ ในเดือนกรกฎาคม 2548 โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร และ ผู้ดำเนินรายการด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ ในส่วนกลุ่มผู้ฟังผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ 255 คน มีผู้ตอบกลับทั้งสิ้นจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 72

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย หัวข้อคำถาม ในด้านนโยบายสถานี แผนการดำเนินงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

2. ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการ ประกอบด้วย หัวข้อคำถาม ในด้านพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ดำเนินรายการ ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการ รูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ ภาษาที่ใช้ ช่วงเวลาที่นำเสนอรายการ ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

3. ใช้แบบสอบถาม แบบมีโครงสร้าง (structured interview) สอบถามกลุ่มผู้ฟังรายการ ประกอบด้วยคำถามแบบปิด (closed-end questions) และคำถามแบบเปิด (open-end questions) ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรายการ ความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่เปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตอนที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากข่าวสารที่ได้จากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตอนที่ 4 ปัญหา และข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากหัวหน้าภาควิชาส่งเสริม และนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไปยังหัวหน้าของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 5 คน กลุ่มผู้ดำเนินรายการ จำนวน 10 คน และผู้บริหารได้ให้รายละเอียดกลุ่มผู้ฟังส่วนหนึ่งที่ได้มีการเก็บรวบรวมไว้จากการที่ผู้ฟังติดต่อมาในรายการให้กับผู้วิจัย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร และ ผู้ดำเนินรายการด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ และส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้ฟัง จำนวน 255 คน ซึ่งมีกลุ่มผู้ฟัง

ตอบกลับทั้งสิ้นจำนวน 130 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเองเพิ่มเติมอีก 50 คน รวมกลุ่มผู้ฟังที่ตอบกลับทั้งสิ้น 180 คน

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บข้อมูล 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการ ผู้ดำเนินรายการ และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มผู้ฟัง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ใช้ข้อมูลจากการตรวจเอกสารของหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ เอกสารจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้ จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่และลงรหัสเพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการบริหาร นำข้อมูลปฐมภูมิทางด้านนโยบาย ปัญหาและข้อเสนอแนะ มาวิเคราะห์ โดยใช้การพรรณนา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ดำเนินรายการ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจ และสังคม และข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำ ที่มีผลต่อการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ฟังรายการ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยทางการสื่อสาร ที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ หาค่าความสัมพันธ์โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรายการ ความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่ได้รับ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายจากการใช้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

เชื่อถือมาก	เท่ากับ 3
เชื่อถือปานกลาง	เท่ากับ 2
เชื่อถือน้อย	เท่ากับ 1

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเพื่อจัดอันดับโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.00 คะแนน	หมายถึง นำเชื่อถือมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน	หมายถึง นำเชื่อถือปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน	หมายถึง นำเชื่อถือน้อย

ตอนที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากข่าวสารที่ได้จากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิฑูรุษชุมชน
คนเมืองขอนแก่น

ได้ประโยชน์มาก	เท่ากับ 3
ได้ประโยชน์ปานกลาง	เท่ากับ 2
ได้ประโยชน์น้อย	เท่ากับ 1

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเพื่อจัดอันดับโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.00 คะแนน	หมายถึง ประโยชน์มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน	หมายถึง ประโยชน์ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน	หมายถึง ประโยชน์น้อย

ตอนที่ 4 ปัญหา และข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 5 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ภูมิสำเนา และ ปัจจัยทางด้านการสื่อสาร ได้แก่ รูปแบบเนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอ และการมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่ในการรับฟัง ความเชื่อถือในข่าวสาร และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง วิเคราะห์โดยการ Cross Tab เพื่อหาค่า Chi-Square โดยใช้ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประชากร และกลุ่มตัวอย่างจาก 3 กลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการบริหาร กลุ่มผู้ดำเนินรายการ และกลุ่มผู้ฟังรายการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 คณะกรรมการบริหาร มี 1 ตอน ได้แก่

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานีวิทยุด้านนโยบาย และการวางแผนดำเนินงาน

ส่วนที่ 2 กลุ่มผู้ดำเนินรายการ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ดำเนินรายการ

ตอนที่ 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำ

ตอนที่ 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 กลุ่มผู้ฟังรายการ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 3.1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตอนที่ 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรายการ ความพึงพอใจในรูปแบบเนื้อหาลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่เปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตอนที่ 3.3 ประโยชน์ที่ได้จากการเปิดรับรายการและข่าวจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

ผลการวิจัยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 คณะกรรมการบริหาร

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานีวิทยุด้านนโยบาย และการวางแผนดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานีด้านนโยบาย และการวางแผนการดำเนินงาน ดังผลการศึกษาต่อไปนี้

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นก่อตั้งเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2547 ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้จัดระเบียบการร่วมจัดตั้งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ มีคณะกรรมการบริหารสถานีทั้งหมด 5 คน ดังนี้

1. นายต่อศักดิ์ พรหมสุวรรณ อายุ 46 ปี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานี
2. นายสงกรานต์ แจ่มฤทธิ์ อายุ 45 ปี ตำแหน่ง หัวหน้าสถานี
3. นางรุ่งนภา เวียงชัยภูมิ อายุ 35 ปี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายรายการ
4. นายเสาร์ ขุนพิบูลย์ อายุ 55 ปี ตำแหน่ง กรรมการฝ่ายอำนวยการ
5. พระสมุหवासนา อนุโลโย อายุ 42 ปี ตำแหน่ง คณะกรรมการ และผู้จัดรายการ

ธรรมะ

คณะกรรมการบริหารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมีอำนาจและหน้าที่ในการวางนโยบายการดำเนินงาน และวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งเป้าหมายการจัดตั้งวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น คือ มุ่งเน้นประโยชน์ต่อชุมชนระดับฐานรากเป็นหลักโดยไม่มุ่งเน้นธุรกิจ แต่ต้องการให้วิทยุเป็นสื่อกลางของชุมชน ในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสนอรายการที่ให้ความรู้

ความบันเทิง ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ในด้านการเกษตร การประกอบอาชีพ การศึกษา เป็นสื่อกลางให้กับภาครัฐในการรณรงค์ และการรับเรื่องร้องเรียน รวมทั้งเป็นสื่อกลางเผยแพร่ แลกเปลี่ยนข่าวสารของชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คณะกรรมการวางแผนเป้าหมาย ของสถานี ว่าจะเป็นสถานีที่เน้นประโยชน์ของชุมชนมากกว่าธุรกิจ เราพยายามให้ชาวบ้านในชุมชน มีส่วนร่วม เหมือนเป็นเจ้าของสถานี เป็นส่วนประสานงานให้กับทางราชการ (ต่อศักดิ์ พรหมสุวรรณ, 2549)

“... ต้องการให้วิทยุชุมชนเป็นสื่อกลางให้กับชุมชน ให้คนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็น ด้านการศึกษา หรือ ด้านอาชีพ หรือกิจกรรมอื่นๆ...” (สงกรานต์ แข็งฤทธิ์, 2549)

วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นจัดตั้งขึ้น เพื่อให้เป็นประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด ต้องการให้ ชาวบ้านทราบข่าวเรื่องราวของท้องถิ่น เสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร การจัดการการก่ให้มี รายการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีรายการของ อบต. ผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลเข้าร่วมจัดด้วย ไม่ว่า น้ำไม่ไหล ไฟไม่มา ถนนไม่สะดวก ทางเราอยากทำมากที่สุดเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หวังผลกร ออกอากาศรัศมี 10 กิโลเมตร ภายในชุมชนให้เข้าถึงระดับรากหญ้า หวังผลในเรื่องการเกษตร อาชีพ ในชุมชน สาธารณูปโภค ไม่ได้หวังประโยชน์เชิงธุรกิจ อย่างเรื่องการโฆษณา ก็เป็นการโฆษณา สินค้าในท้องถิ่น คืออยากเปิดโอกาสให้กับสินค้าในชุมชน ซึ่งค่าเปิดสปอตก็แล้วแต่ทางเจ้าของ สินค้าให้ แต่ถ้าเป็นการฝากข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมของชุมชน เช่น งานบุญ งานประจำชุมชน ชาวบ้านก็สามารถมาฝากประกาศได้เลยไม่ต้องเสียเงิน (รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ, 2549)

เป้าหมายในอนาคตที่คณะกรรมการบริหารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน คนเมืองขอนแก่น ได้วางแนวทางไว้ คือ ต้องการเพิ่มสัดส่วนรายการด้านความรู้ที่ให้สาระประโยชน์กับ ชุมชนมากขึ้น โดยเฉพาะเนื้อหารายการ หรือข่าวด้านการส่งเสริมการเกษตร และแลกเปลี่ยนข่าวสาร กิจกรรมระหว่างชุมชน เพื่อให้วิทยุชุมชนสามารถอุดช่องโหว่ที่วิทยุหลักตอบสนองความต้องการ ของชุมชนไม่ได้ในบางเรื่อง

ในอนาคตอยากทำเรื่องการส่งเสริมเกษตรมากขึ้น ธรรมชาติไม่ใช่ปุ๋ยเคมี ต้องการ
อุดช่องโหว่ที่วิทย์หลักทำไม่ได้ โดยไม่เน้นธุรกิจแบบวิทย์หลัก ซึ่งวิทย์ชุมชนเน้นประโยชน์เพื่อ
สังคม ชาวบ้านฝากข่าวประชาสัมพันธ์ได้เลย ถ้าเป็นไปได้อยากให้มีการแลกเปลี่ยนกิจกรรม
ข่าวสารระหว่างชุมชนด้วย (รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ, 2549)

“... ในอนาคตวางแผนจะให้มียุทธศาสตร์ที่เป็นความรู้เพิ่มมากขึ้น อาจจะมีการนำเสนอเรื่อง
ข่าวสารทั่วไป เรื่องการเกษตรบ้าง เรื่องการศึกษาบ้าง เพิ่มเติมจากรายการประเภท
บันเทิง...” (สงกรานต์ แจ่มฤทธิ์, 2549)

ส่วนการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน นั้น ทางสถานีได้กำหนดให้มีการประชุมกรรมการและ
ผู้ดำเนินรายการทุกเดือน เพื่อนำเสนอ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทราบถึงปัญหาในการดำเนินการ
มีแผนปฏิบัติงานด้านการวางรูปแบบรายการ นำเสนอรูปแบบที่หลากหลาย การควบคุมคุณภาพ
รายการ การพัฒนาบุคลากร การวางแผนเทคนิค การจัดทำรายได้ และการส่งเสริมกิจกรรมร่วมกับ
ชุมชน ซึ่งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้เน้นให้ผู้ดำเนินรายการแต่ละ
รายการอยู่ในข้อบังคับ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคม นำเสนอเนื้อหารายการโดยคำนึงถึง
ประโยชน์ของชุมชนมากที่สุด หากรายการใดมีปัญหา ที่ประชุมก็จะหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ซึ่ง
ในการนำเสนอรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้วางระเบียบ
ข้อบังคับสำหรับผู้ดำเนินรายการ ดังนี้

1. ห้ามมิให้กล่าวพาดพิงผู้ใดในทางที่ผิด
2. ต้องไม่หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ
3. เนื้อหาที่นำเสนอต้องตรงประเด็น เป็นความจริง และมีแหล่งอ้างอิงได้
4. ห้ามมิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์โดยใช้สื่อวิทยุ
5. ห้ามสนับสนุนบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ต้องมีความเป็นกลาง

มีการประชุมกรรมการและผู้จัดทำรายการกันทุกเดือน มีการวางแผนด้านรายการ ด้านเทคนิค คือ วางกรอบให้แต่ละรายการต้องมีสาระแทรก ผู้จัดรายการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตได้ ส่วนด้านเทคนิคการออกอากาศก็ได้วางแผนจัดทำแผงอากาศใหม่ ตอนนี้ก็มีการใช้ระบบ SMS ปีกว่าแล้วเพิ่มจากโทรศัพท์ที่มีคู่สายเดียว จะได้ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อให้ผู้ฟัง (ต่อศักดิ์ พรหมสุวรรณ, 2549)

มีการประชุมตีเจปประจำทุกเดือนเพื่อปรับปรุงคุณภาพรายการ เน้นการจัดรายการให้คำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนให้ถึงรากหญ้ามากที่สุดไม่หวังธุรกิจ พูดคุยกันว่ารายการมีปัญหาอะไรบ้างที่จะปรับปรุงตลอด กำหนดไว้เลยว่าทุกรายการต้องมีการให้สาระประโยชน์กับชุมชน ที่เห็นชัดเจน เช่น รายการกฎหมายชาวบ้าน รายการ อบต. รายการธรรมะเพื่อประชาชน แล้วทางสถานีเองก็มีหนังสือจัดไว้ให้ผู้จัดรายการยืมใช้ คล้ายๆ กับเป็นห้องสมุดสำหรับหาข้อมูลสาระความรู้มาเสนอในรายการ มีการสำรวจผู้ฟังในบางรายการ และวางแผนกำหนดกิจกรรมพัฒนาสังคม เช่น กิจกรรมจักรยานเพื่อน้อง เป็นต้น (รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ, 2549)

จากการที่คณะกรรมการมีนโยบายมุ่งเน้นประโยชน์ต่อชุมชนระดับฐานรากเป็นหลักโดยไม่มุ่งเน้นธุรกิจ ดังนั้นจึงได้กำหนดสัดส่วนประเภทรายการ คือ รายการประเภทข่าว 20% รายการประเภทความรู้ 30% รายการประเภทบันเทิง 40% และอื่นๆ 10% ซึ่งการกำหนดประเภทเนื้อหาที่บรรจุในผังรายการจะมีการปรึกษาระหว่างคณะกรรมการก่อน โดยรูปแบบรายการส่วนมากได้แนวคิดมาจากสถานีวิทยุหลัก ส่วนการกำหนดเนื้อหารายการ ขั้นแรกจะมีการประชุมกำหนดวัตถุประสงค์เป็นอันดับแรก แล้วจึงพิจารณาว่าตัวผู้ดำเนินรายการโดยคัดเลือกจากลีลาการจัดรายการเพื่อให้รายการมีแนวโน้มดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาให้เข้ากับสถานการณ์ รวมทั้งกำหนดให้ทุกรายการต้องมีการสอดแทรกเนื้อหาสาระในรายการโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการบันเทิง จึงมีข้อกำหนดให้ผู้ดำเนินรายการทุกรายการต้องหาข้อมูลที่เป็นสาระความรู้ต่างๆ มานำเสนอในรายการด้วย

การกำหนดประเภทรายการ เนื้อหารายการที่บรรจุลงในผัง ระหว่างคณะกรรมการก็จะมีการปรึกษากันก่อน อย่างรายการธรรมะที่อาตมารับผิดชอบก็จะวางแผนรูปแบบและกำหนดว่าพระรูปใดรับผิดชอบจัด ในแต่ละอาทิตย์ ก็คิดว่าอยากจะพัฒนาเรื่องเด็กและเยาวชนก็ต้องศึกษาถึง

ลักษณะของเยาวชนก่อนจะรู้ว่าควรเทศน์เรื่องอะไรและหาวิธีเทศน์ให้เขาสนใจ ก็จะใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายๆ (พระสมุหवासนา อนาคตโย, 2549)

สัดส่วนรายการในผังที่เรากำหนดไว้มีข่าว 20% ความรู้ 30% บันเทิง 40% และอื่นๆ พวกโฆษณา 10% ขึ้นแรกก่อนจะวางรายการก็จะประชุมถึงวัตถุประสงค์กันก่อนว่าจะทำอะไร กำหนดตัวบุคคลกับเนื้อหารายการต้องไปด้วยกันได้ จะมีการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติมเนื้อหารายการให้เข้ากับสถานการณ์ แต่มีข้อกำหนดว่าทุกรายการต้องทำการบ้านคือ ต้องมีเนื้อหาสาระแทรกถึงแม้ว่าจะเป็นรายการบันเทิงก็ตามก็ต้องมีสาระแทรกให้ผู้ฟังเป็นช่วงๆ เสมอ (รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ, 2549)

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นไม่มีนโยบายการขายเวลา แต่ต้องการให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ในเรื่องของชุมชนมากที่สุด ดังนั้นในส่วนของการจัดหา และคัดเลือกผู้ดำเนินรายการ คณะกรรมการมีวิธีจัดหาสามวิธี คือ

1. จากการติดต่อของคณะกรรมการ โดยติดต่อบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญมา ดำเนินรายการที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะ เช่น รายการ อบต.ที่รัก ซึ่ง อบต.เป็นผู้ดำเนินรายการเพราะมีความรู้เรื่องกฎหมาย และท้องที่ เป็นอย่างดี
2. จากการประกาศรับสมัครผู้ที่มีความสนใจ โดยประกาศรับสมัครเยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่สนใจเรียนรู้เรื่องการจัดทำรายการ หรือ บุคลากรในชุมชนที่ต้องการเป็นอาสาสมัครร่วม ซึ่งสถานีเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ และรูปแบบรายการให้
3. จากการคัดเลือกจากผู้เสนอตัวเป็นผู้ดำเนินรายการ ซึ่งคณะกรรมการจะพิจารณาถึง วัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบรายการที่มีผู้นำมาเสนอก่อน

เมื่อได้ผู้ดำเนินรายการแล้วก่อนที่จะมีการจัดทำรายการ ทางสถานีจะจัดฝึกอบรมก่อนแล้ว จึงให้ทดลองฝึกกับผู้ดำเนินรายการที่มีประสบการณ์ในรายการจริง จากนั้นจะคัดเลือกผู้ทดลองฝึกให้ดำเนินรายการด้วยตนเองจริงๆ หากผู้ดำเนินรายการคนใดไม่ทำตามกฎระเบียบการดำเนินรายการของสถานีก็จะไม่สนับสนุนต่อไป

การกำหนดประเภท เนื้อหา และรูปแบบรายการที่บรรจุลงในผังจะมีการปรึกษาระหว่าง คณะกรรมการก่อน อย่างรายการธรรมะที่วางแผนรูปแบบกันว่าจะให้เด็ก ให้เยาวชนหันมาฟัง ถิ่นวางรูปแบบให้เป็นเทศน์สองธรรมาสันจะได้ฟังแล้วสนุก ไม่เบื่อเพราะคิดอยากจะทำเด็กและ เยาวชนก็ต้องศึกษาลักษณะเสียก่อน (พระสมุหวาสนา อนุบาลโย, 2549)

จะเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านมาจัดรายการที่ต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ ด้านนั้นๆ เช่น รายการ อด.ที่รัก อด.ก็เป็นผู้จัด เพราะว่ามีความรู้ด้านกฎหมาย และท้องที่สำหรับการ วิธีการหา การเลือกว่าใครจะมาเป็นผู้ดำเนินรายการ ขอบอกก่อนว่าสถานีเราไม่มียาขายขาย เวลา เคยมีคนเดินเข้ามาขอซื้อเวลาเหมือนกันแต่ก็ไม่ขายเพราะเรารู้อยู่ ไม่ได้ คือรายการที่นี้ก่อนจะ จัดรายการก็จะมีพิธีการเสียก่อนสำหรับคนที่อยากจะมาจัดทำรายการจริงๆ สรุปก็คือการจัดหา ผู้ดำเนินรายการก็มีวิธีการก็คือ จากการที่เรากำหนดเองไปติดต่อเอง จากการประกาศหานักเรียน นักศึกษา หรือคนที่อยากจะมาเป็นอาสาสมัครที่มีใจรักการจัดทำรายการ และจากที่บางคนก็เดินเข้า มาเองมาขอทำรายการเองเลยโดยที่สถานีเป็นคนวางวัตถุประสงค์รายการ รูปแบบรายการให้ (รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ, 2549)

เด็ก เยาวชนที่อยากลองจัดทำรายการ ทางสถานีก็จะฝึกให้ มีวิธีฝึก คือ ให้ฟังรุ่นพี่จัด ดูการ ใช้เครื่องใช้อุปกรณ์ก่อน ประคบคู่กันทำรายการ แล้วพอจะเป็นงานก็ปล่อยให้จัดวันเสาร์ - อาทิตย์ แต่ถ้าทำรายการไม่ดี เช่น ใช้ภาษาไม่สุภาพ เปิดเพลงผิดบ่อยๆ ก็จะมีการตักเตือน ส่วนระยะการฝึก แต่ละคนจะไม่เท่ากันก็แล้วแต่คน ถ้าฝึกแล้วประเมินไม่ผ่านทดสอบก็ไม่รับ คือ เรามั่นคุณภาพ รายการต้องมีสาระ การใช้ภาษาการพูดต้องเหมาะสม (ต่อศักดิ์ พรหมสุวรรณ, 2549)

สำหรับการส่งผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นเพื่อเข้าฝึกอบรม หรือดูงานในหน่วยงานต่างๆ นั้นทางสถานียังมีการส่งบุคลากรเข้ารับฝึกอบรมน้อย แต่หากทราบว่า มีหน่วยงานใดจัดฝึกอบรมด้านการจัดทำรายการวิทยุก็ยินดีส่งบุคลากรเข้ารับการฝึก ส่วนมากการ ควบคุมคุณภาพผู้ดำเนินรายการ หัวหน้าสถานีจะฟังรายการเพื่อตรวจสอบ และสอนการดำเนิน รายการด้วยตนเอง หากพบข้อดี ข้อเสียอย่างไร ก็จะตักเตือน เสนอแนะเพื่อให้ผู้ดำเนินรายการได้ ปรับปรุงแก้ไขตนเอง ส่วนการเยี่ยมชมหน่วยงานอื่นๆ ยังไม่มีการเยี่ยมชมหน่วยงานใด ส่วนมาก แนวทางการปรับปรุงรายการมาจากการรับฟังรายการอื่นบ้าง จากข้อเสนอแนะของผู้ฟังบ้าง

ส่งนักจัดรายการไปฝึกอบรมตามหน่วยงานที่เปิดฝึกอบรมเหมือนกัน แต่มีหน่วยงานน้อยแห่งที่เปิด ส่วนมากก็จะใช้เช็คฟังรายการที่นักจัดรายการทำ ฟังว่าเนื้อหาเป็นยังไง ภาษาที่ใช้เหมาะสมไหม ตรงกับที่สถานีวงกรอบไว้หรือเปล่า ก็มีการอบรมเองด้วย เป็นการควบคุมคุณภาพด้วย ถ้าทำดีหรือไม่ดียังไงก็จะคัดเดือน ดีหมดแล้วให้เขาไปปรับปรุงแก้ไข (สงกรานต์ แจ่มฤทธิ์, 2549)

“... ก็มีการส่งไปทุกที่ที่ส่งมา ไปที่กรุงเทพ ขอนแก่น ที่มีการเปิดอบรมวิทยุชุมชน ถ้ามีอบรมผู้ดำเนินรายการก็อยากส่งคนไปฝึกอบรม ส่วนการไปเยี่ยมชมหน่วยงานก็ยังไม่ได้อะไรไปเยี่ยมชมที่ไหน...” (รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ, 2549)

“... ยังไม่เคยไปเยี่ยมชมหน่วยงานใด ส่วนมากแนวคิดการปรับปรุงรายการมาจากการรับฟังรายการอื่นๆเป็นส่วนใหญ่ อย่างรายการธรรมะที่จัดอยู่แนวคิดส่วนหนึ่งก็ได้อาจมาจากการรับฟังรายการธรรมะอื่นๆ ก็นำมาจัดทำรายการ นำมาสอน พระ เณร นักเรียนด้วย...” (พระสมุหวิมล อนุชาโย, 2549)

จากนโยบายของผู้บริหารจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นที่มุ่งเน้นประโยชน์ต่อชุมชนระดับฐานรากเป็นหลักโดยไม่มุ่งเน้นธุรกิจ แต่ต้องการให้วิทยุเป็นสื่อกลางของชุมชน ในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสนอรายการที่ให้ความรู้ ความบันเทิง ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และมีแผนปฏิบัติงานด้านการวางรูปแบบรายการ นำเสนอรูปแบบที่หลากหลาย การควบคุมคุณภาพรายการ การพัฒนาบุคลากร การวางแผนเทคนิค การจัดหารายได้ และการส่งเสริมกิจกรรมร่วมกับชุมชน ซึ่งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้เน้นให้ผู้ดำเนินรายการแต่ละรายการอยู่ในข้อบังคับ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคม นำเสนอเนื้อหารายการโดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนมากที่สุด นำไปสู่ขั้นตอนการดำเนินงานโดยผ่านทางกลุ่มผู้ดำเนินรายการซึ่งรับนโยบายของสถานีเป็นผู้ปฏิบัติการจริง

ส่วนที่ 2 กลุ่มผู้ดำเนินรายการ มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ดำเนินรายการ

จากการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ดำเนินรายการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการจำนวน 10 คน ในด้าน เพศ อายุ อาชีพ ภูมิลำเนา ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ และ ตำแหน่งในชุมชน ดังตารางที่ 1 - 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และ ร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามเพศ

(N = 10)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	7	70.00
หญิง	3	30.00
รวม	10	100.00

เพศ

พบว่า กลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 1) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.00 และเพศหญิงร้อยละ 30.00

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามอายุ

(N = 10)

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10 – 20	5	50.00
21 – 30	2	20.00
31 – 40	2	20.00
41 – 50	1	10.00
รวม	10	100.00

ช่วงอายุของกลุ่มผู้ดำเนินรายการ

ผู้ดำเนินรายการอายุน้อยที่สุด 14 ปี

ผู้ดำเนินรายการอายุมากที่สุด 47 ปี

ผู้ดำเนินรายการอายุเฉลี่ย 26.30 ปี

อายุ

พบว่า กลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 2) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 10 – 20 ปี ร้อยละ 50.00 รองลงมา มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 20.00 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 20.00 และมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 10.00

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และ ร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามอาชีพ

(N = 10)

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	5	50.00
รับราชการ	-	-
พนักงานบริษัทเอกชน	3	30.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-
เกษตรกร	-	-
รับจ้าง	1	10.00
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	1	10.00
อื่นๆ	-	-
รวม	10	100.00

อาชีพ

อาชีพของกลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 3) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็น พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 30.00 อาชีพรับจ้าง และ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 10.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามภูมิลำเนา

(N = 10)

ภูมิลำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บ้านหนองขาม	4	40.00
บ้านฝาง	1	10.00
บ้านหนองแวง	1	10.00
บ้านพระยืน	1	10.00
บ้านสะอาด	1	10.00
บ้านเป็ด	1	10.00
บ้านคำไฮ	1	10.00
รวม	10	100.00

ภูมิลำเนา

ภูมิลำเนาของกลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 4) พบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่บ้านหนองขาม ร้อยละ 40.00 รองลงมาอยู่บ้านฝาง ร้อยละ 10.00 บ้านหนองแวง ร้อยละ 10.00 บ้านพระยืน ร้อยละ 10.00 บ้านสะอาด บ้านเป็ด ร้อยละ 10.00 และบ้านคำไฮ ร้อยละ 10.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามการนับถือศาสนา

(N = 10)

ศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พุทธ	10	100.00
คริสต์	-	-
อิสลาม	-	-
รวม	10	100.00

ศาสนา

พบว่า กลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน
คนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 5) ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

(N = 10)

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	-	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	1	10.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4	40.00
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4	40.00
ปริญญาตรี	1	10.00
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	10	100.00

ระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุ
ชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 6) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 40.00
รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 10.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(N = 10)

รายได้ (บาทต่อเดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	5	50.00
5,000 – 10,000	3	30.00
10,001 –15,000	1	10.00
15,001 – 20,000	1	10.00
รวม	10	100.00

ช่วงรายได้ต่อเดือนของกลุ่มผู้ดำเนินรายการ

ผู้ดำเนินรายการรายได้น้อยที่สุด ไม่มีรายได้

ผู้ดำเนินรายการรายได้มากที่สุด 20,000 บาท/เดือน

ผู้ดำเนินรายการรายได้เฉลี่ย 6,000 บาท/เดือน

รายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือนของกลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 7) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 50.00 รองลงมา มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท, 10,001 –15,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 30.00, 10.00 และ 10.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ดำเนินรายการจำแนกตามตำแหน่งในชุมชน

(N = 10)

ตำแหน่ง / บทบาทในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กำนัน/ผู้ช่วยกำนัน	-	-
ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	-	-
สมาชิกองค์กรท้องถิ่น (อบต./อบจ.)	1	10.00
อาสาสมัครหมู่บ้าน	-	-
สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	3	30.00
เจ้าหน้าที่ตำรวจ	1	10.00
ลูกบ้าน	5	50.00
รวม	10	100.00

ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน

ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชนของกลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 8) พบว่า กลุ่มประชากรมีตำแหน่ง/บทบาทเป็นลูกบ้าน มากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมา เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ร้อยละ 30.00 และ เป็นสมาชิกองค์กรท้องถิ่น(อบต. / อบจ.) เท่ากับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ ร้อยละ 10.00

ตอนที่ 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำของผู้ดำเนินรายการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนชนคนเมืองขอนแก่น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการจำนวน 10 คน ในด้าน ประเภทของรายการ การโฆษณาหรือ การบริการธุรกิจในการรายการ รูปแบบรายการที่จัดทำ และ กลุ่มผู้ฟังที่ผู้ดำเนินรายการมุ่งเน้น ดังตารางที่ 9 – 13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 จำนวน และร้อยละของประเภทรายการที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนชนคนเมืองขอนแก่น

(N = 10)

ประเภทรายการที่จัดทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข่าว	2	20.00
ความรู้	-	-
บันเทิง	8	80.00
รวม	10	100.00

ประเภทรายการที่จัดทำ

ประเภทรายการที่จัดทำของกลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 9) พบว่า ประชากรจัดทำรายการประเภทบันเทิงมากที่สุดร้อยละ 80.00 รองลงมาจัดทำรายการประเภทข่าว ร้อยละ 20.00

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และร้อยละของรายการที่มีการโฆษณา หรือ การบริการธุรกิจในรายการ
ที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิฑูหมชนคนเมืองขอนแก่น

(N = 10)

การโฆษณาหรือ การบริการธุรกิจในรายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีการโฆษณา หรือ การบริการธุรกิจในรายการ	6	60.00
มีการโฆษณา หรือ การบริการธุรกิจในรายการ	4	40.00
รวม	10	100.00

การโฆษณาหรือ การบริการธุรกิจในรายการ

การโฆษณาหรือ การบริการธุรกิจในรายการที่จัดทำของกลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิฑูหมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 10) พบว่า รายการของประชากรที่ไม่มีการโฆษณา หรือ การบริการธุรกิจในรายการ ร้อยละ 60.00 และมีการโฆษณา หรือ การบริการธุรกิจในรายการ ร้อยละ 40.00

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน และร้อยละของรูปแบบรายการที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการ
เตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

รูปแบบรายการที่จัดทำ ^{1/}	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พูดคุยกับผู้ฟัง	5	50.00
สนทนา	2	20.00
สัมภาษณ์	1	10.00
สารคดี	-	-
ละครวิทยุ	-	-
ข่าว	2	20.00
เพลงแทรกสาระ	7	70.00
รูปแบบรายการอื่นๆ	-	-

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

รูปแบบรายการที่จัดทำ

รูปแบบรายการที่กลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นจัดทำ (ตารางที่ 11) พบว่า เป็นรูปแบบรายการเพลงแทรกสาระมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ รูปแบบรายการพูดคุยกับผู้ฟัง ร้อยละ 50.00 รูปแบบรายการสนทนา ร้อยละ 20.00 เท่ากับรูปแบบรายการข่าว รูปแบบรายการสัมภาษณ์ ร้อยละ 10.00 โดยไม่มีการจัดทำในรูปแบบรายการสารคดี และรูปแบบละครวิทยุ

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการที่จัดทำทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม
วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

เนื้อหารายการ ^{1/}	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เนื้อหาด้านการเกษตร	-	-
เนื้อหาสุขภาพอนามัย	3	30.00
เนื้อหาสิ่งแวดล้อม	1	10.00
ธรรมะ	1	10.00
ข่าว	2	20.00
เพลงแทรกสาระ	7	70.00
เนื้อหาการศึกษา	-	-
เนื้อหาผสม	2	20.00

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เนื้อหารายการที่จัดทำ

เนื้อหารายการที่กลุ่มผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นจัดทำ (ตารางที่ 12) พบว่า เนื้อหารายการที่จัดทำมากที่สุด คือ เพลงแทรกสาระ ร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ เนื้อหาด้านสุขภาพอนามัย ร้อยละ 30.00 ข่าว เท่ากับ เนื้อหาผสม ร้อยละ 20.00 เนื้อหาด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับเนื้อหาด้านธรรมะ ร้อยละ 10.00 โดยไม่มีเนื้อหา รายการด้านการเกษตร และด้านการศึกษา

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเป้าหมายของผู้ดำเนินรายการ
ทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

กลุ่มผู้ฟังที่เป็นเป้าหมายของผู้ดำเนินรายการ ^{1/}	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	3	30.00
นักเรียน/นักศึกษา	5	50.00
ครู/อาจารย์	2	20.00
ค้าขาย	3	30.00
แม่บ้าน	4	40.00
รับจ้าง	3	30.00
พนักงานบริษัท	3	30.00
ข้าราชการ	2	20.00
ผู้ฟังทั่วไป	9	90.00
อื่นๆ		
- นักวิชาการ	1	10.00
- นักการเมือง	1	10.00

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลุ่มผู้ฟังที่เป็นเป้าหมายของผู้ดำเนินรายการ

กลุ่มผู้ฟังที่เป็นเป้าหมายของผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมุ่งเน้น (ตารางที่ 13) พบว่า กลุ่มผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้ดำเนินรายการมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ฟังทั่วไป ร้อยละ 90.00 รองลงมา คือ กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 50.00 กลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 40.00 กลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 30.00 เท่ากับ กลุ่มผู้ค้าขาย กลุ่มอาชีพรับจ้าง และ กลุ่มพนักงานบริษัท น้อยที่สุดคือ กลุ่มครู/อาจารย์ เท่ากับ กลุ่มข้าราชการ ร้อยละ 20.00 และกลุ่มอื่นๆ ร้อยละ 20.00 คือ กลุ่มนักวิชาการ (ร้อยละ 10.00) และ กลุ่มนักการเมือง (ร้อยละ 10.00)

ตอนที่ 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมของผู้ดำเนินรายการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ดำเนินรายการจำนวน 10 คน ในด้านช่องทางการติดต่อที่ผู้ดำเนินรายการเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการ ดังตารางที่ 14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน และร้อยละของช่องทางการติดต่อที่ผู้ดำเนินรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการ

(N = 10)

การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ^{1/}	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเปิดช่องทางให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น		
ไม่มีช่องทางที่เปิดให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น	-	-
มีช่องทางที่เปิดให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น ^{1/}	10	100.00
- จดหมาย	1	10.00
- โทรศัพท์	9	90.00
- อีเมลล์	-	-
- SMS	7	70.00
- เข้าพบด้วยตนเอง	3	30.00
การพูดคุยกับผู้ฟังเกี่ยวกับเรื่องในชุมชน		
ไม่มีการพูดคุยเรื่องในชุมชน	-	-
มีการพูดคุยเรื่องในชุมชน ^{1/}	10	100.00
- กิจกรรมในชุมชน	7	70.00
- เศรษฐกิจในชุมชน	2	20.00
- การรับเรื่องร้องเรียนทั่วไป	1	10.00

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ^{1/}	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม		
ไม่มีการจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	4	40.00
การจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ^{2/}	6	60.00
- กิจกรรมทอดผ้าป่าและการร่วมสนุกชิงของรางวัล	2	20.00
- จักรยานเพื่อน้อง	3	30.00
- สานฝันสู่การเป็นนักจัดรายการ	1	10.00
การวางแผนจัดกิจกรรมในอนาคต		
ไม่มีการวางแผนกิจกรรมในอนาคต	3	30.00
มีการวางแผนกิจกรรมในอนาคต ^{2/}	7	70.00
- กิจกรรมช่วยเหลือเด็กกำพร้า และเด็กด้อยโอกาส	1	10.00
- กิจกรรมช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส	1	10.00
- 1 ทุน 1 น้ำใจเพื่อลูกหลานไทย	1	10.00
- กิจกรรมอนุรักษ์เพลงเก่าในอดีต	1	10.00
- ค่ายอาสาพัฒนาหมู่บ้าน	1	10.00
- ให้ผู้ฟังร่วมเล่นเกมส์ และการจับรางวัลในรายการ	1	10.00
- สานฝันสู่การเป็นนักจัดรายการ(มืออาชีพ)	1	10.00

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ^{2/} ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้เสนอความคิด

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน คนเมืองขอนแก่นมีการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ดังนี้

การเปิดช่องทางให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำเนินรายการมีช่องทางให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นโดยใช้โทรศัพท์ ร้อยละ 90.00 รองลงมา คือ SMS ร้อยละ 70.00 เข้ามาพบด้วยตนเอง ร้อยละ 30.00 และติดต่อทางจดหมาย ร้อยละ 10.00

การพูดคุยกับผู้ฟังเกี่ยวกับเรื่องในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำเนินรายการมีการพูดคุย

กับผู้ฟังเกี่ยวกับเรื่องในชุมชนทุกคน โดยเป็นเรื่องกิจกรรมในชุมชน ร้อยละ 70.00 เรื่องเศรษฐกิจในชุมชน ร้อยละ 20.00 และการร้องเรียนเรื่องทั่วไป ร้อยละ 10.00

การจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำเนินรายการได้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ร้อยละ 60.00 โดยเป็นกิจกรรมจักรยานเพื่อน้อง ร้อยละ 30.00 กิจกรรมทอดผ้าป่าและการร่วมสนุกชิงของรางวัล ร้อยละ 20.00 และ กิจกรรมสานฝันสู่การเป็นนักจัดรายการ ร้อยละ 10.00

การวางแผนจัดกิจกรรมในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำเนินรายการคาดว่าในอนาคตจะมีกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ร้อยละ 70.00 โดยเป็นกิจกรรมช่วยเหลือเด็กกำพร้า และเด็กด้อยโอกาส ร้อยละ 10.00 กิจกรรมช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ร้อยละ 10.00 กิจกรรมอนุรักษ์เพลงเก่าในอดีต ร้อยละ 10.00 กิจกรรม 1ทุน 1น้ำใจเพื่อลูกหลานไทย ร้อยละ 10.00 กิจกรรมอนุรักษ์เพลงเก่าในอดีต ร้อยละ 10.00 กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาหมู่บ้าน ร้อยละ 10.00 กิจกรรมให้ผู้ฟังร่วมเล่นเกมส์ ร้อยละ 10.00 และการจับรางวัลในรายการ ร้อยละ 10.00 และกิจกรรมสานฝันสู่การเป็นนักจัดรายการ(มืออาชีพ) ร้อยละ 10.00

ส่วนที่ 3 กลุ่มผู้ฟังรายการ

จากการศึกษาข้อมูลด้านความน่าเชื่อถือผู้ดำเนินรายการของผู้ฟังรายการจุฬปฏิบัติกรเตรียมความวิทุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้ฟังตัวอย่างที่ได้จากการรวบรวมกลุ่มผู้ฟังที่ติดต่อกับสถานีจำนวน 255 คน มีผู้ส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย จำนวน 180 คน สำหรับความน่าเชื่อถือ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดรับรายการและข่าวสารจากจุฬปฏิบัติกรเตรียมความวิทุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้กำหนดคะแนนไว้ดังนี้

น่าเชื่อถือมาก/ประโยชน์มาก	ให้ 3 คะแนน
น่าเชื่อถือปานกลาง/ประโยชน์ปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
น่าเชื่อถือน้อย/ประโยชน์น้อย	ให้ 1 คะแนน

ส่วนคะแนนเฉลี่ยความความน่าเชื่อถือ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดรับรายการและข่าวสารจากจุฬปฏิบัติกรเตรียมความวิทุชุมชนคนเมืองขอนแก่น คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1- 3 คะแนน ซึ่งสามารถนำมาแบ่งระดับได้ 3 ระดับ โดยพิจารณาเป็นช่วงใช้ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย ($3 - 1 = 2$)หารด้วย 3 จะได้ช่วงคะแนนละ 0.66 คะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 คะแนน	หมายถึง น่าเชื่อถือมาก/ประโยชน์มาก
คะแนนเฉลี่ย 1.67 – 2.33 คะแนน	หมายถึง น่าเชื่อถือปานกลาง/ประโยชน์ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.66 คะแนน	หมายถึง น่าเชื่อถือน้อย/ประโยชน์น้อย

ตอนที่ 3.1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับจากผู้รับฟังรายการจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 72 ในด้าน เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิสำเนา และ ตำแหน่ง / บทบาทในชุมชน ดังตารางที่ 15 - 22 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามเพศ

(n = 180)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	88	48.89
หญิง	92	51.11
รวม	180	100.00

เพศ

พบว่า กลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 15) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 48.89 และเพศหญิง ร้อยละ 51.11

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามอายุ

(n = 180)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 26	26	14.44
26-35	22	12.22
36-45	38	21.11
46-55	46	25.56
56-65	28	15.56
66-75	15	8.33
สูงกว่า 75	5	2.78
รวม	180	100.00

ช่วงอายุของกลุ่มผู้ฟังรายการ

ผู้ฟังรายการอายุน้อยที่สุด 11 ปี

ผู้ฟังรายการอายุมากที่สุด 81 ปี

ผู้ฟังรายการอายุเฉลี่ย 45.61 ปี

อายุ

พบว่า กลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 16) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี ร้อยละ 25.56 รองลงมา มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ร้อยละ 21.11 อายุระหว่าง 56 – 65 ปี ร้อยละ 15.56 มีอายุต่ำกว่า 26 ปี ร้อยละ 14.44 อายุระหว่าง 26 – 35 ปี ร้อยละ 12.22 และ มีอายุสูงกว่า 75 ปี ร้อยละ 2.87

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามภูมิลำเนา

(n = 180)

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
บ้านขามเจริญ	71	39.44
บ้านลอมคอม	1	0.56
บ้านกอก	1	0.56
บ้านคอนบม	4	2.22
บ้านกุดกว้าง	1	0.56
บ้านบ้านเปิด	27	15.00
บ้านหนองโจด	28	15.56
บ้านหนองเต้	4	2.22
บ้านศรีฐาน	2	1.11
บ้านขามเปี้ย	1	0.56
บ้านหนองขาม	36	20.00
บ้านตูม	1	0.56
บ้านคำไฮ	3	1.67
รวม	180	100.00

ภูมิลำเนา

พบว่า กลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 17) ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านขามเจริญ ร้อยละ 39.44 รองลงมาคือ บ้านหนองขาม ร้อยละ 20.00 บ้านหนองโจด ร้อยละ 15.56 บ้านบ้านเปิด ร้อยละ 15.00 บ้านหนองเต้ บ้านคอนบม ร้อยละ 2.22 เท่ากัน และ บ้านคำไฮ ร้อยละ 1.67

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามศาสนา

(n = 180)

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	178	98.89
คริสต์	2	1.11
อิสลาม	-	-
รวม	180	100

ศาสนา

กลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 18) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98.89 และศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.11

ตารางที่ 19 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

(n = 180)

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	72	40.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	33	18.33
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	28	15.56
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	17	9.44
ปริญญาตรี	30	16.67
รวม	180	100.00

ระดับการศึกษาสูงสุด

กลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 19) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 18.33 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 16.67 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 15.56 และ ระดับอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 9.44

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามอาชีพ

(n = 180)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	17	9.44
รับราชการ	19	10.56
พนักงานบริษัทเอกชน	10	5.56
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	11	6.11
เกษตรกร	30	16.67
รับจ้าง	32	17.78
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	37	20.56
อื่นๆ	24	13.33
- ข้าราชการบำนาญ	6	3.34
- พ่อบ้าน	1	0.56
- แม่บ้าน	17	9.44
รวม	180	100.00

อาชีพ

สำหรับอาชีพของกลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 20) ส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 20.56 รองลงมา คือ มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 17.78 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 16.67 รับราชการ ร้อยละ 10.56 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 9.44 เท่ากับ มีอาชีพเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 6.11 เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และ เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 5.56

ตารางที่ 21 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n = 180)

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	99	55.00
5,000-10,000	51	28.33
10,001-15,000	20	11.11
15,001-20,000	4	2.22
20,001-25,000	4	2.22
25,001- 30,000	2	1.11
รวม	180	100.00

ช่วงรายได้ต่อเดือนของกลุ่มผู้ฟังรายการ

ผู้ฟังรายการรายได้น้อยที่สุด ไม่มีรายได้

ผู้ฟังรายการรายได้มากที่สุด 67,800 บาท

ผู้ฟังรายการรายได้เฉลี่ย 7,278.17 บาท

รายได้ต่อเดือน

พบว่า กลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 21) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 28.33 รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 11.11 มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท, 20,001-25,000 บาท เท่ากัน ร้อยละ 2.22 และ มีรายได้ระหว่าง 25,001 - 30,000 ร้อยละ 1.11

ตารางที่ 22 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน

(n = 180)

ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
กำนัน	1	0.56
สมาชิกองค์กรท้องถิ่น(อบต./อบจ.)	1	0.56
อาสาสมัครหมู่บ้าน	11	6.11
สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	7	3.89
เจ้าหน้าที่ตำรวจ	1	0.56
ลูกบ้าน	153	85.00
อื่นๆ	6	3.33
- กรรมการกองทุนหมู่บ้าน	2	1.11
- กรรมการหมู่บ้าน	1	0.56
- ผู้นำเดินแอโรบิก	1	0.56
- เลขานุการหมู่บ้าน	1	0.56
- อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	1	0.56
รวม	180	100.00

ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน

จากการศึกษาตำแหน่ง/บทบาทในชุมชนของกลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 22) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นลูกบ้าน ร้อยละ 85.00 รองลงมา คือ อาสาสมัครหมู่บ้าน สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน กรรมการกองทุนหมู่บ้านร้อยละ 6.11, 3.89 และ 1.11 ตามลำดับ ส่วนกำนัน ร้อยละ 0.56 เท่ากับ สมาชิกองค์กรท้องถิ่น (อบต./อบจ.) เจ้าหน้าที่ตำรวจ กรรมการหมู่บ้าน ผู้นำเดินแอโรบิค เลขานุการหมู่บ้าน และอดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ตอนที่ 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรายการ ความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่เปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตารางที่ 23 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ดำเนินรายการ

(n = 180)

ประสบการณ์และช่องทางในการติดต่อกับผู้ดำเนินรายการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	95	52.78
เคย ^{1/}	85	47.22
- จดหมาย	3	1.67
- โทรศัพท์	77	42.78
- E-mail	1	0.56
- SMS	4	2.22
- พบด้วยตนเองที่สถานี	16	8.89

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ประสบการณ์ในการติดต่อกับสถานี

จากการศึกษาประสบการณ์ในการติดต่อกับสถานี ของกลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 23) พบว่า เคยติดต่อกับสถานี ร้อยละ 47.22 ส่วนช่องทางที่มีผู้ติดต่อมากที่สุด คือ ทางโทรศัพท์ ร้อยละ 42.78 รองลงมา คือ มาพบด้วยตนเอง ที่สถานี ร้อยละ 8.89 ติดต่อทาง SMS ร้อยละ 2.22 และน้อยที่สุดทางจดหมาย ร้อยละ 1.67

ตารางที่ 24 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามสาเหตุการติดต่อ

(n = 180)

สาเหตุที่ติดต่อกับรายการ ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการแสดงความเห็น	23	12.78
ต้องการของรางวัล	5	2.78
ต้องการเผยแพร่ข่าวสารในชุมชน	26	14.44
ต้องการคนพูดคุย	28	15.56
ต้องการสอบถามปัญหา	16	8.89
ขอเพลง	18	10.00

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สาเหตุที่ติดต่อกับรายการ

จากการศึกษาสาเหตุที่ติดต่อกับรายการของกลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 24) พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการคนพูดคุย ร้อยละ 15.56 รองลงมา คือ ต้องการเผยแพร่ข่าวสารในชุมชน ต้องการแสดงความคิดเห็น ขอเพลง ต้องการสอบถามปัญหา และ ต้องการของรางวัล ร้อยละ 14.44, 12.78, 10.00, 8.89 และ 2.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามความถี่การเข้าร่วมกิจกรรม

(n = 180)

ประสบการณ์ และความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	126	70.00
เคย	54	30.00
1 ครั้ง/ปี	46	25.56
2 ครั้ง/ปี	6	3.33
3 ครั้ง/ปี ขึ้นไป	2	1.11

ประสบการณ์ และความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม

พบว่า กลุ่มผู้ฟังรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 25) เคยเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 30.00 โดยมีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม 1 ครั้ง/ปี ร้อยละ 25.56 รองลงมา คือ 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 3.33 และ 3 ครั้ง/ปีขึ้นไป ร้อยละ 1.11

ตารางที่ 26 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามกิจกรรมในอนาคที่ผู้ฟังต้องการมีส่วนร่วม

(n = 180)

กิจกรรมในอนาคที่ผู้ฟังต้องการ ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมตามเทศกาล	116	64.44
กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์	85	47.22
กิจกรรมการฝึกอบรมวิชาชีพ	80	44.44
กิจกรรมอื่นๆ (เช่น ฝึกอบรมกฐีชีพ/อบรมด้านกฎหมาย/ ชิงรางวัล / กิจกรรมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดย เยาวชน/ ครงรค์ใช้จักรยาน /หารายได้ให้เด็ก นักเรียนช่วงปิดเทอม / ค้นหาเจวียสเพื่อพัฒนา เด็กรุ่นใหม่/ช่วยเหลือคนยากจน)	171	95.00

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กิจกรรมในอนาคที่ผู้ฟังต้องการมีส่วนร่วม

กลุ่มผู้ฟังรายการของจุคปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมในอนาค (ตารางที่ 26) พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ฟังต้องการมีส่วนร่วม คือ กิจกรรมอื่นๆ เช่น ฝึกอบรมกฐีชีพ อบรมด้านกฎหมาย ชิงรางวัล กิจกรรมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดยเยาวชน ครงรค์ใช้จักรยาน หารายได้ให้เด็กนักเรียนช่วงปิดเทอม ค้นหาเจวียสเพื่อพัฒนาเด็กรุ่นใหม่ ช่วยเหลือคนยากจน ร้อยละ 95.00 รองลงมาเป็นกิจกรรมตามเทศกาล ร้อยละ 64.44 กิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ ร้อยละ 47.22 และ กิจกรรมฝึกอบรมวิชาชีพ ร้อยละ 44.44

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามระยะเวลาการเปิดรับข่าวสาร ประกอบด้วยระยะเวลาการรับฟัง ความถี่ในการรับฟังต่อสัปดาห์ และเวลาการรับฟัง ในแต่ละครั้ง

(n = 180)

ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการฟัง		
น้อยกว่า 1 เดือน	16	8.89
1 - 3 เดือน	34	18.89
4 - 6 เดือน	21	11.67
7 - 9 เดือน	14	7.78
10 - 12 เดือน	13	7.22
มากกว่า 12 เดือน	82	45.56
ความถี่การฟัง/สัปดาห์		
1 - 2 วัน/สัปดาห์	49	27.22
3 - 4 วัน/สัปดาห์	39	21.67
5 - 6 วัน/สัปดาห์	10	5.56
ทุกวัน	82	45.56
ระยะเวลาการฟัง/ครั้ง		
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	45	25.00
1 - 3 ชั่วโมง	81	45.00
4 - 6 ชั่วโมง	28	15.56
7 - 9 ชั่วโมง	8	4.44
10 - 12 ชั่วโมง	4	2.22
มากกว่า 12 ชั่วโมง	14	7.78

ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสาร

ระยะเวลาในการรับฟัง (ตารางที่ 27) พบว่า ระยะเวลาในการรับฟังของผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนชนคนเมืองขอนแก่น มีระยะเวลาการฟังมากกว่า 12 เดือน ร้อยละ 45.56 รองลงมา คือ มีระยะเวลาการฟัง 1 - 3 เดือน ร้อยละ 18.89 ระยะเวลาการฟัง 4 - 6 เดือน ร้อยละ 11.67 ระยะเวลาการฟังน้อยกว่า 1 เดือน ร้อยละ 8.89 ระยะเวลาการฟัง 7 - 9 เดือน ร้อยละ 7.78 และ ระยะเวลาการฟัง 10 - 12 เดือน ร้อยละ 7.22

ความถี่ในการรับฟัง/สัปดาห์ พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 27) ส่วนมากฟังทุกวัน ร้อยละ 45.56 รองลงมา คือ ฟัง 1 - 2 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 27.22 ฟัง 3 - 4 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 21.67 และ ฟัง 5 - 6 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 5.56

ระยะเวลาการฟัง/ครั้ง พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 27) ส่วนมากมีระยะเวลาการฟัง 1 - 3 ชั่วโมง/ครั้ง ร้อยละ 45.00 รองลงมา คือ ฟังต่ำกว่า 1 ชั่วโมง/ครั้ง ร้อยละ 25.00 ฟัง 4 - 6 ชั่วโมง/ครั้ง ร้อยละ 15.56 ฟังมากกว่า 12 ชั่วโมง / ครั้ง ร้อยละ 7.78 ฟัง 7 - 9 ชั่วโมง/ครั้ง ร้อยละ 4.44 และ ฟัง 10 - 12 ชั่วโมง/ครั้ง ร้อยละ 2.22

ตารางที่ 28 แสดงจำนวน และร้อยละของวันและเวลาการรับฟังรายการของผู้ฟัง

(n = 180)

วันและเวลาในการรับฟัง ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
จันทร์- ศุกร์ 05.00 - 09.00	73	40.56
จันทร์- ศุกร์ 09.00 - 13.00	81	45.00
จันทร์- ศุกร์ 13.00 - 17.00	62	34.44
จันทร์- ศุกร์ 17.00 - 21.00	53	29.44
จันทร์- ศุกร์ 21.00 - 24.00	26	14.44
เสาร์-อาทิตย์ 05.00 - 09.00	67	37.22
เสาร์-อาทิตย์ 09.00 - 13.00	53	29.44
เสาร์-อาทิตย์ 13.00 - 17.00	70	38.89
เสาร์-อาทิตย์ 17.00 - 21.00	41	22.78
เสาร์-อาทิตย์ 21.00 - 24.00	11	6.11

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

วันและเวลาการรับฟังรายการ

จากการศึกษาวันและเวลาการรับฟังรายการของกลุ่มผู้ฟังรายการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 27) พบว่า ผู้ฟังรับฟังรายการวันจันทร์ – ศุกร์ 09.00 – 13.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 45.00 รองลงมา คือ วันจันทร์ – ศุกร์ 05.00 – 09.00 น. ร้อยละ 40.56 วันเสาร์-อาทิตย์ 13.00 - 17.00 ร้อยละ 38.89 วันเสาร์-อาทิตย์ 05.00 - 09.00 ร้อยละ 37.22 วันจันทร์- ศุกร์ 13.00 - 17.00 ร้อยละ 34.44 วันจันทร์ – ศุกร์ 17.00 - 21.00 เท่ากับ วันเสาร์-อาทิตย์ 09.00 - 13.00 ร้อยละ 29.44 ส่วน วันเสาร์-อาทิตย์ 17.00 - 21.00 ร้อยละ 22.78 และ วันเสาร์ – อาทิตย์ 21.00 – 24.00 น. ร้อยละ 6.11

ตารางที่ 29 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามลักษณะการรับฟังรายการ

(n = 180)

ลักษณะการรับฟังรายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งใจฟังตลอดช่วงเวลารายการ	47	26.11
หมุนคลื่นสลับไปมากับคลื่นอื่น	48	26.67
ฟังเฉพาะรายการที่สนใจ	68	37.78
เปิดทิ้งไว้เป็นเพื่อน โดยมีได้สนใจ	15	8.33
ฟังด้วยทำงานด้วย	2	1.11
รวม	180	100.00

ลักษณะการรับฟังรายการ

จากการศึกษาลักษณะการรับฟังรายการ พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 29) ส่วนมากฟังเฉพาะรายการที่สนใจ ร้อยละ 37.78 รองลงมา คือ หมุนคลื่นสลับไปมากับคลื่นอื่น ร้อยละ 26.67 ตั้งใจฟังตลอดช่วงเวลารายการ ร้อยละ 26.11 เปิดทิ้งไว้เป็นเพื่อน โดยมีได้สนใจ ร้อยละ 8.33 และ ฟังด้วยทำงานด้วย ร้อยละ 1.11

ตารางที่ 30 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามแหล่งที่ทำให้รู้จัก
จุดปฏิบัติการวิทย์ชุมชนคนเมืองขอนแก่น

(n = 180)

แหล่งที่ทำให้รู้จักสถานี	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนแนะนำ	30	16.67
หมุนมาเจอโดยบังเอิญ	81	45.00
ได้ยินจากวิทยุข้างบ้าน	28	15.56
ได้ยินคนอื่นพูดถึง	15	8.33
เห็นจากป้ายโฆษณา	24	13.33
อื่นๆ	2	2.12
- สถานีวิทยุอยู่ใกล้บ้าน	1	0.56
- ถูกเปิดให้ฟัง	1	0.56
รวม	180	100.00

แหล่งที่ทำให้รู้จักสถานี

จากการศึกษาแหล่งที่ทำให้รู้จักสถานี พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทย์ชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 30) ส่วนมากรู้จักโดยหมุนมาเจอโดยบังเอิญ ร้อยละ 45.00 เพื่อนแนะนำ ร้อยละ 16.67 รองลงมา คือ ได้ยินจากวิทยุข้างบ้าน ร้อยละ 15.56 เห็นจากป้ายโฆษณา ร้อยละ 13.33 ได้ยินคนอื่นพูดถึง ร้อยละ 8.33 รู้จักจากแหล่งอื่น คิดเป็นร้อยละ 2.12 ได้แก่ สถานีวิทยุอยู่ใกล้บ้าน (ร้อยละ 0.56) และ ถูกเปิดให้ฟัง (ร้อยละ 0.56)

ตารางที่ 31 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามสถานที่รับฟังรายการ

(n = 180)

สถานที่รับฟังรายการ	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	124	68.89
ที่ทำงาน	23	12.78
รถยนต์	16	8.89
ระหว่างทำการเกษตร	17	9.44
รวม	180	100.00

สถานที่รับฟังรายการ

พบว่า กลุ่มผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 31) ส่วนใหญ่รับฟังรายการที่บ้าน ร้อยละ 68.89 รองลงมา คือ รับฟังที่ทำงาน ร้อยละ 12.78 รับฟังระหว่างทำการเกษตร ร้อยละ 9.44 และรับฟังในรถยนต์ ร้อยละ 8.89

ตารางที่ 32 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามประเภทรายการที่รับฟัง

ประเภทรายการที่รับฟัง ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวสาร	100	55.56
ความรู้	20	11.11
บันเทิง	139	77.22
บริการสาธารณะ	14	7.78

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ประเภทรายการที่รับฟัง

จากการศึกษาประเภทรายการที่รับฟัง พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน คนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 32) ส่วนใหญ่รับฟังประเภทรายการบันเทิง ร้อยละ 77.22 รองลงมา คือ ประเภทรายการข่าว ร้อยละ 55.56 ประเภทรายการความรู้ ร้อยละ 11.11 และ ประเภทรายการ บริการสาธารณะ ร้อยละ 7.78

ตารางที่ 33 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามรูปแบบรายการที่รับฟัง

(n = 180)

รูปแบบรายการ ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
พูดคุยกับผู้ฟัง	36	20.00
สนทนา	10	5.60
สัมภาษณ์	2	1.10
สารคดี	-	-
ละครวิทยุ	-	-
รายงานข่าว	42	23.30
เพลงแทรกสาระ	90	50.00
อื่น ๆ	-	-

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

รูปแบบรายการที่รับฟัง

จากการศึกษารูปแบบรายการที่รับฟัง พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน คนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 33) ส่วนใหญ่รับฟังรายการรูปแบบเพลงแทรกสาระ ร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ รูปแบบรายงานข่าว ร้อยละ 23.30 รูปแบบรายการพูดคุย ร้อยละ 20.00 รูปแบบรายการสนทนา ร้อยละ 5.60 และประเภทรายการสัมภาษณ์ ร้อยละ 1.10

ตารางที่ 34 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามเนื้อหารายการที่รับฟัง

(n = 180)

เนื้อหารายการ ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
การเกษตร	7	3.89
สุขภาพ	12	6.67
สิ่งแวดล้อม	5	2.78
ธรรมะ	10	17.78
ข่าว	58	32.22
การศึกษา	6	3.33
เพลง	70	38.89
เนื้อหาผสมที่หลากหลาย (variety)	4	2.22

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เนื้อหารายการที่รับฟัง

จากการศึกษาเนื้อหารายการที่รับฟัง พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน คนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 34) ส่วนใหญ่รับฟังเนื้อหารายการเพลง ร้อยละ 38.89 รองลงมา คือ เนื้อหาด้านข่าว ร้อยละ 32.22 เนื้อหาด้านธรรมะ ร้อยละ 17.78 เนื้อหาด้านสุขภาพ ร้อยละ 6.67 เนื้อหาด้านการเกษตร ร้อยละ 3.89 เนื้อหาด้านการศึกษา ร้อยละ 3.33 เนื้อหาด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 2.78 และเนื้อหาผสมที่หลากหลาย (variety) ร้อยละ 2.22

ตารางที่ 35 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามการเลือกรับฟังสำเนียงภาษา
ของผู้ดำเนินรายการ

(n = 180)

สำเนียงภาษาที่เลือกรับฟัง	จำนวน	ร้อยละ
สำเนียงภาษาท้องถิ่นอีสาน	90	50.00
สำเนียงภาษากลาง	14	7.78
ทั้งสองสำเนียงภาษา	76	42.22
รวม	180	100.00

สำเนียงภาษาที่เลือกรับฟัง

จากการศึกษาสำเนียงภาษาที่เลือกรับฟัง พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 35) ส่วนใหญ่เลือกรับฟังสำเนียงภาษาอีสาน ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ รับฟังได้ทั้งสำเนียงภาษาท้องถิ่นอีสาน และ สำเนียงภาษากลาง ร้อยละ 42.22 และเลือกรับฟังสำเนียงภาษากลาง ร้อยละ 7.78

ตารางที่ 36 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามการเลือกรับฟังรายการ

(n = 180)

การเลือกรับฟังรายการของผู้ฟัง ^{1/}	จำนวน	ร้อยละ
รายการมูลมังอีสาน	78	43.33
รายการมรดกอีสาน	71	39.44
รายการข่าวด่วนจนแจ้ง	89	49.44
รายการข่าว สวท.	60	33.33
รายการสบายใจไทยลูกทุ่ง	48	26.67
รายการ อบต.ที่รัก	102	56.67
รายการลูกทุ่งภูธร	68	37.78
รายการจรรยาธรรมสัมพันธ์	85	47.22
รายการลูกทุ่งเพื่อชีวิต	84	46.67
รายการลูกทุ่งลายไทย	69	38.33
รายการฉันคนลูกทุ่ง	104	57.78
รายการตำรวจพบประชาชน	58	32.22
รายการเวทีพัฒนาหย่อม	56	31.11
รายการลูกทุ่งเพลงดังในอดีต	68	37.78
รายการ this time for you	39	21.67
รายการลูกทุ่งสู่ดาว	40	22.22
รายการลูกทุ่งไทยอีสาน	64	35.56
รายการเพลงยามเย็น	58	32.22
รายการธรรมะเพื่อประชาชน	88	48.89
รายการกินกับเพลง	66	36.67
ข่าวต้นชั่วโมงของสถานีวิทยุ ม.ก.	101	56.11

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การเลือกรับฟังรายการของผู้ฟัง

จากการศึกษาการเลือกรับฟังรายการของผู้ฟัง พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 36) ส่วนใหญ่เลือกรับฟังรายการนัคนลูกทุ่ง ร้อยละ 57.78 รองลงมา คือ เลือกรับฟังรายการ อบต.ที่รัก ร้อยละ 56.67 เลือกรับฟังข่าวต้นชั่วโมงของสถานีวิทยุ ม.ก. ร้อยละ 56.11 รายการข่าวด่วนจวนแจ้ง ร้อยละ 49.44 รายการธรรมะเพื่อประชาชน ร้อยละ 48.89 รายการจรรยาสัมพันธ์ ร้อยละ 47.22 รายการลูกทุ่งเพื่อชีวิต ร้อยละ 46.67 รายการมูลมังอีสาน ร้อยละ 43.33 รายการมรดกอีสาน ร้อยละ 39.44 รายการลูกทุ่งลายไทย ร้อยละ 38.33 รายการลูกทุ่ง ภูธร ร้อยละ 37.78 เท่ากับ รายการลูกทุ่งเพลงดังในอดีต รายการกินกับเพลง ร้อยละ 36.67 รายการ ลูกทุ่งไทยอีสาน ร้อยละ 35.56 รายการข่าว สวท. ร้อยละ 33.33 รายการคำรจพบประชาชน คิดเป็น ร้อยละ 32.22 เท่ากับ รายการเพลงยามเย็น ส่วนรายการเวทีพญาหย่อมมีผู้นิยมรับฟังรายการ ร้อยละ 31.11 รายการสบายใจไทยลูกทุ่ง ร้อยละ 26.67 รายการลูกทุ่งคู่ดาว ร้อยละ 22.22 และเลือกรับฟัง รายการ this time for you ร้อยละ 21.67

ตารางที่ 37 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามระดับความน่าเชื่อถือ
ของผู้ดำเนินรายการ

(n = 180)									
ดำเนินรายการของสถานี ^{1/}	ความน่าเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ								ระดับ ความน่า เชื่อถือ
	มาก		ปานกลาง		น้อย		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
สาวเมืองขอนแก่น (n = 94)	73	40.56	36	20	1	0.56	2.65	0.50	มาก
ไฟโรจน์ เมืองชล (n = 104)	67	37.22	32	17.78	5	2.78	2.60	0.58	มาก
พระอาจารย์ว่าสนาและ พระท่านอื่นๆ (n = 83)	56	31.11	22	12.22	5	2.78	2.61	0.60	มาก
ดาบไม้ ไป่ขาว (n = 84)	55	30.56	25	13.89	4	2.22	2.61	0.58	มาก
ณัฐวุฒิ (n = 85)	52	28.89	26	14.44	7	3.89	2.53	0.65	มาก
จะเด็จ แดนอุดร(n = 92)	47	26.11	41	22.78	4	2.22	2.47	0.58	มาก
อ้วน คำชะอี (n = 70)	43	23.89	21	11.67	6	3.33	2.53	0.65	มาก
หนุ่มเมืองขอนแก่น (n = 47)	41	22.78	29	16.11	3	1.67	2.50	0.58	มาก
น้องเล็กเมืองขอนแก่น (n = 62)	39	21.67	20	11.11	3	1.67	2.58	0.59	มาก
หนุ่มจักรพันธ์ (n = 83)	29	16.11	47	26.11	7	3.89	2.27	0.61	ปานกลาง
ต๋น ประภาพร (n = 62)	28	15.56	31	17.22	3	1.67	2.40	0.59	มาก
บ่าวบ้านแฮด (n = 71)	28	15.56	32	17.78	11	6.11	2.52	0.50	มาก
ปู ทยไทย (n = 65)	26	14.44	37	20.56	2	1.11	2.37	0.55	มาก
จ่าน้อย สุรินทร์ (n = 95)	25	13.89	25	13.89	5	2.78	2.36	0.65	มาก
ยาว พรสยาม (n = 50)	22	12.22	23	12.78	5	2.78	2.34	0.66	มาก
มนตรี (n = 63)	21	11.67	38	21.11	4	2.22	2.27	0.57	ปานกลาง
สมพงษ์ สะท้านอาจ (n = 66)	18	10	40	22.22	8	4.44	2.15	0.61	ปานกลาง
สยาม ถิ่นดอกคูณ(n = 50)	18	10	29	16.11	4	2.22	2.30	0.60	ปานกลาง
ปิยะ (n = 42)	10	5.56	24	13.33	8	4.44	2.05	0.66	ปานกลาง
ไต้ง (n = 33)	4	2.22	21	11.67	8	4.44	1.88	0.60	ปานกลาง
เบิร์ต (n = 35)	3	1.67	23	12.78	9	5	1.76	0.44	ปานกลาง
มิน (n = 35)	3	1.67	22	12.22	8	4.44	1.85	0.57	ปานกลาง
โอ (n = 32)	1	0.56	25	13.89	6	3.33	1.84	0.45	ปานกลาง
รวมคะแนนความเชื่อถือเฉลี่ย							2.32		

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

น้ำหนักของผู้ดำเนินรายการ

จากการศึกษาความน่าเชื่อถือของผู้ดำเนินรายการรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 37) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับความน่าเชื่อถือปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 โดยผู้ดำเนินรายการที่มีระดับความน่าเชื่อถือมากที่สุดจากผู้ฟัง คือ สาวเมืองขอนแก่น (2.65 คะแนน) พระอาจารย์वासนาและท่านอื่นๆ (2.61 คะแนน) คาบโม้ ป๋าย่าว (2.61 คะแนน) ไพโรจน์ เมืองชล (2.60 คะแนน) น้องเล็กเมืองขอนแก่น (2.58 คะแนน) อ้วน คำชะอี (2.53 คะแนน) ณัฐวุฒิ (2.53 คะแนน) บ่าวบ้านแฮด (2.52 คะแนน) หนุ่มเมืองขอนแก่น (2.50 คะแนน) จะเด็ด แดนอุดร (2.47 คะแนน) ตุ่น ประภาพร (2.40 คะแนน) ปู่ ลายไทย (2.37 คะแนน) จำน้อย สุรินทร์ (2.36 คะแนน) ยาว พรสยาม (2.34 คะแนน) ส่วนผู้ดำเนินรายการที่มีระดับความน่าเชื่อถือปานกลาง คือ สยาม ถิ่นดอกคูณ (2.30 คะแนน) หนุ่มจักรพันธ์ (2.27 คะแนน) มนตรี (2.27 คะแนน) สมพงษ์ สะท้านอาจ (2.15 คะแนน) ดีเจปิยะ (2.05 คะแนน) ดีเจโด่ง (1.88 คะแนน) ดีเจมิน (1.85 คะแนน) ดีเจโอ (1.84 คะแนน) และ ดีเจเบิร์ด (1.76 คะแนน)

ตอนที่ 3.3 ประโยชน์ที่ได้จากการเปิดรับรายการและข่าวจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตารางที่ 38 จำนวน และร้อยละของกลุ่มผู้ฟังรายการจำแนกตามประโยชน์ที่ได้จากการเปิดรับรายการและข่าว

(n = 180)

ประโยชน์ที่ได้จากการ รับฟังรายการ ^{1/}	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น								ระดับประโยชน์ ที่ได้จากการรับ ฟังรายการ
	มาก		ปานกลาง		น้อย				
	จำ	ร้อยละ	จำ	ร้อยละ	จำ	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D	
	นวน	ละ	นวน	ละ	นวน	ละ			
ทราบปัญหาในชุมชน	81	45.00	79	43.89	20	11.11	2.34	0.67	มาก
มีส่วนร่วมแจ้งเหตุการณ์ในชุมชน	61	33.89	73	40.56	46	25.56	2.08	0.77	ปานกลาง
ทราบภูมิปัญญาท้องถิ่น	67	37.22	65	36.11	48	26.67	2.11	0.79	ปานกลาง
มีบทบาทอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	47	26.11	78	43.33	55	30.56	1.96	0.75	ปานกลาง
สนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น	52	28.89	80	44.44	48	26.67	2.02	0.75	ปานกลาง
นำข้อมูลมาใช้ในชีวิตประจำวัน	58	32.22	84	46.67	38	21.11	2.11	0.72	ปานกลาง
เป็นเพื่อนคลายเหงา	117	65.00	53	29.44	10	5.56	2.59	0.60	มาก
เป็นการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง	20	11.1	100	55.60	60	33.33	1.78	0.63	ปานกลาง
ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	105	58.33	67	37.22	8	4.44	2.54	0.58	มาก
รวมคะแนนเฉลี่ยประโยชน์ที่ได้จาก รายการ							2.17		

^{1/} เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ฟังรายการรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น (ตารางที่ 38) พบว่า โดยรวมประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 โดยผู้ฟังมีความคิดเห็นที่ได้รับประโยชน์มาก คือ เป็นเพื่อนคลายเหงา (2.59 คะแนน) ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (2.54 คะแนน) และทราบปัญหาในชุมชน (2.34 คะแนน) ส่วนประโยชน์ที่ผู้ฟังมีความคิดเห็นที่ได้รับปานกลาง คือ นำข้อมูลมาใช้ในการชีวิตประจำวัน ทราบภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมแจ้งเหตุการณ์ในชุมชน สนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น มีบทบาทอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และ เป็นการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.11, 2.11, 2.08, 2.02 , 1.96 และ 1.78 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการนำเสนอและวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้โดยใช้ค่าสถิติ chi – square ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยทางด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิลำเนา และ ปัจจัยด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่ในการรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติกำหนดไว้ที่ระดับ .05 โดยแยกสมมติฐานเพื่อทดสอบดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟัง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

1.3 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

1.4 การศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

1.5 รายได้ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

1.6 ศาสนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

1.7 ภูมิถิ่นนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

2. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

2.1 รูปแบบรายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความ เชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

2.2 เนื้อหารายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

2.3 ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

2.4 ช่วงเวลานำเสนอรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟังความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานมีดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟัง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิสำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟังได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิลำเนา กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

(n = 180)

การเปิดรับ	X ²	Sig.
1.1 เพศ		
ความถี่ในการรับฟัง	1.558	.669
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	3.872	.144
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	2.04	.361
1.2 อายุ		
ความถี่ในการรับฟัง	26.384	.091
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	15.964	.193
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	19.534	.076
1.3 อาชีพ		
ความถี่ในการรับฟัง	62.73*	.000
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	26.113*	.025
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	28.291*	.013
1.4 ระดับการศึกษา		
ความถี่ในการรับฟัง	31.906*	.001
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	13.716	.087
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	12.816	.118
1.5 รายได้		
ความถี่ในการรับฟัง	21.926	.110
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	31.008*	.001

ตารางที่ 39 (ต่อ)

(n = 180)

การเปิดรับ	χ^2	Sig.
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	16.614	.083
1.6 ศาสนา		
ความถี่ในการรับฟัง	5.407	.144
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	0.937	.626
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	1.128	.569
1.7 ภูมิปัญญา		
ความถี่ในการรับฟัง	60.887*	.006
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	23.523	.489
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	30.695	.163

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 39 ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางลักษณะเศรษฐกิจและสังคมกับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น มีดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .669 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 1.558

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .144 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 3.872

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .361 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 2.040

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .091 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 26.384

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .193 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 15.964

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .076 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีอายุ

แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 19.534

สมมติฐานที่ 1.3 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับ ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 62.730

อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .025 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 26.113

อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .013 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 28.291

สมมติฐานที่ 1.4 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig.

เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับ ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 31.906

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .087 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการได้ค่า Chi-square เท่ากับ 13.716

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .118 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการได้ค่า Chi-square เท่ากับ 12.816

สมมติฐานที่ 1.5 รายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .110 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีรายได้ แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 21.926

รายได้ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีรายได้ แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการได้ค่า Chi-square เท่ากับ 31.008

รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .083 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีรายได้แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 16.614

สมมติฐานที่ 1.6 ศาสนามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .144 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีศาสนาแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 5.407

ศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .626 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีศาสนาแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 0.937

ศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .569 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีศาสนาแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 1.128

สมมติฐานที่ 1.7 ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ภูมิธำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .006 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีภูมิธำเนาแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 60.887

ภูมิธำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .489 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีภูมิธำเนาแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 23.523

ภูมิธำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .163 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีภูมิธำเนาแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 30.695

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

(n = 180)		
การเปิดรับ	X ²	Sig.
2.1 รูปแบบรายการ		
ความถี่ในการรับฟัง	12.157	.433
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	10.638	.233
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	28.104*	.000
2.2 เนื้อหารายการ		
ความถี่ในการรับฟัง	33.978*	.036
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	13.282	.504
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	17.536	.229
2.3 ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร		
ความถี่ในการรับฟัง	8.796	.185
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	4.022	.403
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	2.204	.698
2.4 ช่วงเวลานำเสนอรายการ		
ความถี่ในการรับฟัง	12.700	.391
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	13.443	.097
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	7.590	.475
2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ		
ความถี่ในการรับฟัง	18.663*	.000
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	4.113	.128
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง	0.674	.714

จากตารางที่ 40 ผลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสาร กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น มีดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2.1 รูปแบบรายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

รูปแบบรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .433 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ รูปแบบรายการที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 12.157

รูปแบบรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .233 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ รูปแบบรายการที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 10.638

รูปแบบรายการ มีความสัมพันธ์กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ รูปแบบรายการที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 28.104

สมมติฐานที่ 2.2 เนื้อหารายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

เนื้อหารายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig.

เท่ากับ .036 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ เนื้อหารายการที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน การถว้การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 33.978

เนื้อหารายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน การเชื่อถืผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .504 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ เนื้อหารายการที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับ การเชื่อถืผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 13.282

เนื้อหารายการ ไม่มีความสัมพันธ์ กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .229 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ เนื้อหารายการที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการได้ค่า Chi-square เท่ากับ 17.536

สมมติฐานที่ 2.3 ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ การถว้การรับฟัง การเชื่อถืผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน การถว้การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .185 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่ฟังภาษาที่ใช้ในการสื่อสารแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับ การถว้การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 8.769

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน การเชื่อถืผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .403 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่ฟังภาษาที่ใช้ในการสื่อสารแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์ กับ การเชื่อถืผู้ดำเนินรายการได้ค่า Chi-square เท่ากับ 4.002

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .698 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐาน ผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่รับฟังภาษาที่ใช้ในการสื่อสารต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 2.204

สมมติฐานที่ 2.4 ช่วงเวลานำเสนอรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ช่วงเวลานำเสนอรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียม ความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .391 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐาน นั่นคือ ช่วงเวลานำเสนอ รายการแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 12.700

ช่วงเวลานำเสนอรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียม ความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .097 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ ช่วงเวลา นำเสนอรายการแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 13.443

ช่วงเวลานำเสนอรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .475 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐาน ผู้วิจัย นั่นคือ ช่วงเวลานำเสนอรายการต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง รายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 7.590

สมมติฐานที่ 2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือ ผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05) จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการแตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับ ความถี่การรับฟัง ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 18.663

การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .128 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 4.113

การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (เนื่องจากมีค่า Sig. เท่ากับ .714 ซึ่งมากกว่า .05) จึงปฏิเสธสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการได้ค่า Chi-square เท่ากับ 0.674

สรุปสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 41 แสดงผลสรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	สัมพันธ ไม่ สัมพันธ
1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน	
เพศ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
เพศ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
เพศ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
อายุ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
อายุ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
อายุ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
อาชีพ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
อาชีพ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
อาชีพ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
ระดับการศึกษา กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
ระดับการศึกษา กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
ระดับการศึกษา กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
รายได้ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
รายได้ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
รายได้ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
ศาสนา กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
ศาสนา กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
ศาสนา กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
ภูมิฐานะ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
ภูมิฐานะ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/

ตารางที่ 41 (ต่อ)

สมมุติฐาน	สัมพันธ ไม่ สัมพันธ
ภูมิฐานะ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
2. ปัจจัยทางการสื่อสาร กับ การเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชน	
รูปแบบรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
รูปแบบรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
รูปแบบรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
เนื้อหารายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
เนื้อหารายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
เนื้อหารายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ	/
ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง รายการ	/
ช่วงเวลานำเสนอรายการ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
ช่วงเวลานำเสนอรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ	/
ช่วงเวลานำเสนอรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง รายการ	/
การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านความถี่การรับฟัง	/
การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านความเชื่อถือผู้ดำเนิน รายการ	/
การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับฯ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการ รับฟังรายการ	/

ข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้ฟังรายการ

จากผลการศึกษาของกลุ่มผู้รับฟังรายการได้ให้ข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 42 แสดงข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้รับฟังรายการ

(n = 180)

ข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้รับฟังรายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ประเภทรายการที่น่าสนใจ		
ควรมีรายการประเภทข่าวมากยิ่งขึ้น	73	40.60
ควรเพิ่มรายการประเภทความรู้	58	32.20
ควรเพิ่มรายการประเภทบันเทิง	47	26.10
ควรลดรายการประเภทบันเทิง	11	6.10
ควรลดรายการการประเภทความรู้	4	2.22
2. เนื้อหารายการ		
ควรเพิ่มเนื้อหาด้านข่าว	63	35.00
ควรเพิ่มเนื้อหาด้านสุขภาพอนามัย	47	26.10
ควรเพิ่มเนื้อหาทางการศึกษา	46	25.60
ควรเพิ่มเนื้อหาด้านธรรมะ	45	25.00
ควรเพิ่มเนื้อหาด้านการเกษตร	42	23.30
ควรเพิ่มเนื้อหาด้านบันเทิง	38	21.10
ควรลดเนื้อหาด้านบันเทิง	13	7.20
ควรมีเนื้อหารายการที่เป็นความรู้ด้านกฎหมาย	1	0.60
3. รูปแบบการนำเสนอรายการ		
ควรมีกิจกรรมให้ร่วมสนุก	46	25.60
ควรให้ผู้ฟังร่วมแสดงความคิดเห็น	40	22.22
ควรมีการสัมภาษณ์ให้บ่อยขึ้น	20	11.11

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้รับฟังรายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ควรมีการพูดคุยในรายการมากขึ้น	16	8.90
ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังร่วมจัดด้วย	14	7.80
ผู้ดำเนินรายการไม่ควรคุยโทรศัพท์ ระหว่างการจัดรายการนานเกินไป	4	2.20
4. ผู้ดำเนินรายการ		
ควรปรับปรุงลีลาการนำเสนอ	55	30.60
ควรออกเสียงภาษาให้ชัดเจน	49	27.20
ควรปรับปรุงน้ำเสียง	26	14.40
ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังร่วมจัดด้วย	14	7.80
ไม่ควรพูดขณะเปิดเพลง	5	2.82
ควรมีเอกลักษณ์ของตัวเอง	2	1.20
ไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวมาพูดในรายการ	2	1.20
5. อื่นๆ		
ควรมีมาตรการเพื่อให้ผู้ดำเนินรายการมีประสิทธิภาพ ในการทำรายการมากขึ้น เช่น ให้มีการสอบผู้ประกาศ	3	1.80
ควรมีเด็กเข้ามาร่วมจัดรายการด้วย	3	1.80
ควรมีเพลงลูกทุ่งมาสลับกับเพลงสตริงในตอนกลางคืนบ้าง	2	1.20
ควรจำกัดเวลาโทรร่วมสนุกของแต่ละคน	1	0.60
ควรปรับปรุงคลื่นให้ชัดเจนกว่านี้	1	0.60

ข้อวิจารณ์

ส่วนที่ 1 คณะกรรมการบริหาร

ตอนที่ 1.1 นโยบาย และการวางแผนดำเนินงานคณะกรรมการบริหารจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานีด่านนโยบาย และการวางแผนดำเนินงาน จากคณะกรรมการบริหารจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น พบว่า

คณะกรรมการบริหารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมีอำนาจและหน้าที่ในการวางนโยบายการดำเนินงาน และวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งเป้าหมายการจัดตั้งวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น คือ มุ่งเน้นประโยชน์ต่อชุมชนระดับฐานรากเป็นหลักโดยไม่มุ่งเน้นธุรกิจ แต่ต้องการให้วิทยุเป็นสื่อกลางของชุมชน ในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสนอรายการที่ให้ความรู้ความบันเทิง ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ในด้านการเกษตร การประกอบอาชีพ การศึกษา เป็นสื่อกลางให้กับภาครัฐในการรณรงค์ และการรับเรื่องร้องเรียน รวมทั้งเป็นสื่อกลางเผยแพร่แลกเปลี่ยนข่าวสารของชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ในส่วนการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน นั้น ทางสถานีได้กำหนดให้มีการประชุมกรรมการและผู้ดำเนินรายการทุกเดือน เพื่อนำเสนอ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทราบถึงปัญหาในการดำเนินการ

ส่วนที่ 2 กลุ่มผู้ดำเนินรายการ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ภูมิฐานะ ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ และ ตำแหน่งในชุมชน พบว่า กลุ่มผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 10 – 20 ปี มากที่สุด ร้อยละ 50.00 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่อยู่ระหว่างการศึกษา ผู้ดำเนินรายการจึงมีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 มีการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 40.00 เท่ากับ ระดับอนุปริญญา/ปวช. มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 55.00 ซึ่งจุดปฏิบัติการวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น นอกจากเปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนแล้ว ยังให้โอกาสนักเรียน/นักศึกษา ในการฝึกงานด้านการจัดทำรายการวิทยุ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารให้กับชุมชนด้วย ในส่วนของ ผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่มิมีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านหนองขาม ร้อยละ 40.00 ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98.89 และมีตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน เป็นลูกบ้าน มากที่สุด ร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำของผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำของผู้ดำเนินรายการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ประเภทของรายการ การโฆษณาหรือ การบริการธุรกิจ ในรายการ รูปแบบรายการที่จัดทำ และ กลุ่มผู้ฟังที่เป็นเป้าหมายของผู้ดำเนินรายการ พบว่า

กลุ่มผู้ดำเนินรายการ จัดทำรายการประเภทบันเทิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80.00 โดยรูปแบบรายการที่จัดทำส่วนมากเป็นรูปแบบรายการเพลงแทรกสาระ ร้อยละ 70.00 สอดคล้องกับเนื้อหารายการที่จัดทำมากที่สุด คือ เพลงแทรกสาระ คิดเป็นร้อยละ 90.00 ซึ่งมีการโฆษณา หรือ การบริการธุรกิจในรายการ ร้อยละ 60.00 โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้ฟังทั่วไป ร้อยละ 90.00

ตอนที่ 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมของผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมของผู้ดำเนินรายการ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ช่องทางการติดต่อที่ผู้ดำเนินรายการเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการ พบว่า

ผู้ดำเนินรายการมีช่องทางให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นในหลายช่องทาง โดยส่วนมากเปิดให้ผู้ฟังติดต่อโดยใช้โทรศัพท์เข้ามาพูดคุยในรายการ ร้อยละ 90.00 เนื่องจากเป็นช่องทางที่สะดวก ง่ายจึงเป็นที่นิยมของผู้ฟังรายการในการเข้าสายเข้า สำหรับหัวข้อการพูดคุยส่วนมากเป็นเรื่องในชุมชน ร้อยละ 80.00 โดยเป็นเรื่องกิจกรรมในชุมชน ร้อยละ 70.00 และเนื่องจากนโยบายของผู้บริหารจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นที่มุ่งเน้นประโยชน์ต่อชุมชนระดับฐานรากเป็นหลัก อีกทั้งต้องการการส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกับชุมชน ผู้ดำเนินรายการจึงได้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม โดยเป็นกิจกรรมทอดผ้าป่าและการร่วมสนุกชิงของรางวัล ร้อยละ 30.00 และมีการคาดการณ์กิจกรรมในอนาคต ร้อยละ 70.00 โดยเป็นกิจกรรมช่วยเหลือเด็กกำพร้า และเด็กด้อยโอกาส กิจกรรมอนุรักษ์เพลงเก่าในอดีต กิจกรรม 1 ทุน 1 น้ำใจเพื่อลูกหลานไทย กิจกรรมช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมอนุรักษ์เพลงเก่าในอดีต กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาหมู่บ้าน กิจกรรมให้ผู้ฟังเล่นเกมส่งท้ายกิจกรรมพบปะสังสรรค์คนบันเทิงและการจับรางวัลในรายการ และกิจกรรมสานฝันสู่การเป็นนักจัดรายการ (มืออาชีพ) ซึ่งนอกจากจะตอบสนองต่อนโยบายของสถานีแล้ว ยังเป็นวิธีการสร้างเครือข่ายให้กับคนในชุมชนอีกด้วย ดังนั้น ผู้ดำเนินรายการจึงเปรียบเป็นตัวแทนของสถานีในการเป็นสื่อกลางเผยแพร่ แลกเปลี่ยนข่าวสารของชุมชน โดยมุ่งหมายให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด

ส่วนที่ 3 กลุ่มผู้ฟังรายการ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ประกอบด้วย

ตอนที่ 3.1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ภูมิลำเนา ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ และ ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน พบว่า

กลุ่มผู้ฟังรายการเป็นหญิงมากกว่าชาย มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี ร้อยละ 25.56 ซึ่งเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน ส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านขามเจริญ นับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 20.56 มีตำแหน่ง/บทบาท ในชุมชน เป็นลูกบ้าน

ตอนที่ 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรายการ ความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่เปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ฟังรายการ ความพึงพอใจในรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการและช่วงเวลาที่เปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ประสบการณ์ในการติดต่อกับสถานี สาเหตุที่ติดต่อกับรายการ กิจกรรมในอนาคตที่ผู้ฟังต้องการมีส่วนร่วม ระยะเวลาการเปิดรับข่าวสาร ประสบการณ์และความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม วันและเวลาการรับฟังรายการ ลักษณะการรับฟังรายการ แหล่งที่ทำให้รู้จักสถานี สถานที่รับฟังรายการ ประเภท รูปแบบ และเนื้อหารายการที่รับฟัง และ สำเนียงภาษาที่รับฟัง การเลือกรับฟังรายการของผู้ฟัง ความน่าเชื่อถือของผู้ดำเนินรายการ พบว่า

กลุ่มผู้ฟังรายการที่มีประสบการณ์ในการติดต่อกับสถานี โดยใช้โทรศัพท์ เป็นช่องทางในการติดต่อมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐชนัน ศรีชูชาติ (2547:103) ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้ฟังที่รับฟังรายการจากสถานีวิทยุ ม.ก.บางเขน (คลื่นความถี่ เอ เอ็ม 1107 กิโลเฮิร์ตซ์) โทรศัพท์เข้ามาถามคำถามจากผู้จัดรายการมากที่สุด สาเหตุที่ติดต่อเพราะต้องการคนพูดคุยซึ่งการโทรศัพท์เป็นช่องทางการสื่อสารแบบสองทางที่ผู้ฟังสามารถได้รับการตอบกลับจากผู้ดำเนินรายการได้ทันที สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติมา สุรสนธิ (2541: 65) ที่อธิบายถึง ลักษณะของการสื่อสารแบบต่างๆ

ว่า การสื่อสารในลักษณะสองทางเป็นกระบวนการสื่อสารที่ผู้รับมีโอกาสในการซักถาม แสดงความรู้สึกรับรู้ที่มีต่อสาร อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ส่งสารที่จะทราบว่า การสื่อสารครั้งนั้นของตนประสบผลสำเร็จหรือมีข้อบกพร่องอย่างไร มักเกิดขึ้นในกรณีผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถมองเห็นหน้าค่าตากัน หรือสามารถติดต่อถึงกันได้ เช่น การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือ รูปแบบการสื่อสารใหม่ๆ ที่เป็นเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทางการสื่อสารที่เน้นและให้ความสำคัญกับการตอบโต้เป็นอย่างมาก เช่น การโทรศัพท์ การคุยกันทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มผู้ฟังเคยเข้าร่วมกิจกรรมของจุฬปฏิบัติกรเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ร้อยละ 30.00 ได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมจากผู้ดำเนินรายการ โดยเข้าร่วม 1 ครั้ง/ปี ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมแสดงถึงการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ฟังอีกทางหนึ่ง

กลุ่มผู้ฟังได้รับฟังรายการของจุฬปฏิบัติกรเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมาแล้ว มีระยะเวลามากกว่า 12 เดือน ร้อยละ 45.56 ส่วนมากรับฟังทุกวัน ความถี่ในการรับฟัง 1 - 3 ชั่วโมง/ครั้ง ร้อยละ 45.00 รู้จักจุฬปฏิบัติกรเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น เพราะหมูนมาเจอโดยบังเอิญ วันและเวลาการรับฟังรายการของกลุ่มผู้ฟัง คือ วันจันทร์ – ศุกร์ 09.00 – 13.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 45.00 ลักษณะการรับฟังรายการ พบว่า กลุ่มผู้ฟังส่วนมากฟังเฉพาะรายการที่สนใจ โดยรับฟังรายการจากที่บ้าน ร้อยละ 68.89 เนื่องจาก จากการศึกษานี้พบว่ากลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายที่อาจจะใช้ที่บ้านเป็นสถานที่ประกอบอาชีพจึงสามารถรับฟังรายการในช่วงวันจันทร์ – ศุกร์ 09.00 – 13.00 น. ซึ่งเป็นช่วงวันเวลาการทำงานของผู้ประกอบอาชีพอื่น รับฟังรายการประเภทบันเทิง ร้อยละ 77.22 ในรูปแบบเพลงสลับสาระสั้น เนื้อหารายการเพลงสลับสาระสั้น รองลงมา คือ เนื้อหาด้านข่าว ร้อยละ 32.22 แสดงถึงความสนใจ และชื่นชอบในการรับฟังรายการ ประเภท รูปแบบ และเนื้อหาที่ให้ความบันเทิงเพื่อความเพลิดเพลิน การพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสำคัญ รองลงมาคือข่าวซึ่งมีความเคลื่อนไหวในชุมชน และเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั่วไป ในเรื่องความสนใจและความต้องการนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรจนา ไชยนิ-รันดร์กุล (2542: บทคัดย่อ) เรื่อง การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อสนองความต้องการข่าวสารของนิสิตจุฬาฯ ซึ่งพบว่า ลักษณะความสนใจและความชื่นชอบที่นิสิตมีต่อเนื้อหาข่าวสารประเภทต่าง ๆ นั้น เกิดจากความคาดหวังเพื่อนำไปใช้ในการตอบสนองความต้องการที่สำคัญสามประการ คือ ประการแรกด้านการตระหนักรู้เพื่อให้ทันโลกทันเหตุการณ์ ประการที่ 2 คือ สอนองความต้องการด้านการสร้างอัตลักษณ์ของตนเองเพื่อการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับสถานภาพและบทบาททางสังคม ประการสุดท้าย คือตอบสนองความต้องการด้านความบันเทิง เพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศักดิ์ สันติวงศกร (2548: บทคัดย่อ)

เรื่องการเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากสื่อของผู้สูงอายุในจังหวัด อุบลราชธานี พบว่า เนื้อหาข่าวสารที่กลุ่มผู้สูงอายุเลือกเปิดรับมากที่สุด คือข่าว และข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุษา จันทรประสาท (2535: 106) เรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี พบว่า เนื้อหารายการที่ผู้ฟังสนใจรับฟังส่วนใหญ่สนใจรับฟังเรื่องเกี่ยวกับการเกษตรกรรมในท้องถิ่น ส่วนด้านิงภาษาที่กลุ่มผู้ฟังเลือกรับฟัง จากการศึกษา พบว่า ผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นส่วนใหญ่เลือกรับฟังสำเนียงภาษาอีสาน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในท้องถิ่นทำให้เข้าใจง่าย เช่นเดียวกับงานวิจัยของกรिता สุขโกศล (2547: บทคัดย่อ) เรื่องกระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิทยุชุมชน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มผู้ฟังใช้ภาษาคำเมือง หรือ ภาษาเหนือในการสื่อสารซึ่งเป็นภาษาของท้องถิ่นจึงเลือกใช้ภาษาคำเมืองในการถ่ายทอดข่าวสารสู่ผู้ฟัง สำหรับรายการที่กลุ่มผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นส่วนใหญ่รับฟัง คือ รายการนันทนาการทุก หัก คิดเป็นร้อยละ 57.78 เป็นรายการเพลงลูกทุ่ง แทรกสาระ ในเรื่องความน่าเชื่อถือของผู้ดำเนินรายการรายการทางจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับความน่าเชื่อถือมาก โดยผู้ดำเนินรายการที่มีระดับความน่าเชื่อถือมากจากผู้ฟัง คือ สาวเมืองขอนแก่นใกล้เคียงกับ พระอาจารย์วาสนาและท่านอื่นๆดาบไม้ ไป่ข่าว และไฟโรจน์ เมืองชล ผู้ดำเนินรายการเหล่านี้ส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นผู้นำชุมชนผู้ฟังจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้ฟังให้ความเชื่อถือมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิระวรรณ ดันกรนันท์ (2542: 108) เรื่องการมีส่วนร่วมและบทบาทผู้นำชุมชนชาวไทยภูเขาในการจัดการวิทยุชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ผู้นำชุมชนทุกคนมีบทบาทอย่างมาก ทั้งในการให้ความรู้ และการระดมความคิดเห็นจากสมาชิกชุมชน รวมทั้งการวางแผนจัดการวิทยุชุมชน เนื่องจากผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่สมาชิกในชุมชนทุกคนให้การยอมรับ ก็สอดคล้องกับที่ วิระวรรณ ยังกิจการ (2545: 156) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุเพื่อชุมชน” ของจังหวัดน่าน พบว่า สภาพการสื่อสารภายในชุมชนที่พระสงฆ์ ผู้นำชุมชนมีความสำคัญ ทำให้ชาวบ้านเชื่อมั่น และรู้สึกภูมิใจในรายการเมื่อมีผู้นำหรือพระสงฆ์ที่ตนเองรู้จักมาร่วมในรายการ หลายครั้งที่ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการเพราะชื่นชมในการทำงานของผู้นำเหล่านั้น นอกจากนั้นแล้วกลุ่มผู้นำเหล่านั้นยังสามารถชักชวนคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม และรู้จักการใช้สื่อวิทยุของชุมชนได้อีกด้วย

ตอนที่ 3.3 ประโยชน์ที่ได้จากการเปิดรับรายการและข่าวจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการเปิดรับรายการและข่าวจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น พบว่า โดยรวมประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ฟังมีความคิดเห็นว่าได้รับประโยชน์มาก คือ เป็นเพื่อนคลายเหงา และทราบปัญหาในชุมชน ส่วนประโยชน์ที่ผู้ฟังมีความคิดเห็นว่าได้รับปานกลาง คือ นำข้อมูลมาใช้ในการชีวิตประจำวัน ทราบภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมแจ้งเหตุการณ์ในชุมชน สนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น และมีบทบาทอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ประโยชน์ที่ผู้ฟังได้รับนี้สอดคล้องกับรูปแบบ และ เนื้อหารายการที่นำเสนอจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นที่มีทั้งรายการบันเทิง และข่าวโดยเน้นให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และประสบการณ์ที่คนในท้องถิ่นให้ความสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง การนำเสนอรายการวิทยุชุมชนของ M.J.R. (1993 อ้างใน วิระวรรณ ชัยกิจการ, 2545) ดังนี้

1. เป็นเรื่องราวที่เพิ่งเกิดขึ้นของปัญหาต่างๆในชุมชน
2. เป็นเรื่องราวที่น่าเอาอย่าง หรือ เรื่องน่าขบข่อย
3. การอธิบายบริบททางสังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นตัวอย่งที่เกิดขึ้นในชุมชน
4. วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของชุมชน
5. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

ดังนั้น ผู้ฟังจึงได้รับประโยชน์จากการรับฟังรายการมากในด้านการเปิดรับข่าวสารเพื่อเป็นเพื่อนคลายเหงา พร้อมกันนั้นก็สามารถทราบปัญหาในชุมชนของตนด้วย

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นระหว่างตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยทางด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิสำเนา และ ปัจจัยด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการเปรียบเทียบความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ การเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่ในการรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟัง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิสำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน คนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานผู้วิจัย เนื่องจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นเป็นสื่อกระจายเสียงที่มุ่งเสนอสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อชุมชน โดย ผู้ดำเนินรายการมีกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสนอรายการให้กับกลุ่มผู้ฟังทั่วไป และเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมกิจกรรม รวมทั้งเป็นผู้ดำเนินรายการโดยไม่จำกัดเพศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าผู้ฟังทั้งเพศชาย และหญิงก็สามารถรับฟังได้ ดังนั้น ความแตกต่างของเพศ ไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้านความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานผู้วิจัย เนื่องจากกลุ่มผู้ฟังของจุดปฏิบัติการวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น มีช่วงอายุเฉลี่ยระหว่าง 46 – 55 ปี อยู่ในวัยผู้ใหญ่ นิยมรูปแบบเนื้อหารายการที่ให้ความบันเทิง เพื่อความเพลิดเพลิน การพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสำคัญ รองลงมาคือข่าวซึ่งเป็นความเคลื่อนไหวในชุมชน และเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั่วไป ซึ่งตรงกันข้ามกับผลการศึกษาของชนานันท์ คงธนาฤทธิ์ (2546, อ้างถึง ประมะ สตะเวทิน: 2538) เกี่ยวกับปัจจัยอายุต่อพฤติกรรมการสื่อสาร ว่า คนที่อายุมากมักเปิดรับข่าวสารประเภทหนักๆ มากกว่าเพื่อความบันเทิง ส่วนคนอายุน้อยชอบเปิดรับข่าวสารด้านความบันเทิง อีกทั้ง รายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นเสนอรายการเพื่อความรู้ และ ความบันเทิง โดยส่วนมากเป็นรายการเพลง อย่างไรก็ตาม ความนิยมรับฟังรายการเพลง และรายการข่าวของกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมีความใกล้เคียงกัน และเพื่อความเพลิดเพลิน การพักผ่อนหย่อนใจ ในวัยแตกต่างกันก็สามารถรับฟังรายการเพื่อความบันเทิงได้ นั่นคือ ผู้ฟังที่มีอายุที่แตกต่างกัน ไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้านความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 1.3 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะเนื้อหารายการเป็นรายการเพลงซึ่งช่วยผ่อนคลายอารมณ์ และ รายการที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารในชุมชนในเรื่องชีวิตความ

เป็นอยู่ การแจ้งเหตุ การร้องเรียนเรื่องในชุมชน เมื่อรับฟังจึงได้รับประโยชน์ และสามารถรับฟังรายการได้ทุกวัน กลุ่มผู้ฟังที่มีอาชีพแตกต่างกันจึงสามารถเปิดรับข่าวสารได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุกัญญา อัมพันแสง: 2546 เรื่อง การเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากการรับฟัง รายการข่าวสารความรู้ทางหอกระจายข่าวในเขตตำบลหนองตาด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการ และ สอดคล้องกับแนวคิดของพรทิพย์ วรกิจโกศาทร: 2539 ที่ว่าผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ เช่น ฟังข่าวที่จะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เป็นต้น และผู้รับสารจะต้องการข่าวสารที่สะดวกในการได้มา

สมมติฐานที่ 1.4 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความถี่ในการรับฟังรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันอาจมีอายุ และการประกอบอาชีพต่างกัน จึงมีความสะดวกในการรับฟังรายการต่างกันไปด้วย แต่ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ อาจเป็นเพราะผู้ดำเนินรายการเป็นบุคคลในชุมชนที่ผู้ฟังรู้จัก จึงให้ความเชื่อถือไม่แตกต่างกัน และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายการเพลง และข่าวในชุมชน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย จึงทำให้ผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับใดก็เข้าใจได้ ดังนั้น ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 1.5 รายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่มีรายได้แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นสอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐชนน ศรีสุชาติ: 2547 เรื่อง ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ฟังที่มีต่อรายการวิทยุ “เปิดโลกสื่อสาร” พบว่า กลุ่มผู้ฟังที่มีรายได้แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการรับฟังรายการวิทยุ“เปิดโลกสื่อสาร” แต่รายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 1.6 ศาสนามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า ศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานผู้วิจัย นั่นคือ กลุ่มผู้ฟังที่นับถือศาสนาแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองที่ขอนแก่น เพราะกลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่ นับถือพุทธศาสนา จึงมีความเชื่อและวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน

สมมติฐานที่ 1.7 ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง เนื่องจากกลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนเดียวกับที่ตั้งของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นจึงสามารถรับฟังได้ชัดเจนมากกว่าผู้ที่อยู่ต่างภูมิลำเนา ประกอบกับการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนจึงมีความใกล้ชิด และมีประสบการณ์

ในชุมชนใกล้เคียงกัน กลุ่มผู้ฟังที่มีภูมิฐานะแตกต่างกัน จึงมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการรับฟัง แต่ภูมิฐานะไม่มีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในภูมิฐานะใกล้เคียงกันมีสภาพแวดล้อมธรรมเนียมปฏิบัติใกล้เคียงกัน รวมทั้งผู้ดำเนินรายการส่วนมากเป็นคนในชุมชน เป็นผู้นำความคิดซึ่งมีความใกล้ชิดกับบุคคลในชุมชนซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นในบางเรื่อง ผู้ฟังรายการจึงมักขอคำแนะนำปรึกษา หรือ พுகุญในรายการโดยความรู้สึกใกล้ชิดและเชื่อถือ สามารถตอบสนองความต้องการข่าวสารของผู้ฟังได้ ซึ่งจากแนวคิดของพีระ จิระโสภณ: 2544 กล่าวถึง ผู้นำความคิดเห็นว่าผู้นำความคิดเห็น มักจะมีลักษณะไม่แตกต่างไปจากผู้ตามมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นผู้นำความคิดเห็น ผู้นำกับผู้ตาม ต้องมีความสัมพันธ์ค่อนข้างใกล้ชิด แต่โดยทั่วไปผู้นำความคิดเห็นมักมีการศึกษา มีรายได้ หรือ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมสูงกว่าเล็กน้อย มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเฉพาะเรื่อง เช่น เรื่อง สันติภาพ เรื่องการเลือกตั้ง เรื่องสุขอนามัย เรื่องเกษตรกรรม หรือ เรื่องการทำมาหากิน เป็นต้น และในส่วนประโยชน์จากการรับฟังรายการนั้น จากแนวคิดของ แคมป์ และคณะ(1974 อ้างถึงใน พีระ: 2544) เกี่ยวกับความต้องการในการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของตนเอง ว่า กลุ่มผู้รับสารเป็นผู้ที่ใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของตน ซึ่งตรงกับหน้าที่ของสื่อมวลชน ที่มีหน้าที่ต่างๆ กัน เพื่อสนองความต้องการของผู้รับสาร เช่น หน้าที่ในการเสนอข่าว การให้ความบันเทิง และพักผ่อนหย่อนใจ การเป็นสื่อเพื่อการติดต่อกับสังคม และการเสริมสร้างลักษณะส่วนบุคคลให้แก่ผู้รับสาร เป็นต้น ซึ่งรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมุ่งที่จะทำ หน้าที่ดังกล่าวเช่นกันเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชน ดังนั้น ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และการได้รับประโยชน์จากการรับฟังรายการ กลุ่มผู้ฟังที่มีภูมิฐานะแตกต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับ ข่าวสารจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

สมมติฐานที่ 2.1 รูปแบบรายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
 จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง และ ความเชื่อถือผู้
 ดำเนินรายการซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า ผู้ฟังส่วนใหญ่รับฟังรายการรูปแบบเพลงสลับสาระสั้น
 ร้อยละ 50.00 อาจเป็นเพราะรายการส่วนใหญ่ของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมือง
 ขอนแก่นเป็นรายการเพลงซึ่งเป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิง โดยในรายการผู้ดำเนินรายการได้แทรกความรู้
 เรื่องสาระนั้นเกี่ยวกับสุขภาพ คติสอนใจ และเปิดสายให้ผู้ฟังเข้ามาพูดคุยด้วย รวมทั้งรายการเพลงที่
 ได้รับความนิยมจากชาวชุมชน เป็นรายการเพลงลูกทุ่งผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาท้องถิ่นอีสาน และพูดคุย
 อย่างเป็นกันเองกับผู้ฟัง สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบรายการ ของ นภภรณ์ อัจฉริยะกุล และ
 ชีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ: 2545 ว่า รายการเพลงเป็นรายการที่มีความสำคัญและได้รับความสนใจจากผู้ฟัง
 อย่างมาก เพราะเป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิงอย่างแท้จริงแต่การจัดรายการเพลงให้น่าฟัง เป็นที่นิยม
 ควรต้องมีเอกภาพและความหลากหลายในรายการ การสร้างเอกภาพในรายการเพลง หมายถึง ในรายการหนึ่ง
 ควรเลือกจัดเฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่งเพียงประเภทเดียว เช่น จัดเพลงลูกทุ่ง หรือไทยสากลก็ตกลง
 ใจจัดประเภทเดียว ส่วนการสร้าง ความหลากหลาย หมายถึง ความหลากหลายในแต่ละเพลงซึ่งมีอยู่แล้ว เช่น
 ความหลากหลายในเสียงนักร้อง หญิง-ชาย ความหลากหลายในจังหวะเร็ว-ช้า เป็นต้น รูปแบบรายการแตกต่างกัน
 จึงไม่มีความสัมพันธ์ กับ ความถี่การรับฟัง และความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ แต่รูปแบบรายการมี
 ความสัมพันธ์ กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 รายการของจุด
 ปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นส่วนใหญ่เป็นรายการเพลงแทรกสาระ เป็นรูปแบบ
 รายการเพลงที่มุ่งให้ความเพลิดเพลินเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ช่วยเป็นเพื่อนคลายเหงา แต่ก็ยังมีรายการที่มุ่ง
 ประโยชน์ของชุมชนในรูปแบบอื่นๆด้วย เนื่องจากรูปแบบรายการแต่ละรายการมีการนำเสนอต่างกัน
 เพื่อให้รายการน่าสนใจ และเหมาะกับเนื้อหารายการ ทำให้ผู้ฟังไม่เกิดความเบื่อหน่าย ราคายู หรือเลิก
 รับฟังมีสมาธิในการฟังข่าวสารที่ผู้ดำเนินรายการนำเสนอจึงจะได้รับประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของ
 รายการ

ดังนั้น รูปแบบรายการที่แตกต่างกันจึงมีความสัมพันธ์ กับ การเปิดรับข่าวสารของ
 จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้าน ประโยชน์ที่ได้รับจากการ
 รับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 2.2 เนื้อหารายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า เนื้อหารายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่รับฟังเนื้อหารายการเพลงสลับสาระสั้น (38.89) ใกล้เคียงกับเนื้อหาข่าว (32.22) เพราะสัดส่วนรายการที่น่าสนใจมีส่วนของรายการบันเทิงมากที่สุด ส่วนสัดส่วนของรายการข่าว และรายการความรู้มีน้อยกว่า ดังนั้น เนื้อหารายการที่มีความแตกต่างกันจึงมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้านความถี่การรับฟัง แต่เนื้อหารายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะสัดส่วนของรายการบันเทิงที่มีมาก และกลุ่มผู้ฟังให้ความสนใจกับรายการเพลงซึ่งเป็นรายการที่มุ่งให้ประโยชน์ในการพักผ่อน คลายเหงา รวมทั้งผู้ดำเนินรายการพูดคุยด้วยความเป็นกันเองกับผู้ฟัง จึงทำให้เนื้อหารายการที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของอนุตรา พรทวี (2544: 126) เรื่อง ความต้องการรายการวิทยุชุมชนของผู้ฟังในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีเนื้อหาประเภทข่าวในรายการวิทยุชุมชนมากที่สุด รองลงมา คือ สาระความรู้ น้อยที่สุด คือ บันเทิง ซึ่งผลที่ออกมาต่างกับพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการของกลุ่มตัวอย่างฟังรายการบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าว และสุดท้ายคือ สาระความรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายการวิทยุในปัจจุบันมีสัดส่วนรายการประเภทบันเทิงมากกว่ารายการประเภทอื่นๆ ทำให้ทางเลือกของผู้ฟังน้อยลง ทั้งนี้แต่ละบุคคลก็ย่อมมีวัตถุประสงค์ หรือ ความต้องการที่จะใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของตนด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน

สมมติฐานที่ 2.3 ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ ดำเนินรายการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานผู้วิจัย ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ฟังเลือกรับฟังรายการที่ใช้สำเนียงภาษาอีสาน ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นเป็นส่วนมาก รองลงมา คือ รับฟังได้ทั้งสำเนียงภาษาอีสาน และ สำเนียง ภาษากลาง และน้อยที่สุด คือ เลือกรับฟังสำเนียงภาษากลางเพียงอย่างเดียว ซึ่งรายการของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมากกว่าครึ่งใช้สำเนียงภาษาอีสานซึ่งเป็น ภาษาที่ใช้ท้องถิ่นอยู่แล้ว อีกทั้งผู้ดำเนินรายการมีความใกล้ชิดกับคนในชุมชน มีพื้นฐานวัฒนธรรม และประสบการณ์ในชุมชนเหมือนกัน ผู้ฟังจึงเข้าใจข่าวสารที่ผู้ดำเนินรายการถ่ายทอดได้ง่าย รวมทั้ง กลุ่มผู้ฟังก็สามารถเปิดรับได้ทั้งสำเนียงภาษาอีสาน และภาษากลางซึ่งไม่ใช่ภาษาท้องถิ่นแต่เป็น ภาษากลางที่ใช้ติดต่อกับสื่อสารกับบุคคลทุกภาคของประเทศ ดังนั้นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารแตกต่าง กันไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมือง ขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 2.4 ช่วงเวลานำเสนอรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลานำเสนอรายการ กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น พบว่า ปัจจัยช่วงเวลานำเสนอรายการ ไม่มี ความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นใน ด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานผู้วิจัย โดยผลการศึกษา พบว่า ช่วงเวลาการ รับฟังรายการของกลุ่มผู้ฟังส่วนมาก คือ เวลา 09.00 – 13.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาระหว่างวันที่กลุ่ม ผู้ฟังส่วนใหญ่กำลังทำงาน และมีรายการที่เป็นเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในชุมชนที่ผู้ฟังนิยมรับฟัง ในช่วงเวลานี้ ประกอบกับในชุมชนแต่ละแห่งมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันช่วงเวลาการเปิดรับฟังรายการ จึงแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้น ช่วงเวลานำเสนอรายการที่แตกต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง

ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง ซึ่งไม่ตรงกับผลการศึกษาของ นพดล ไหมคำม (2546: บทคัดย่อ) เรื่อง ความต้องการการเรียนรู้ผ่านรายการวิทยุด้านการเกษตรของเกษตรกร ในอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งพบว่า เกษตรกรเลือกรับฟังรายการที่มีประโยชน์ต่ออาชีพและนิยมรับฟังรายการวิทยุมากที่สุดเวลา 07.01 - 09.00 น. ส่วนผลการศึกษาของอนุตรา พรทวี (2544: 129) เรื่อง ความต้องการรายการวิทยุชุมชนของผู้ฟังในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร พบว่า ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังวิทยุมากที่สุด คือ 21.00 น. เป็นต้นไป และต้องการให้รายการวิทยุชุมชนออกอากาศในช่วงค่ำ คือ 18.00 น. เป็นต้นไป เนื่องจากเป็นเวลาที่เสร็จสิ้นจากการทำงานจึงใช้สื่อวิทยุผ่อนคลายอารมณ์และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ จะเห็นได้ว่าในชุมชนแต่ละแห่งมีช่วงเวลาการเปิดรับฟังรายการไม่เท่ากัน

สมมติฐานที่ 2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง แต่การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการ นั่นคือ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ในด้านความถี่การรับฟัง แต่การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการ อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ชาวชุมชนมีส่วนร่วมในระดับของผู้ฟัง กล่าวคือ มีส่วนติชม แนะนำรายการ โทรศัพท์ร่วมพูดคุยแสดงความคิดเห็น ร้องเรียนปัญหาภายในชุมชน และร่วมงานเวทีสัญจรต่างๆ มีคนในชุมชนส่วนน้อยที่จะมีส่วนร่วมในฐานะผู้ร่วมผลิตรายการ และผู้บริหารวางแผนนโยบาย การมีส่วนร่วมของผู้ฟังจึงสัมพันธ์กับความถี่การรับฟัง

อย่างไรก็ตาม เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นเนื้อหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับชุมชน รวมทั้งผู้บริหาร
ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ที่คนในชุมชนรู้จัก ผู้ดำเนินรายการจึงได้รับความเชื่อถือจากผู้ฟัง และผู้ฟัง
ได้รับประโยชน์จากการรับฟัง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการ
เปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้านความเชื่อถือผู้
ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของผู้ดำเนินรายการ และกลุ่มผู้ฟังรายการ รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของผู้ฟังรายการจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ลักษณะการดำเนินงานรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ ช่วงเวลาที่นำเสนอ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการที่มีความสัมพันธ์ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 5 คน กลุ่มผู้ดำเนินรายการ จำนวน 10 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ฟังจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2548 จำนวน 180 คน ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ได้รับจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น รวบรวมจากกลุ่มผู้ฟังที่ติดตามรับฟังรายการต่างๆ ในเดือนกรกฎาคม 2548

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนแรกได้ใช้การพรรณนาเพื่อวิเคราะห์การบริหารงานทั่วไปของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ นโยบาย แผนการดำเนินงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการบริหาร ส่วนที่สองใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำของผู้ดำเนินรายการ ส่วนที่สาม ได้แก่ กลุ่มผู้ฟังรายการ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยทางด้านการสื่อสาร ส่วนสุดท้าย คือ ทดสอบสมมุติฐานหาความสัมพันธ์โดยใช้ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นก่อตั้งเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2547 ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้จัดทะเบียนการร่วมจัดตั้งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของกรมประชาสัมพันธ์ มีคณะกรรมการบริหารสถานีสี่ทั้งหมด 5 คน มีอำนาจ และหน้าที่ในการวางนโยบายการดำเนินงาน และวางแผนการดำเนินงาน

กลุ่มผู้ดำเนินรายการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.00 มีอายุระหว่าง 10 – 20 ปี ร้อยละ 50.00 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็น พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่บ้านหนองขาม ร้อยละ 40.00 นับถือศาสนาพุทธ

กลุ่มผู้รับฟังรายการเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.11 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 48.89 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 46 – 55 ปี ร้อยละ 25.56 ภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านขามเจริญ ร้อยละ 39.44 รองลงมาคือ บ้านหนองขาม ร้อยละ 20.00 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98.89 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.00 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 20.56 รองลงมาคือ มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 17.78 ใกล้เคียงกับอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 16.67 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 55.00 และส่วนใหญ่มีตำแหน่ง/บทบาทในชุมชนเป็นลูกบ้าน ร้อยละ 85.00

ข้อมูลด้านการดำเนินงาน รูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่นำเสนอของ จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

พบว่า นโยบายของผู้บริหารจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมุ่งเน้นประโยชน์ต่อชุมชนระดับฐานรากเป็นหลักโดยไม่เน้นธุรกิจ ต้องการให้วิทยุเป็นสื่อกลางของชุมชนในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสนอรายการที่ให้ความรู้ ความบันเทิง ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เสนอรูปแบบที่หลากหลาย มีการควบคุมคุณภาพรายการ การพัฒนาบุคลากร การวางแผนเทคนิค การจัดหารายได้ และการส่งเสริมกิจกรรมร่วมกับชุมชน ซึ่งเน้นให้ผู้ดำเนินรายการแต่ละรายการอยู่ในข้อบังคับ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคม นำเสนอเนื้อหารายการโดยคำนึงถึง

ประโยชน์ของชุมชนมากที่สุด นำไปสู่ขั้นตอนการดำเนินงานโดยผ่านทางกลุ่มผู้ดำเนินรายการซึ่งรับนโยบายของสถานีเป็นผู้ปฏิบัติการจริง

ในส่วนของผู้ดำเนินรายการ พบว่า จัดทำรายการประเภทบันเทิงมากที่สุด ร้อยละ 80.00 รองลงมาจัดทำรายการประเภทความรู้ ร้อยละ 20.00 โดยส่วนใหญ่ไม่มีการโฆษณา หรือ การบริการธุรกิจในการรายการ ร้อยละ 60.00 จัดทำรูปแบบรายการเพลงแทรกสาระมากที่สุด ร้อยละ 70.00 เนื้อหารายการที่จัดทำมากที่สุด คือ เพลงแทรกสาระ ร้อยละ 90.00 รองลงมา คือ เนื้อหาด้านสุขภาพอนามัย ร้อยละ 30.00 มุ่งเน้นกลุ่มผู้ฟังทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 90.00 รองลงมา คือ กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 50.00 เปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นทุกคน ติดต่อโดยใช้โทรศัพท์ ร้อยละ 90.00 ส่วนใหญ่พูดคุยกับผู้ฟังเกี่ยวกับเรื่องในชุมชน ร้อยละ 80.00 นอกจากนี้ได้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ร้อยละ 60.00 โดยเป็นกิจกรรมทอดผ้าป่าและการร่วมสนุกชิงของรางวัล ร้อยละ 30.00 และคาดว่าในอนาคตจะมีกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมอีก คิดเป็นร้อยละ 70.00

ส่วนผู้ฟังรายการ พบว่า กลุ่มผู้ฟังรายการเคยติดต่อกับสถานี ร้อยละ 47.22 โดยใช้โทรศัพท์ ร้อยละ 42.78 เป็นช่องทางที่มีผู้ติดต่อมากที่สุด เพราะส่วนใหญ่ต้องการคนพูดคุย ร้อยละ 15.56 รองลงมา คือ ต้องการเผยแพร่ข่าวสารในชุมชน ร้อยละ 14.44 กลุ่มผู้ฟังมีระยะเวลาในการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นมากกว่า 12 เดือน ร้อยละ 45.56 ส่วนมากฟังทุกวัน ร้อยละ 45.56 ส่วนใหญ่รับฟังรายการที่บ้าน ร้อยละ 68.89 มีความถี่การรับฟัง 1 - 3 ชั่วโมง/ครั้ง ร้อยละ 45.00 ฟังรายการวันจันทร์ – ศุกร์ 09.00 – 13.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 45.00 รองลงมา คือ วันจันทร์ – ศุกร์ 05.00 – 09.00 น. ร้อยละ 40.56 ลักษณะการเปิดรับ คือ ส่วนมากฟังเฉพาะรายการที่สนใจ ร้อยละ 37.78 โดยรับฟังประเภทรายการบันเทิง ร้อยละ 77.22 ในรูปแบบเพลงสลับสาระสั้น ร้อยละ 50.00 และมีเนื้อหารายการเป็นเพลงสลับสาระสั้น ร้อยละ 38.89 จำนวนครั้งหนึ่งของกลุ่มผู้ฟังเลือกรับฟังสำเนียงภาษาอีสาน ร้อยละ 50.00 เลือกรับฟังรายการนักคนลูกทุ่ง ร้อยละ 57.78 รองลงมา คือ รายการ อบอุ่นที่รัก ร้อยละ 56.67 ส่วนความน่าเชื่อถือของผู้ดำเนินรายการ โดยรวมอยู่ในระดับความน่าเชื่อถือปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 โดยผู้ดำเนินรายการที่มีระดับความน่าเชื่อถือมาจากผู้ฟัง คือ สาวเมืองขอนแก่น

ประโยชน์ที่ได้จากการเปิดรับรายการและข่าวจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

กลุ่มผู้รับฟังรายการมีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับประโยชน์มาก คือ เป็นเพื่อนคลายเหงา ทราบปัญหาในชุมชน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่วนประโยชน์ที่ผู้ฟังมีความคิดเห็นว่าได้รับปานกลาง คือ นำข้อมูลมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทราบภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมแจ้งเหตุการณ์ในชุมชน สนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น และมีบทบาทอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม กับ ปัจจัยด้านการสื่อสาร ใช้ค่าสถิติ $\chi^2 - \text{square}$ สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติกำหนดไว้ที่ระดับ .05 โดยแยกสมมติฐานเพื่อทดสอบ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้รับฟัง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ศาสนา ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้
ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมุติฐานที่ 1.3 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความ
พร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์
ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้
ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมุติฐานที่ 1.4 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการ
เตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง แต่ ระดับการศึกษา
ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน
ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

สมมุติฐานที่ 1.5 รายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความ
พร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์
ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง และประโยชน์
ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ แต่รายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม
วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ

สมมติฐานที่ 1.6 ศาสนามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ศาสนาไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 1.7 ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง แต่ภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้านความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วงเวลานำเสนอรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ กับ การเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

สมมติฐานที่ 2.1 รูปแบบรายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รูปแบบรายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้านความถี่การรับฟัง และความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ

สมมติฐานที่ 2.2 เนื้อหารายการ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการ
เตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า เนื้อหารายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง แต่เนื้อหารายการ
ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมือง
ขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 2.3 ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทย์ชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้
ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิหุขุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการ

สมมติฐานที่ 2.4 ช่วงเวลานำเสนอรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทย์ชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้
ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยช่วงเวลานำเสนอรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

สมมติฐานที่ 2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของ
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิฤตชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้แก่ ความถี่การรับฟัง ความเชื่อถือผู้
ดำเนินรายการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟัง

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความถี่การรับฟัง แต่การมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในด้าน ความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการ และ ประโยชน์ที่ได้จากการรับฟังรายการ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานีได้ตั้งเป้าหมายการจัดตั้งจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นในการมุ่งเน้นประโยชน์ต่อชุมชนระดับฐานรากเป็นหลักโดยไม่มุ่งเน้นธุรกิจ แต่ต้องการให้วิทยุเป็นสื่อกลางของชุมชน ในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสนอรายการที่ให้ความรู้ความบันเทิง ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ในด้านการเกษตร การประกอบอาชีพ การศึกษา เป็นสื่อกลางให้กับภาครัฐในการรณรงค์ และการรับเรื่องร้องเรียน รวมทั้งเป็นสื่อกลางเผยแพร่แลกเปลี่ยนข่าวสารของชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยได้กำหนดสัดส่วนประเภทรายการ คือ รายการประเภทข่าว 20% รายการประเภทความรู้ 30% รายการประเภทบันเทิง 40% และ อื่นๆ 10%

ในส่วนของกลุ่มผู้ฟัง ส่วนใหญ่เลือกรับฟังรายการที่สนใจประเภทรายการบันเทิง และ ข่าวสาร โดยนิยมรับฟังรายการกันคนลูกทุ่ง อบอุ่น ที่รัก และ ข่าวต้นชั่วโมงของสถานีวิทยุ ม.ก. โดยกลุ่มผู้ฟังรายการมีความเห็นว่า ควรมีการเพิ่มรายการประเภทข่าว และ ความรู้ที่มีเนื้อหาด้านการเกษตร ทั้งควรเพิ่มเนื้อหาด้านสุขภาพอนามัย ธรรมะ การศึกษา ข่าวความเคลื่อนไหวทั่วไป ความเคลื่อนไหวในชุมชน และรายการสำหรับเด็ก เยาวชน

ดังนั้น ผู้บริหารสถานี่จึงควรเพิ่มสัดส่วนรายการประเภทข่าว และ ความรู้ ที่มีเนื้อหาด้านการเกษตรสำหรับผู้ประกอบอาชีพโดยตรง และผู้ที่ทำการเกษตรในครัวเรือน ในชุมชนด้วย ทั้งควรเพิ่มเนื้อหาด้านสุขภาพอนามัย ธรรมะ การศึกษา ข่าวความเคลื่อนไหวทั่วไป ความเคลื่อนไหวในชุมชน และรายการสำหรับเด็ก เยาวชน เพื่อความหลากหลายของรายการที่จะช่วยสร้างประโยชน์ให้กับคนในชุมชนมากยิ่งขึ้นในด้านการเพิ่มพูนความรู้ ความคิดในการดำรงชีวิต ตลอดจนเพื่อพัฒนาชุมชนของตน ตามเป้าหมายของการจัดตั้งสถานี่

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ดำเนินรายการ

จากการศึกษา พบว่า ผู้ดำเนินรายการจัดทำรายการเพลงแทรกสาระมากที่สุด รองลงมา คือ รายการด้านสุขภาพ และ ข่าว กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ฟังทั่วไปซึ่งใช้โทรศัพท์เป็นช่องทางการติดต่อกับผู้ดำเนินรายการ ทั้งนี้กลุ่มผู้ฟังรายการได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ดำเนินรายการควรปรับปรุงลีลาการนำเสนอ ปรับปรุงน้ำเสียง ควรออกเสียงภาษาให้ชัดเจน ควรมีเอกลักษณ์ของตนเอง ไม่ควรพูดขณะเปิดเพลง และ สถานี่ควรมีมาตรการเพื่อให้ผู้ดำเนินรายการมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ให้มีการสอบผู้ประกาศ

ดังนั้น จะเห็นว่า ผู้ดำเนินรายการมีความสำคัญต่อการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น เพราะเปรียบเป็นตัวแทนของสถานี่ในการเป็นสื่อกลางเผยแพร่ แลกเปลี่ยนข่าวสารของชุมชน ดังนั้น ผู้ดำเนินรายการจึงควรให้ความสำคัญกับน้ำเสียง ลีลาการนำเสนอ การออกเสียง และ การใช้ภาษาที่ถูกต้องชัดเจน ที่สำคัญควรรักษามารยาทในการดำเนินรายการ เช่น ไม่ควรคุยโทรศัพท์ส่วนตัวระหว่างดำเนินรายการ ไม่ควรพูดถ้อยคำที่ไม่สุภาพ เป็นต้น ซึ่งนอกจากผู้ดำเนินรายการแล้ว สถานี่ควรมีการตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อให้รายการของสถานี่มีความน่าสนใจ และ ส่งผลต่อการเปิดรับของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐ

จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่นได้รับการร้องเรียนจากกลุ่มผู้ฟัง เรื่อง ผลการรับฟังไม่ชัดเจนเนื่องจากคลื่นความถี่อื่นทับซ้อนและ กลุ่มผู้รับฟังรายการมีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงคลื่นให้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลจากความไม่

พร้อมในการจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อทำหน้าที่กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม

ดังนั้น ภาครัฐจึงควรจัดระเบียบจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน เรื่อง คลื่นความถี่ เพื่อแก้ปัญหาการทับซ้อนคลื่นสัญญาณระหว่างวิทยุชุมชน วิทยุชุมชนหลัก และ คลื่นความถี่อื่น อย่างไรก็ตาม ชุมชนควรมีส่วนร่วมตรวจสอบ แนะนำการนำเสนอ ประเภท เนื้อหารายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนในพื้นที่ของตนด้วยว่าตรงต่อความต้องการของชาวชุมชนหรือไม่ เพื่อให้จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนเป็นวิทยุเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการรายการและคุณสมบัติของผู้ดำเนินรายการวิทยุชุมชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางกำหนดนโยบายการบริหาร และการปรับปรุงคุณภาพรายการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชาวชุมชนอย่างแท้จริง

2. ควรมีการศึกษากการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ภายหลังจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ประกาศใช้เพื่อเปรียบเทียบนโยบายบริหาร ประเภท เนื้อหารายการ และผลกระทบต่อประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงอื่นๆที่จะเกิดขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมประชาสัมพันธ์. 2547. เอกสารเผยแพร่ เรื่อง "กฎหมาย และ มติ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ วิทยุชุมชน. กรุงเทพมหานคร. (อัคราณา).

กองงานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ (กทช.). 2545. การดำเนินการวิทยุชุมชน. กรมประชาสัมพันธ์. (อัคราณา).

_____. มปป. กรมประชาสัมพันธ์กับการดำเนินการวิทยุชุมชน. กรมประชาสัมพันธ์. (อัคราณา).

_____. 2545. ระเบียบวาระการประชุมการพิจารณาจัดสรรเวลาออกอากาศรายการเพื่อชุมชน ทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ 13 พฤษภาคม 2545. กรมประชาสัมพันธ์. (อัคราณา).

กิตติมา สุรสนธิ. 2541. ความรู้ทางการสื่อสาร. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์.

กิตติศักดิ์ เชื้อแดง. 2542. บทบาทของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมในการ บริหารท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (online). www.grad.chula.ac.th/Abstrac42/Com_Artshtm. 28 ต.ค. 2548.

คอลิน เฟรเซอร์ และ โซเนีย เรสเตอร์โพ เอสตราดา. 2001. คู่มือวิทยุชุมชน: UNESCO. (อัคราณา)

จันทร์เพ็ญ ปริญญาวิวัฒน์กุล. 2542. การเปิดรับสาร การจดจำ และทัศนคติเกี่ยวกับการโฆษณา ลินค้าในกิจกรรมเกมทางรายการวิทยุของกลุ่มวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (online). www.grad.chula.ac.th/Abstrac42/Com_Artshtm. 28 ต.ค. 2548.

จิระวรรณ ตันกรานันท์. 2542. การมีส่วนร่วมและบทบาทผู้นำชุมชนชาวไทยภูเขาในการจัดการ
วิทย์ชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์. 2543. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การยอมรับการบริโภค
สิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐนันท์ ศรีชูชาติ. 2547. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ฟังที่มีต่อรายการวิทยุ "เปิดโลกสื่อสาร": ศึกษา
เฉพาะกรณีกลุ่มผู้ฟังที่รับฟังทางสถานีวิทยุ ม.ก., วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ต่อศักดิ์ พรหมสุวรรณ. 2549. ผู้อำนวยการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคน
เมืองขอนแก่น. สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2549.

ตำบลบ้านเปิด (online). www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=400115.
31 สิงหาคม พ.ศ. 2548

ธนวิ บุญลือ. 2544. การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร
พัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภคณ ใหม่คามิ. 2546. ความต้องการการเรียนรู้ผ่านรายการวิทยุด้านการเกษตรของเกษตรกรใน
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นภาพรณ อัจฉริยะกุล และอมรมาศ คงธรรม. 2545. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

นภาพรณ อัจฉริยะกุล และธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ. 2545. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

เรียง ขจรศิลป์. 2545. สถิติวิจัย1 (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: หจก.พี.เอ็น.การพิมพ์.

ปรมะ สตะเวทิน. 2541. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 9-15.
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. 2539. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-8.
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พระสมุหवासนา อนาลโย. 2549. กรรมการและผู้จัดรายการธรรมะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น. สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2549.

พิทักษ์ศักดิ์ ทิศาภาคย์. 2546. การจัดการภาวะวิกฤติของรายการวิทยุเพื่อสาธารณะ: กรณีศึกษา
“รายการร่วมด้วยช่วยกัน”. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
สื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พีระ จิระโสภณ. 2544. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15.
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภริตพร สุขโกศล. 2547. กระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิทยุ
ชุมชน อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร. 2545. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์
หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รจนา ไชยนิรันดร์กุล. 2542. การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อสนองตอบความต้องการข่าวสารของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. 2540. กรุงเทพฯ: บริษัท เจ ฟิล์ม โปรเซส จำกัด.

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช... ฉบับลงประชามติ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รุ่งนภา เวียงชัยภูมิ. 2549. หัวหน้าฝ่ายรายการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น. สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2549.

ลักขณา คล้ายแก้ว. 2547. วิทยุชุมชนในประเทศไทยระหว่างปี 2541 – 2545: กรณีศึกษาเปรียบเทียบสถานีวิทยุชุมชนของ 4 องค์กร. นิเทศศาสตร์ปริทัศน์ 8 (1): 61-77.

วีระวรรณ ยังกิจการ. 2545. การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุชุมชน” ของจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงกรานต์ แข็งฤทธิ์. 2549. หัวหน้าจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น. สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2549.

สมศักดิ์ สันติวงศกร. 2548. การเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อของผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานี. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุกัญญา อัมพันธ์แสง. 2546. การเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการข่าวสารความรู้ทางหอกระจายข่าวในเขตตำบลหนองตาด จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุระชัย ชูผลกา. 2547. เส้นทางวิทยุชุมชนกับความเป็นพื้นที่สาธารณะ. วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์ 1: 209-240.

สุรินทร์ แปลงประสพโชค. 2548. วิทยุชุมชน(Community Radio). เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรการประชาสัมพันธ์: สถาบันการประชาสัมพันธ์. (อัคราเนนา)

สำนักงานกฤษฎีกา. 2550. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ 26 มิถุนายน 2550.

เสาร์ ชุนพิบูลย์. 2549. กรรมการฝ่ายอำนวยการจัดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น. สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2549.

อนุตรา พรทวี. 2544. ความต้องการรายการวิทยุชุมชนของผู้ฟังในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรุณี วิริยะจิตรา. 2532. การเรียนการสอนภาษาการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

อุษา จันทร์ประภาศ. 2535. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Denis McQuail. **Mass Commission Theory: an Introduction**. 1983. London: Sage Publication. อ้างใน สมควร กวียะ. 2541. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Fleur, D. and L.Melvin. 1966. **Theories of Mass Communication**. New York: David McKay Company. อ้างใน พรศรี อภิชาติ. 2543. การเปิดรับสื่อ ความรู้ ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองกับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Harrison B Summers, Robert E. Summers, and John H Penny backer. 1987. **Broadcasting and the public**. Second editon.Califonia USA: Wadworth Publishing Company, Inc. อ้างใน สุระชัย ชูศกา. 2547. เส้นทางวิทยุชุมชนกับความเป็นพื้นที่สาธารณะ. วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์ ปีที่ 1: 209-240.

Katz E. and Other. 1974. "Utilization of Mass Communication by Individual" in The Use of Mass Communication. Beverly Hills: Sage Publication. อ้างใน พีระ จิระโสภณ. 2544. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Klapper, Joseph T. 1960. The effects of Mass Communication. New York: The free Press. อ้างใน สุกัญญา อัมพันธ์แสง. 2546. การเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการข่าวสารความรู้ทางกระจายข่าวในเขตตำบลหนองตาด จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Mc Bride's Commission. 1980. Many Voices,One World. Paris: UNESCO (Kogan Page). อ้างใน สมควร กวียะ. 2541. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Mc Combs, M.E. and L.Becker. 1979. Using Mass Communication Theory. New Jersey: Prince-hall. อ้างใน พรศรี อภิชาติ. 2543. การเปิดรับสื่อ ความรู้ ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองกับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

M.J.R. David. 1993. The Community Broadcasting Environment in Asia. In V.T. Valbuena(ed) Mahaweli Community Radio. Singapore: Parklane Press. อ้างใน วีระวรรณ ยังกิจการ.

2545. การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุชุมชน” ของจังหวัดน่าน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับคณะกรรมการบริหาร

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิฤตชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

(สำหรับคณะกรรมการบริหาร)

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว)
- 1.2 อายุ ปี
- 1.3 อาชีพ
- 1.4 ตำแหน่งในสถานี่

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานี่ด้านนโยบาย และการแผนการดำเนินงาน

- 2.1 ทางคณะกรรมการได้วางเป้าหมายของสถานี่ในอนาคตหรือไม่อย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 2.2 ทางคณะกรรมการกำหนดแผนปฏิบัติงานด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 แผนปฏิบัติงานในแต่ละด้านเป็นอย่างไร

[illegible]

2.4 การวางแผนการจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาสถานีเป็นอย่างไร

[illegible]

2.5 คณะกรรมการสถานี่ได้มีการกำหนดประเภทรายการ เนื้อหา หรือลักษณะรายการที่จะ
บรรจุลงในผังรายการของสถานี่ หรือไม่อย่างไร

[illegible]

2.6 ทางสถานีนี้อะไรบ้าง และ คัดเลือกผู้ดำเนินรายการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.7 ทางสถานีนี้อะไรบ้าง และ คัดเลือกผู้ดำเนินรายการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.8 สถานีได้จัดการพัฒนาบุคลากรอย่างไรบ้าง เช่น การเชื่อมชมงานสถานีอื่นๆ หรือ
ส่งบุคลากรของสถานีเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานอื่น หรือไม่ หากมี มีการเชื่อมชมหน่วยงาน
ใดบ้าง.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหา และข้อเสนอแนะ

3.1 จากการดำเนินงานที่ผ่านมามีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้าง และ ได้แก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ดำเนินรายการ

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิद्यุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

(สำหรับผู้ดำเนินรายการ)

1. ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ดำเนินรายการ

1.1 ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว)

1.2 เพศ ☐ ชาย

☐ หญิง

1.3 ภูมิลำเนา ชุมชน/ หมู่บ้าน..... ตำบล.....

1.4 อายุ ปี

1.5 ศาสนา

1.6 อาชีพ

☐ นักเรียน / นักศึกษา ☐ รับราชการ ☐ พนักงานบริษัทเอกชน

☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ เกษตรกร ☐ รับจ้าง

☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว /ค้าขาย ☐ อื่นๆ (ระบุ)

1.7 ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ อนุปริญญา / ปวส.

☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

1.8 รายได้ต่อเดือน บาท

1.9 ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน

☐ กำนัน/ผู้ช่วยกำนัน ☐ ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

☐ สมาชิกองค์กรท้องถิ่น(อบต./อบจ.) ☐ อาสาสมัครหมู่บ้าน

☐ สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน ☐ เจ้าหน้าที่ตำรวจ

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

2. ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่จัดทำ

2.1 ท่านจัดทำรายการ รายการ

2.2 ภาษาที่ใช้ในการจัดรายการ

2.3 เวลาที่ออกอากาศรายการ

2.4 ประเภทรายการที่จัดทำเป็นลักษณะใด

☐ ข่าวสาร ☐ ความรู้ ☐บันเทิง

2.5 รายการของท่านมีโฆษณา หรือ บริการธุรกิจหรือไม่

☐ ไม่มี ☐ มี

2.6 รูปแบบรายการที่จัดทำเป็นรูปแบบใด

- ☐ พูดคุยกับผู้ฟัง
- ☐ พูดคุยกับผู้ฟังโดยผู้มีจัดอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป
- ☐ สัมภาษณ์
- ☐ สารคดี
- ☐ ละครวิทยุ
- ☐ รายงานข่าว
- ☐ เพลงแทรกสาระ
- ☐ อื่นๆ(ระบุ)

2.7 เนื้อหารายการที่จัดทำเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ การเกษตร(การเพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์/ประมง) ☐ สุขภาพ อนามัย
- ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ ธรรมะ
- ☐ ข่าว ☐ เพลง
- ☐ เนื้อหาผสมที่หลากหลาย(variety) ☐ การศึกษา
- ☐ อื่นๆ (ระบุ)

2.8 รายการของท่านมุ่งเน้นผู้ฟังในกลุ่มใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เกษตรกร ☐ นักเรียน นักศึกษา
- ☐ ครู-อาจารย์ ☐ ค้าขาย
- ☐ แม่บ้าน ☐ รับจ้าง
- ☐ พนักงานบริษัท ☐ ข้าราชการ
- ☐ กลุ่มผู้ฟังทั่วไป ☐ อื่นๆ(ระบุ).....

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม

3.1 ท่านได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นในระหว่างการออกอากาศรายการหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี โดย ☐ จดหมาย หรือ ไปรษณียบัตร ☐ โทรศัพท์ ☐ อี-เมลล์

☐ SMS ☐ เข้ามาพบด้วยตนเอง

☐ อื่นๆ

3.2 ในรายการของท่านได้มีการพูดคุยกับผู้ฟังเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนของท่านหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี (ระบุด้านล่าง)

☐ กิจกรรมในชุมชน

☐ เศรษฐกิจในชุมชน ☐ อื่นๆ

3.3 ท่านเคยจัดกิจกรรม (เช่น โครงการจักรยานเพื่อน้อง) ให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมกับการรายการของท่านหรือไม่

☐ ไม่มี (ตอบคำถามข้อ 3.4)

☐ มี (ระบุกิจกรรม)

.....

3.4 หากยังไม่มีการจัดกิจกรรม ในอนาคตท่านคาดว่าจะมีการจัดกิจกรรมให้กับผู้ฟังหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี (ระบุกิจกรรม)

.....

4. ปัญหา และข้อเสนอแนะ

4.1 จากการดำเนินรายการที่ผ่านมามีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้าง และได้แก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้ฟัง

ID

--	--	--

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการผลิตรายการ การบริหารจัดการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น ให้ดียิ่งขึ้น
3. ข้อมูลของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล แต่จะเปิดเผยเฉพาะข้อมูลที่เป็นตัวเลขสถิติเท่านั้น
4. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรายการ ความพึงพอใจรูปแบบ เนื้อหา ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่เปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
 - ตอนที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากข่าวสารที่ได้จากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
 - ตอนที่ 4 ปัญหา และข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
5. ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณากรอกแบบสอบถามและให้ความร่วมมือครั้งนี้ โดยใคร่ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ภายในวันที่

นางสาวนุชนทริกา ไตรโกมุท

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 : ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้ฟังรายการของจุดปฏิบัติการ
เตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ☐ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเห็นของท่าน

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุ ปี
3. ภูมิลำเนา ชุมชน/หมู่บ้าน ตำบล
4. ศาสนา

☐ 1) พุทธ	☐ 2) คริสต์
☐ 3) อิสลาม	☐ 4) อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. อาชีพ

☐ 1) นักเรียน / นักศึกษา
☐ 2) รับราชการ
☐ 3) พนักงานบริษัทเอกชน
☐ 4) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 5) เกษตรกร
☐ 6) รับจ้าง
☐ 7) ธุรกิจส่วนตัว /ค้าขาย
☐ 8) อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ประถมศึกษา
☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
☐ 4) อนุปริญญา /ปวส.
☐ 5) ปริญญาตรี
☐ 6) สูงกว่าปริญญาตรี
7. รายได้ต่อเดือน บาท

8. ตำแหน่ง / บทบาทในชุมชน

☐ 1) กำนัน/ผู้ช่วยกำนัน	☐ 2) ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
☐ 3) สมาชิกองค์กรท้องถิ่น(อบต./อบจ.)	☐ 4) อาสาสมัครหมู่บ้าน
☐ 5) สมาชิกกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	☐ 6) เจ้าหน้าที่ตำรวจ
☐ 7) ลูกบ้าน	☐ 8) อื่นๆ(ระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรายการ ความพึงพอใจรูปแบบ เนื้อหา
ลักษณะรายการ และช่วงเวลาที่เปิดรับจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุ
ชุมชนคนเมืองขอนแก่น

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ☐ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเห็นของท่าน

1. ท่านเคยติดต่อกับผู้ดำเนินรายการของจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น FM 96.25 MHz. หรือไม่

- ☐ 1) ไม่เคย
- ☐ 2) เคย โดยวิธีใด ☐ 1) จดหมายหรือไปรษณียบัตร
☐ 2) โทรศัพท์
☐ 3) อี - เมลล์
☐ 4) SMS
☐ 5) เข้ามาพบด้วยตนเองที่สถานี
☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. เพราะเหตุใดท่านจึงติดต่อกับรายการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) ต้องการแสดงความคิดเห็น ☐ 2) ต้องการของรางวัล
☐ 3) ต้องการเผยแพร่ข่าวสารในชุมชน ☐ 4) ต้องการคนพูดคุย
☐ 5) ต้องการสอบถามปัญหาในรายการ ☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมของ FM 96.25 MHz. (เช่น โครงการจักรยานเพื่อน้อง) บ้างหรือไม่

- ☐ 1) ไม่เคย
- ☐ 2) เคย กี่ครั้ง ☐ 1) 1 ครั้ง
☐ 2) 2 ครั้ง
☐ 3) 3 ครั้ง
☐ 4) 3 ครั้งขึ้นไป

4. ในอนาคตท่านต้องการให้ FM 96.25 MHz. จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) กิจกรรมตามเทศกาลต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์
- ☐ 2) กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น โครงการจักรยานเพื่อน้อง
- ☐ 3) กิจกรรมการฝึกอบรมวิชาชีพ
- ☐ 4) กิจกรรมอื่นๆ (โปรดระบุ)

5. ท่านฟังรายการของ FM 96.25 MHz. เป็นระยะเวลานานเท่าใด

- ☐ 1) น้อยกว่า 1 เดือน ☐ 2) 1 - 3 เดือน
- ☐ 3) 4 - 6 เดือน ☐ 4) 7 - 9 เดือน
- ☐ 5) 10 - 12 เดือน ☐ 6) มากกว่า 12 เดือน

6. ท่านฟังรายการของ FM 96.25 MHz. บ่อยครั้งเพียงใด

- ☐ 1) 1 - 2 วัน/สัปดาห์ ☐ 2) 3 - 4 วัน/สัปดาห์
- ☐ 3) 5 - 6 วัน/สัปดาห์ ☐ 4) ฟังทุกวัน

7. ในแต่ละครั้งท่านใช้เวลาฟังรายการนานเท่าใด

- ☐ 1) ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง ☐ 2) 1 - 3 ชั่วโมง
- ☐ 3) 4 - 6 ชั่วโมง ☐ 4) 7 - 9 ชั่วโมง
- ☐ 5) 10 - 12 ชั่วโมง ☐ 6) มากกว่า 12 ชั่วโมง

8. ส่วนใหญ่ท่านฟังรายการของ FM 96.25 MHz. ในช่วงเวลาใด (โปรดใส่เครื่องหมาย ☐ ในตาราง)

วัน/เวลา	05.00 - 09.00	09.00 - 13.00	13.00 - 17.00	17.00 - 21.00	21.00 - 02.00
จันทร์ - ศุกร์					
เสาร์ - อาทิตย์					

9. ท่านฟังรายการของ FM 96.25 MHz. ในลักษณะใด

- ☐ 1) ตั้งใจฟังตลอดช่วงเวลารายการ
- ☐ 2) หมุนคลื่นสลับไปมากับคลื่นอื่น
- ☐ 3) ฟังเฉพาะรายการที่สนใจ
- ☐ 4) เปิดทิ้งไว้เป็นเพื่อนโดยมิได้สนใจ
- ☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ)

10. ท่านรู้จักรายการของ FM 96.25 MHz. จากแหล่งใด

☐ 1) เพื่อนแนะนำให้ฟัง	☐ 2) หมุนคลื่นมาเจอโดยบังเอิญ
☐ 3) ได้ยินเสียงจากวิทยุข้างบ้าน	☐ 4) ได้ยินคนอื่นพูดถึงเลยลองเปิด
☐ 5) เห็นจากป้ายโฆษณา	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ)

11. ส่วนใหญ่ท่านฟังรายการของ FM 96.25 MHz. ที่ใด

☐ 1) ที่บ้าน	☐ 2) ที่ทำงาน
☐ 3) ในรถยนต์	☐ 4) ระหว่างทำการเกษตร
☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ)	

12. รายการที่ท่านฟังเป็นรายการประเภทใด

☐ 1) ข่าวสาร	☐ 2) ความรู้	☐ 3)บันเทิง

13. รูปแบบรายการแบบใดที่ท่านฟังเป็นประจำ

☐ 1) พูดคุยกับผู้ฟัง
☐ 2) พูดคุยกับผู้ฟังโดยมีผู้จัดอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป
☐ 3) สัมภาษณ์บุคคลต่างๆ
☐ 4) สารคดี
☐ 5) ละครวิทยุ
☐ 6) รายงานข่าว
☐ 7) เพลงสลับสาระสั้นๆ
☐ 8) อื่นๆ(ระบุ)

14. เนื้อหารายการใดที่ท่านฟังเป็นประจำ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) การเกษตร(การเพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์/ประมง)
☐ 2) สุขภาพ อนามัย
☐ 3) สิ่งแวดล้อม
☐ 4) ธรรมะ
☐ 5) ข่าว
☐ 6) การศึกษา
☐ 7) เพลง
☐ 8) เนื้อหาผสมที่หลากหลาย(variety)
☐ 9) อื่นๆ (ระบุ)

15. ท่านขอให้ผู้ดำเนินรายการใช้สำเนียงภาษาแบบใดดำเนินรายการ

- ☐ 1) ใช้สำเนียงภาษาท้องถิ่นอีสาน ☐ 2) ใช้สำเนียงภาษาภาคกลาง
☐ 3) ใช้ได้ทั้งสองสำเนียงภาษา

16. ท่านมีความเชื่อถือผู้ดำเนินรายการและเนื้อหารายการที่ท่านติดตามรับฟังจากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น FM 96.25 MHz. ในระดับใด (เลือกตอบเฉพาะผู้ดำเนินรายการและรายการที่ท่านรับฟัง)

ชื่อผู้ดำเนินรายการ ชื่อรายการ	ระดับความน่าเชื่อถือ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
1. หนุ่มจักรพันธ์ รายการ มุลมังอีสาน			
2. หนุ่มจักรพันธ์ รายการ มรดกอีสาน			
3. บ่าวบ้านแฮด รายการ มุลมังอีสาน			
4. จะเด็ด แดนอุดร รายการ ข่าวก่วนจวนแจ้ง			
5. สยาม ถิ่นดอกคูณ รายการ สบายใจไทยลูกทุ่ง			
6. ไพโรจน์ เมืองชล รายการ อดต.ที่รัก			
7. อ้วน คำชะอี รายการ ลูกทุ่งภูธร			
8. ดาบไม้ ไป่ข่าว รายการ จราจรสัมพันธ์			
9. ณัฐวุฒิ รายการ ลูกทุ่งเพื่อชีวิต			
10. มนต์รี รายการ ลูกทุ่งเพื่อชีวิต			

ชื่อผู้ดำเนินรายการ ชื่อรายการ	ระดับความน่าเชื่อถือ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
11. ปู ลายไทย รายการ ลูกทุ่งลายไทย			
12. สาวเมืองขอนแก่น รายการ จันทน์ลูกทุ่ง			
13. จำน้อย สุรินทร์ รายการ ดำรวจพบประชาชน			
14. ยาว พรสยาม รายการ เวทีผญาหย่อย			
15. หนุ่มเมืองขอนแก่น รายการ ลูกทุ่งเพลงดังในอดีต			
16. โอ รายการ This Time for You			
17. โต้ง รายการ This Time for You			
18. มิน รายการ This Time for You			
19. เบิร์ด รายการ This Time for You			
20. ปิยะ รายการ ลูกทุ่งสู่ดาว			
21. น้องเล็กเมืองขอนแก่น รายการ ลูกทุ่งไทยอีสาน			
22. ตุ่น ประภาพร รายการ ลำนำเพลงรัก			
23. พระสมุหवासนา อนุบาลโยและ ท่านอื่นๆ รายการ ธรรมะเพื่อประชาชน			

ชื่อผู้ดำเนินรายการ ชื่อรายการ	ระดับความน่าเชื่อถือ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
24. สมพงษ์ สะท้อนอาจ			
รายการ กินกับเพลง			
25. ขวัญต้นข้าว โมงสถานีวิทยุ ม.ก.			

ตอนที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากข่าวสารที่ได้จากจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุ
ชุมชนคนเมืองขอนแก่น

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ☐ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน

ประโยชน์ที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากจุดปฏิบัติการวิทยุ ชุมชนคนเมืองขอนแก่น	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
1. ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน			
2. ได้มีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุการณ์ในชุมชน			
3. ได้ทราบถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น			
4. ได้มีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			
5. นำข้อมูลที่ได้จากรายการไปสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น			
6. นำข้อมูลหรือแนวคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน			
7. เป็นการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง			
8. ช่วยเป็นเพื่อนคลายเหงาได้			
9. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์			

- 4) ผู้ดำเนินรายการ ☐ 1) คืออยู่แล้ว / ไม่ต้องปรับปรุง
- ☐ 2) ควรปรับปรุงน้ำเสียง ☐ 3) ควรปรับปรุงลีลาการนำเสนอ
- ☐ 4) ควรออกเสียงภาษาให้ชัดเจน ☐ 5) อื่นๆ(โปรดระบุ)

.....

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

โปรดตรวจสอบว่าท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณากรอกแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

(กรุณาส่งแบบสอบถามใส่ซองที่แนบมา ส่งกลับมายังที่อยู่ด้านหลังของ)

ภาคผนวก ง

ตารางการออกอากาศของ

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

ตารางการออกอากาศ สถานีวิทยุFM 96.25 MHz.
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
วันจันทร์ - ศุกร์

เวลา	วัน	ชื่อรายการ	ผู้จัด (ดีเจ)
05.00 - 06.00 น.	จ - ศ	รายการ มุลมังอีสาน	หนุ่มจักรพันธุ์
06.00 - 07.00 น.	จ - ศ	รายการ ข่าวด่วนจวนแจ้ง	จะเด็จ แดนอุดร
07.00 - 07.30 น.	จ - ศ	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท. 99.50 MHz.	
07.30 - 08.00 น.	จ - ศ	รายการ สบายใจไทยลูกทุ่ง	สยาม ถิ่นดอกคูณ
08.00 - 08.05 น.	จ - ศ	เคารพธงชาติ	
08.05 - 08.30 น.	จ - ศ	รายการ สบายใจไทยลูกทุ่ง	สยาม ถิ่นดอกคูณ
08.30 - 10.00 น.	จ - ศ	รายการ อบค.ที่รัก	ไพโรจน์ เมืองชล
10.00 - 11.00 น.	จ - ศ	รายการ ลูกทุ่งภูธร	อ้วน คำชะอี
11.00 - 12.00 น.	จ - ศ	รายการ จราจรสัมพันธ์	ดาบไม้ ไร่ข้าว
12.00 - 13.00 น.	จ - ศ	รายการ ลูกทุ่งเพื่อชีวิต	ณัฐวุฒิ
13.00 - 14.00 น.	จ - ศ	รายการ ลูกทุ่งลายไทย	ปู ลายไทย
14.00 - 16.00 น.	จ - ศ	รายการ นัคนคนลูกทุ่ง	สาวเมืองขอนแก่น
16.00 - 17.00 น.	จ - ศ	รายการ ดำรงพบประชาชน	จ่าน้อย สุรินทร์
17.00 - 18.00 น.	จ - ศ	รายการ เวทีพญาหย่อย	ยาว พรสยาม
18.00 - 18.05 น.	จ - ศ	เคารพธงชาติ	
18.05 - 19.00 น.	จ - ศ	รายการ ลูกทุ่งเพลงดังในอดีต	หนุ่มเมืองขอนแก่น
19.00 - 19.30 น.	จ - ศ	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท. 99.50 MHz.	
19.30 - 22.00 น.	จ - ศ	รายการ THIS TIME FOR YOU (เพลงสดริง)	โอ - ไต้
22.00 - 24.00 น.	จ - ศ	รายการ THIS TIME FOR YOU (เพลงสดริง)	มิน - เบิร์ด

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
191 หมู่ 15 บ้านหนองขาม ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
โทรศัพท์ 043 - 915 - 650

หมายเหตุ

ทุกต้นชั่วโมงรับสัญญาณถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุ ม.ก.

ถ้ามีการถ่ายทอดพระราชพิธีต่างๆ ให้งดรายการที่จัดเพื่อถ่ายทอดรายการพระราชพิธีทันที

ตารางการออกอากาศ สถานีวิทยุFM 96.25 MHz.
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
วันเสาร์

เวลา	วัน	ชื่อรายการ	ผู้จัด (ดีเจ)
05.00 - 06.00 น.	เสาร์	รายการ มุลมังอีสาน	บ่าวบ้านแฮด
06.00 - 07.00 น.	เสาร์	รายการ มุลมังอีสาน	บ่าวบ้านแฮด
07.00 - 07.30 น.	เสาร์	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท. 99.50 MHz.	
07.30 - 08.00 น.	เสาร์	รายการ มุลมังอีสาน	สยาม ถิ่นดอกคูณ
08.00 - 08.05 น.	เสาร์	เคารพธงชาติ	
08.05 - 09.00 น.	เสาร์	รายการ มุลมังอีสาน	สยาม ถิ่นดอกคูณ
09.00 - 10.00 น.	เสาร์	รายการ ลูกทุ่งสู่ดาว	ปิยะ
10.00 - 11.00 น.	เสาร์	รายการ ลูกทุ่งสู่ดาว	ปิยะ
11.00 - 12.00 น.	เสาร์	รายการ ลูกทุ่งภูธร	อ้วน คำชะอี
12.00 - 13.00 น.	เสาร์	รายการ กินกับเพลง	สมพงษ์ สะท้านอาจ
13.00 - 14.00 น.	เสาร์	รายการ นัคนลูกทุ่ง	สาวเมืองขอนแก่น
14.00 - 15.00 น.	เสาร์	รายการ นัคนลูกทุ่ง	สาวเมืองขอนแก่น
15.00 - 16.00 น.	เสาร์	รายการ ลูกทุ่งเพื่อชีวิต	ณัฐวุฒิ
16.00 - 17.00 น.	เสาร์	รายการ ลูกทุ่งเพื่อชีวิต	ณัฐวุฒิ
17.00 - 18.00 น.	เสาร์	รายการ ลูกทุ่งไทยอีสาน	น้องเล็ก เมืองขอนแก่น
18.00 - 18.05 น.	เสาร์	เคารพธงชาติ	
18.05 - 19.00 น.	เสาร์	รายการ เพลงยามเย็น	คู่่น ประภาพร
19.00 - 19.30 น.	เสาร์	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท. 99.50 MHz.	
19.30 - 22.00 น.	เสาร์	รายการ THIS TIME FOR YOU (เพลงสดริง)	โอ - ไฉ่
22.00 - 24.00 น.	เสาร์	รายการ THIS TIME FOR YOU (เพลงสดริง)	มิน - เบิร์ด

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น

191 หมู่ 15 บ้านหนองขาม ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ 043-915-650

หมายเหตุ

ทุกคืนชั่วโมงรับสัญญาณถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุ ม.ก.

ถ้ามีการถ่ายทอดพระราชพิธีต่างๆ ให้งดรายการที่จัดเพื่อถ่ายทอดรายการพระราชพิธีทันที

ตารางการออกอากาศ สถานีวิทยุFM 96.25 MHz.
จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
วันเสาร์

เวลา	วัน		ชื่อรายการ	ผู้จัด (ดีเจ)
05.00 - 06.00 น.	อาทิตย์	รายการ	มุลมังอีสาน	บ่าวบ้านแฮด
06.00 - 07.00 น.	อาทิตย์	รายการ	มุลมังอีสาน	บ่าวบ้านแฮด
07.00 - 07.30 น.	อาทิตย์		ถ่ายทอดข่าวจาก สวท. 99.50 MHz.	
07.30 - 08.00 น.	อาทิตย์	รายการ	มุลมังอีสาน	สยาม ถิ่นดอกคูณ
08.00 - 08.05 น.	อาทิตย์		เคารพธงชาติ	
08.05 - 09.00 น.	อาทิตย์	รายการ	ธรรมะเพื่อประชาชน	พระสมุหวาสนา
09.00 - 10.00 น.	อาทิตย์	รายการ	ลูกทุ่งสู่ดาว	ปิยะ
10.00 - 11.00 น.	จันทร์	รายการ	ลูกทุ่งสู่ดาว	ปิยะ
11.00 - 12.00 น.	อาทิตย์	รายการ	ลูกทุ่งภูธร	อ้วน คำชะอี
12.00 - 13.00 น.	อาทิตย์	รายการ	กินกับเพลง	สมพงษ์ สะท้านอาจ
13.00 - 14.00 น.	อาทิตย์	รายการ	มรดกอีสาน	หนุ่มจักรพันธุ์
14.00 - 15.00 น.	อาทิตย์	รายการ	มรดกอีสาน	
15.00 - 16.00 น.	อาทิตย์	รายการ	ลูกทุ่งเพื่อชีวิต	ณัฐวุฒิ
16.00 - 17.00 น.	อาทิตย์	รายการ	ลูกทุ่งเพื่อชีวิต	ณัฐวุฒิ
17.00 - 18.00 น.	อาทิตย์	รายการ	ลูกทุ่งไทยอีสาน	น้องเล็ก เมืองขอนแก่น
18.00 - 18.05 น.	อาทิตย์		เคารพธงชาติ	
18.05 - 19.00 น.	อาทิตย์	รายการ	เพลงยามเย็น	ต๋น ประภาพร
19.00 - 19.30 น.	อาทิตย์		ถ่ายทอดข่าวจาก สวท. 99.50 MHz.	
19.30 - 22.00 น.	อาทิตย์	รายการ	THIS TIME FOR YOU (เพลงสดริง)	โอ - โต้ง
22.00 - 24.00 น.	อาทิตย์	รายการ	THIS TIME FOR YOU (เพลงสดริง)	มิน - เบิร์ด

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนคนเมืองขอนแก่น
191 หมู่ 15 บ้านหนองขาม ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
โทรศัพท์ 043-915-650

หมายเหตุ ทุกต้นชั่วโมงรับสัญญาณถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุ ม.ก.
 ถ้ามีการถ่ายทอดพระราชพิธีต่างๆ ให้งดรายการที่จัดเพื่อถ่ายทอดรายการพระราชพิธีทันที

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวบุณทริกา ไตรโกมุท
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 24 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาต่างประเทศ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการ ผู้ดำเนินรายการ ผู้สื่อข่าว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สถานีวิทยุ ม.ก.)